

Кыргыз Республикасынын Коргоо министрлиги

**Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу
Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча
улуттук комиссия**

Кыргыз энциклопедия жана терминология борбору

АСКЕРДИК ТЕРМИНДЕРДИН ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮГҮ

Түзүүчүлөр:

*У.С. Чаңов, Ы.К. Кадыров, Г.Э. Берманова,
А.А. Касымалиева, Э.А. Чоорова, Ш.Б. Баяманова*

Бишкек – 2025

УДК 355/359(038)

ББК 68.4я2

А 90

Китеп «Кыргыз Республикасында 2021-2025-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил саясатын өркүндөтүү» программасынын алкагында жарык көрдү.

Кыргыз Республикасынын Коргоо министри генерал-лейтенант **Б.А. Бекболотовдун** жалпы редакциясы менен.

Жооптуу редактор: КР КМ иш башкармалыгынын мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана редактирлөө бөлүмүнүн башчысы полковник У.С.Чаңов

Рецензенттер: У.К.Алайчиев, КР КМ илимий-изилдөөчү инновациялык борборунун башчысы, аскер илиминин кандидаты, Айбек уулу Лесбек, КР КМ ички аудит башкармалыгынын башкы адиси, аскердик экономика илиминин кандидаты, Т.К.Мадымаров, КР КК Аскер институтунун профессору, аскер илиминин кандидаты.

Редакциялык коллегия (Терминология комиссиясы): К.Бактыгулов (комиссиянын төрагасы), Т.Ө.Осмоналиев (комиссиянын төрагасынын орун басары), Ы.Кадыров (комиссиянын катчысы), мүчөлөрү С.Джаанбаев, А.А.Джапанов, Б.А.Жайлообаев, А.Ж.Ибраимов, Г.Т.Жаманкулова, Г.Т.Курманбекова, А.К.Кылчакбаев, А.Э.Орозакунов, Ж.И.Саалаев, И.Ш.Султаналиев, Т.К.Сыдыкова, Н.А.Тургунбаева, У.С.Чаңов, Т.Дж.Чортонбаев, А.К.Шаршенбаев.

А 90 **Аскердик терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү.**

/ Түз. У.С. Чаңов, Ы.К. Кадыров, ж.б.

– Б.: «Кут-Бер», 2025. – 224 б.

ISBN 978-9967-14-199-5

Бул сөздүк Кыргыз Республикасынын Коргоо министрлигинин кошуундарында, аскердик бөлүктөрүндө жана мекемелеринде пайдаланылып, апробациядан өткөн жана берилген сунуштардын, ошондой эле практикалык иштин натыйжасында такталган терминдерден түзүлдү жана Куралдуу Күчтөрдө, ошондой эле башка аскердик түзүлүштөрдө аскердик терминдердин бирдей колдонулушун камсыздоого багытталган.

Куралдуу Күчтөрдүн жалпы аскер кызматчыларына, аскер окуу жайларынын угуучуларына, курсанттарына жана тарбиялануучуларына, аскерге чейинки даярдоо мугалимдерине арналат.

УДК 355/359(038)

ББК 68.4я2

ISBN 978-9967-14-199-5

© Түз. Чаңов У.С. ж.б., 2025

© Кыргыз энциклопедия жана терминология борбору, 2025

Баш сөз

Кыргыз эли өзүнүн үч миң жылдык тарыхында эгемендиги үчүн нечендеген согуштарды өткөргөн. Азия аймактарында Улуу Кыргыз каганатын түптөгөн, бир топ жылдары башка элдердин кол астында да болгон. Көз карандысыздыгын алуу үчүн миңдеген салгылаштарды башынан кечирип, кээде жеңсе, кээде жеңилген, бирок эч качан өз оюнан, эгемендүү болуудан кайткан эмес жана анын натыйжасында элин, жерин, тилин, салтын, маданиятын сактап калган.

Бүгүнкү Кыргыз Республикасы жана анын армиясы ошол улуу элдин учугун улагандар болуп саналат.

Ушул эркиндик үчүн болгон согуштарда кыргыз элинин аскер иши өтө жогорку деңгээлде өнүгүп, жашоо-турмушун өзү эле аскер ишине багытталып калган. Тынч турмушу аскер иши менен жуурулушкан кыргыз элинде аскер терминдери түзүлгөн жана калыптанган. Буга көптөгөн сөздөрдү мисал келтирсек болот. Мисалы: ак асаба, чарайна, кылыч (алеңгир, тинте, канжар, кыңырык, коросон, селебе, ийри кылыч), шамшар, чокмор, ай балта, калкан, туулга, жаа, жебе (үндүү, калак, томпок, чимирик, жылан тил, ызгыч ж.б.) найза, каскак, бадана, соот, ок, саадак, коломсок, бараң, кундак, салгылаш, сыдыргы салуу, багындыруу, чегинүү, казат, жоо, кошуун, баатыр, эр, эрен, жоокер, чоро, шер, душман, туу, байрак, желек, чабуул, черүү, жасак (жеңил жасактуу, оор жасактуу), уруш, жортуул, жүрүш, аскер, жарак, чеп, коргон, түмөн, бек, кол башчы, аскер башчы, аламан жапырык ж.б.

1992-жылы Эгемендик алгандан кийин улуттук Куралдуу Күчтөрдүн түптөлүшү менен аскер ишин кыргыз тилинде уюштуруу иштери башталган.

1992-жылдын 13-январында Коргоо иштери боюнча мамлекеттик комитет түзүлсө, 1993-жылдын 29-майында Кыргыз Республикасынын аймагында жайгашкан мурдагы Советтер Союзунун аскер бөлүктөрү жана мекемелери өз юрисдикциябызга алынган.

Куралдуу Күчтөрдү юрисдикцияга алган бир топ жылдардан кийин гана кыргыз тилинде алгачкы жолу жалпы аскердик уставдардын тексти мамлекеттик тилге которулуп, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан 1998-жылы бекитилген.

Кийин Комитет Коргоо министрлиги болуп түзүлүп, котормочу адистер алынган жана алар кесипкөй түрдө аскер терминдерин жасоого өтүшкөн. Биринчи аскердик терминдердин сөздүктөрү чыгып баштаган. Ушул жерден эске ала кетчү нерсе, союз учурунда да аскер сөздүктөрү түзүлгөн. Бирок, аскер иши, орто жана жогорку окуу жайларында аскерге чейинки даярдоо орус тилинде жүргүзүлгөндүктөн, же сөздүктөрдүн санынын аздыгынанбы бул эмгектер эгемендик жылдарында эске алынбай калган. Ушул мезгилден баштап аскердик терминдерди которуу, тактоо жана бирдейлештирүү боюнча жумуштар аткарылып келе жатат.

Эгемен мамлекеттин аскер ишин уюштуруу аскер терминдерисиз мүмкүн эмес эле. Ошол, 1993-жылдын 29-майынан баштап Кыргыз армиясында аскер терминдери бир нече жолдор менен жасалып, аскер ишинде колдонулуп келе жатат. Булар:

1. Ички булактардан (чабуул, кайгуул, кол башчы ж.б.)
2. Колдонулуп жаткан терминдер (командир, танк, взвод ж.б.).
3. Эл аралык терминдер (генерал, пароль, мина, машина ж.б.).
4. Жаңы жасалган терминдер (көздөм, чакырык, соот күрмө ж.б.) болуп шарттуу төрт бөлүккө бөлсөк болот.

Кыргыз мамлекети кайра түзүлгөндөн кийин анын армиясы түптөлүп, өнүгүп жатат. Армия ишмердиги менен

кошо эле жаңы аскер терминдери жаралып, аскер кызматынын бардык тармагында колдонулууда. Ушул эмгек аскер терминдерин тактоо, аларды бирдей колдонуу максатында түзүлдү. Ушул багыттан алганда «Аскердик терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү» аскердик бөлүктөрдүн күжүрмөн жана мобилизациялык даярдыгына, күнүмдүк турмуш-тиричилигин уюштурууга, аскер кызматчылардын милдеттерин аткарышына жана кат алышуусуна, аскер кызматчылардын, курсанттардын, тарбиялануучулардын мамлекеттик тилди тереңдеп үйрөнүүсүнө өбөлгө болот деп ишенебиз.

Тил жандуу болгондуктан, сөздүктө эске алынбай калган терминдер же каталар болушу мүмкүн, ошого байланыштуу сунуштарды жана сын-пикирлерди күтөбүз.

Түзүүчүлөр

ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА

А

абордаж	абордаж
абонемент	абонемент
абонент	абонент
абонентская группа	абоненттик топ
абсолютная высота	абсолюттук бийиктик
аббревиатура	аббревиатура
абзац	абзац
абонентская задолженность	абоненттик бересе
авангард	авангард
аванпорт	аванпорт
аварийная стадия	авария стадиясы
аварийная тревога	авариялык айгай
аварийный запас	авариялык запас
авария	авария
авиабилет	авиабилет
авиагоризонт	авиагоризонт
авианаводчик	авиа мээлегич
авианосец	авиа алып жүрүүчү
авианесущий корабль	авиа алып жүрүүчү кеме
авиационная база, группа (эскадрилья, звено, полк)	авиациялык база, топ (эскад- рилья, звено, полк)
авиационная дивизия, полк, эскадрилья самолетов ра- диолокационного дозора и наведения	радиолокациялык тозот жана багыттоо учактары- нын авиациялык дивизиясы, полку, эскадрильясы
авиационная передовая (ты- ловая)	алдыңкы (ооруктук) авиа- циялык
авиационная поддержка	авиациялык колдоо
авиационная поисково-спа- сательная группа	авиациялык издөө-куткаруу тобу

авиационная поисково-ударная группа

авиационный полк, эскадрилья истребителей дальнего действия

авиационная техника

авианаводчик

авиационное вооружение

авиационное обеспечение (прикрытие)

авиационное сопровождение (учение)

авиационное топливо

авиационно-техническая служба

авиационно-техническая часть

авиационно-техническое снабжение

авиационные работы

авиационные средства поражения

авиационный инцидент

авиационный керосин

авиационный тыл

авиация

авиация противовоздушной обороны

автобиография

автодром

автомасло заправщик

автомат

автоматизация управления войсками

авиациялык издөө-сокку уруу тобу

алыска аракет кылуучу кыйраткыч учактардын авиациялык полку, эскадрильясы

авиациялык техника

авиамээлегич

авиациялык курал-жарак

авиациялык камсыздоо (кал-калоо)

авиациялык коштоо (машыгуу)

авиациялык отун

авиациялык-техникалык кызмат

авиациялык-техникалык бөлүк

авиациялык-техникалык жабдуу

авиациялык иштер

кыйратуунун (жок кылуунун) авиациялык каражаттары

авиациялык инцидент

авиациялык керосин

авиациялык оорук

авиация

асман чабуулунан коргоонун авиациясы

өмүр баян

автодром

автомай куюучу

автомат

аскерлерди башкарууну автоматташтыруу

автоматизированная система боевого управления	күжүрмөн башкаруунун автоматташтырылган системасы
автоматизированная система связи	байланыштын автоматташтырылган системасы
автоматизированная система управления войсками	аскерлерди башкаруунун автоматташтырылган системасы
автоматизированная система управления войсками, боевыми средствами, оружием	аскерлерди, күжүрмөн каражаттарын, куралды башкаруунун автоматташтырылган системасы
автоматизированное рабочее место	автоматташтырылган жумушчу орун
автоматическая зенитная пушка (азп)	автоматтык-зениттик замбирек (азз)
автоматическая телефонная станция (атс)	автоматтык-телефондук чордон (атч)
автоматическая стрельба	автоматтык атуу
автоматическое оружие	автоматтык курал
автомобили военные	аскер автомобилдери
автомобильная служба и воинские автомобильные перевозки	автомобилдик кызмат жана аскердик автомобилдик жүкташуулар
автомобильная техника	автомобилдик техника
автомобильная тормозная жидкость	автомобилдик тормоздук суюктук
автоматизированные системы управления	автоматташтырылган башкаруу системалары
автономная радиотехническая метеостанция	автономдук радиотехникалык метеостанция
автономность функционирования промышленно-экономического комплекса региона в военное время	региондун өнөр жай экономикалык комплексинин согуш убагындагы автономиялык иштеши

автономные радионавигационные системы
авторазливочная станция
авторемонтная мастерская (подвижная)
авторулевой
автотехническое обеспечение

автотопливо заправщик
автоцистерна
автошины
агентурная разведка
агитация
агрегат механизированной заправки
агрессивный
агрессия
адаптация
адвокатура
адекватное реагирование на ситуацию
администратор сетевой
административная ответственность: взыскание:
арест: надзор: штраф
административная юрисдикция
административная юстиция
административное расследование
административное территориальное деление
адъюнктура
азбука морзе
аккредитация

автономиялык радионавигациялык системалар
автомай куюучу чордон
автоондоо устаканасы (көчмө)
авторулдук
автотехникалык камсыз кылуу
автомай куюучу
автоцистерна
автошина
агентура чалгыны
үгүттөө
механикаштырылган май
куюу агрегаты
агрессивдүү
баскынчылык
адаптация (ыңгайлануу)
адвокатура
кырдаалга адекваттуу реакция кылуу
тарам администратору
административдик жоопкерчилик: жаза: камак: көзөмөл: айып
административдик юрисдикция
административдик юстиция
административдик териштирүү
административдик-аймактык бөлүнүш
адъюнктура
морзе алиппеси
аккредитация

10

акционерное общество
алфавитная карточка
альтернативная (вневойско-
вая) служба
альтернативное обязатель-
ство

амнистия
амортизационная жидкость
амплитудная модуляция
анализы горючего
аналитические материалы
аналог

аналогия (закона, права)

анонимное письмо
ангар
анкета
аннулирование
аннулирование долга
антенна
антенна штык
антенна диполь
антенна готова к подъему
антенна застопорена
антенно-мачтовое устройство
антенно-фидерное устрой-
ство
антиоблединительная си-
стема
антимонопольное регулиро-
вание
антитеррористический,
-центр, -ая операция, -коа-
лиция

акционердик коом
алфавиттик карточка
альтернативдик (аскерден
тышкары) кызмат
альтернативдик милдет

мунапыс
амортизация суюктугу
амплитудалык модулдоо
күйүүчү майдын анализи
талдоочу материалдар
дал келүүчүлүк, окшоштук,
аналог

окшоштук (мыйзамдын,
укуктун)

тоголок кат
ангар
анкета
жоюп салуу
карызды жокко чыгаруу
антенна
казык антенна
диполь антенна
антенна көтөрүлүүгө даяр
антенна токтотулду
антенна-тирөөчтүү түзүлүш
антенна-фидерлүү түзүлүш

муз тоңдурбоочу система

монополияга каршы жөнгө
салуу
террорчулукка каршы, бор-
бор, операция, коалиция

антисептирование документа	документти чиритпөө
апелляция	апелляция
аппаратная связь	аппараттык байланыш
аппаратный журнал	аппараттык журнал
аппарат усиления	күчтөндүрүү аппараты
аппаратура передачи данных	маалыматтарды берүүчү аппаратура
аппаратура уплотнения линий связи	байланыш линияларын тыгыздоо аппаратурасы
аппараты на воздушной подушке	аба жаздыкчасындагы аппараттар
аптека	дарыкана
аптечка	дары кутучасы
аренда	ижара
арест	камак
арест дисциплинарный	тартиптик камак
арест домашний	үй камагы
арест незаконный	мыйзамсыз камоо
арестант	камактагы адам
арестованный	камалган адам
армейская авиация	армия авиациясы
армейская наступательная операция	армиялык чабуул коюучу операция
армейская, корпусная, дивизионная, полковая, артиллерийская группа	армиялык, корпустук, дивизиондук, полктук, артиллериялык топ
арсенал (вооружения)	топкурал
артиллерийская бригада, полк, дивизион, батарея	артиллериялык бригада, полк, дивизион, батарея
артиллерийская группа (дивизионная, полковая)	артиллериялык топ (дивизиондук, полктук)
артиллерийская группа разоружения	артиллериялык талкалоо тобу
артиллерийская зенитная пушка	артиллериялык-зениттик замбирек

артиллерийская мастерская
артиллерийская опорная
сеть
артиллерийская подготовка
атаки
артиллерийская поддержка
атаки
артиллерийская разведка
артиллерийский огонь
артиллерийский тягач сред-
ний
артиллерийский тягач тя-
желый
артиллерийское сопровожде-
ние
артиллерийско-противотан-
ковый резерв
артиллерийско-техническое
обеспечение
артиллерия реактивная (зе-
нитная)
архив
архив военный
архивная выписка
архивная справка
ассигнование
астрономо-геодезический
прогноз
асу (автоматизированная си-
стема управления)
атака
атлас военный
атомный взрыв
атомная электростанция
(аэс)

артиллериялык устакана
артиллериялык таяныч та-
рамы
чабуулду артиллериялык
даярдоо
чабуулду артиллериялык
колдоо
артиллериялык чалгын
артиллериялык ок атуу
артиллериялык орточо сүй-
рөткүч
артиллериялык оор сүйрөт-
күч
артиллериялык коштоо

артиллериялык танкка кар-
шы резерв
артиллериялык техникалык
камсыздоо
реактивдүү (зениттик) ар-
тиллерия
архив
аскер архиви
архивдик көчүрмө бөлүк
архивдик маалым кат
бөлүнгөн акча каражаты
астрономия-геодезиялык
божомол
абс (автоматташкан башка-
руу системасы)
чабуул
аскер атласы
атомдук жарылуу
атомдук электр чордону (өэч)

атомная энергия	атомдук энергия
атомная подводная лодка	суу астында жүрүүчү атом- дук кеме
атомные силовые установки	атомдук күч берүүчү орнот- молор
атомный ледокол	атомдук муз жаргыч
атташе	атташе
атташе, военный атташе,	атташе, аскердик атташе,
атташе по вопросам обороны,	коргоо маселеси боюнча атта-
военный и военно-воздуш-	ше, аскердик жана аскер-аба
ный атташе	атташеси
аттенюатор	аттенюатор
аттестация	аттестация
аттестование	аттестациялоо
аудиторская деятельность	аудитордук ишмердик
аэродинамическая труба	аэродинамикалык түтүк
аэродром (дозаправки, по-	аэродром (толуктап май
грузки, выгрузки)	куюу, жүктөө, жүк түшү- рүүчү)
аэродром горный	тоо аэродрому
аэродром запасной	запас аэродром
аэродромный круг полетов	учуулардын аэродромдук айлампасы
аэродром материального обе-	материалдык камсыздоо аэ-
спечения	родрому
аэродромное движение	аэродром кыймылы
аэродромное диспетчерское	аэродромдук-диспетчердик
обслуживание	тейлөө
аэродромно-строительный	аэродромдук-курулуштук
аэродромно-техническое обе-	аэродромдук-техникалык
спечение	камсыздоо
аэродромные аварийные тор-	аэродромдук авариялык тор-
мозные установки	моздук орнотмолор
аэродромный узел	аэродромдук түйүн
аэродромный участок дороги	жолдун аэродромдук бөлүгү

аэрозольная маскировка
(завеса)

аэрозольные средства

аэромобильность

аэронавигационная инфор-
мация

аэронавигационное (-ые) опи-
сание, огни

аэронавигационное обеспече-
ние полетов

аэронавигационный запас
топлива

аэропорт, аэродром

аэросани

аэростат

аэрофотогеодезический

аэрофотографирование

аэрофотослужба

аэрофототопографическая
съемка

аэрофототопографический

аэрозолдук чүмбөт (көшөгө)

аэрозолдук каражаттар

аэромобилдүүлүк

аэронавигациялык маалы-
мат

аэронавигациялык баяндоо,
жарыктар

учууларды аэронавигация-
лык камсыз кылуу

күйүүчү майдын аэронавига-
циялык камдыгы

аэропорт, аэродром

аэроочана

аэростат

аэрофотогеодезиялык

аэросүрөткө тартуу

аэрофото кызмат

аэрофототопографиялык сү-
рөткө тартуу

аэрофототопографиялык

Б

багаж

база, военно-воздушная база

базирование войск

база данных

базисная волна

базовые плавучие средства

базовые шасси гусеничных
тягачей

бактериальные (биологиче-
ские) средства

жол жүк

база, аскердик-аба базасы

аскерлерди жайгаштыруу

маалымат базасы (дайындар
базасы)

базистик толкун

базалык калкып сүзүүчү ка-
ражаттар

казтаман сүйрөткүчтөрдүн

базалык шассилери

бактериялык (биологиялык)
каражаттар

бактериологическое (биологическое) оружие	бактериологиялык (биологиялык) курал
бактериологическое заражение	бактериологиялык булгануу
баланс	баланс, тендем
баланс активный	жигердүү тендем
баллистика	баллистика
баллистическая подготовка стрельбы	атууга баллистикалык даярдоо
баллистическая ракета	баллистикалык ракета
баллистическая трасса	баллистикалык трасса
баллистические мишени, приборы	баллистикалык буталар, приборлор
баллистический (-ое) накопчик	баллистикалык уч
баллистический шлем	баллистикалык шлем
бандформирования, формирования международных террористов	бандалык түзүлүш, эл аралык террорчулардын түзүлүштөрү
банковский счет	банктык эсеп
банно-дезинфекционный поезд	мончо-дезинфекциялык поезд
банно-прачечное обслуживание	мончо-кир жуугуч тейлөө
банно-прачечный отряд	мончо-кир жуугуч жасак
бантовая накладка	бант бүктөмү
барьер звуковой	үн тоскоолдугу
батальон	батальон
батальон радиотехнического обеспечения	радиотехникалык камсыздоо батальону
батальон связи	байланыш батальону
батальон управления	башкаруу батальону
батальонный район обороны	батальондук коргонуу району

батарея

батарея (взвод) управления и радиолокационной разведки

батарея звуковой и радиолокационной разведки

батарея противотанковых управляемых ракет

батарея управления и артиллерийской разведки

батарея, взвод звукометрической разведки

батарея, взвод оптической разведки

батарея, взвод радиолокационной разведки

башенная артиллерийская установка

башня броневая

бахрома

бдительность

бежевый

бездействие

безнадежная задолженность

безаэродромное базирование авиации

безвозмездная помощь

безвозвратная потеря

безработица

безопасная высота полета

безопасная эксплуатация

безопасное удаление

безопасность

батарея

башкаруу жана радиолокациялык чалгындоо батареясы (взводу)

үн жана радиолокациялык чалгындоо батареясы

танкка каршы башкарылуучу ракеталардын батареясы

башкаруу жана артиллериялык чалгындоо батареясы

үн-метрикалык чалгындоо батареясы, взводу

оптикалык чалгындоо батареясы, взводу

радиолокациялык чалгындоо батареясы, взводу

артиллериялык мунара орнотмосу

сооттолгон мунара

чачыктар

кыраакылык

саргыч-боз

аракетсиздик

өнбөс бересе

авиацияны аэродромсуз жайгаштыруу

кайтарымсыз жардам

орду толгус жоготуу

жумушсуздук

учуунун коопсуз бийиктиги

коопсуз пайдалануу

коопсуз алыстоо

коопсуздук

безопасность военная	аскердик коопсуздук
безопасность государства национальная	мамлекеттин улуттук коопсуздугу
безопасность государственная	мамлекеттик коопсуздук
безопасность информации	маалымат коопсуздугу
безопасность пищевых продуктов	тамак-аш азыктарынын коопсуздугу
безопасность полетов	учуу коопсуздугу
безопасность связи	байланыш коопсуздугу
безотходное производство	калдыксыз өндүрүш
безоткатное (-ая) орудие, артиллерия	кетенчиктебес курал, артиллерия
безядерная зона	ядросуз зона
бензин авиационный, автомобильный	авиациялык, автомобиль бензини
берданка	бардаңке
береговая оборона	жээктик коргонуу
береговая охрана	жээк күзөтү
береговые укрепления	жээк чыңдоолору
беспилотное средство воздушного нападения	аба чабуулунун учкучсуз каражаттары
беспилотный	учкучсуз
беспилотный летательный аппарат	учкучсуз учуучу аппарат
беспилотный самолет	учкучсуз учак
беспламенный выстрел	жалынсыз ок чыгаруу
беспризорный	каралбаган, кароосуз
беспримесный	аралашмасыз
бессрочный	мөөнөтсүз
бесшумное оружие	дабышсыз курал
бета-излучение	бета-нурлануу
бетонобойный снаряд	бетон талкалагыч снаряд
билингвовое устройство	билинг түзүлүшү

бинокль	дүрбү
биологическая разведка	биологиялык чалгындоо
биологическое (бактереологическое) орудие, разведка	биологиялык (бактереологиялык) курал, чалгындоо
биологическая безопасность	биологиялык коопсуздук
биологическая угроза	биологиялык дүмөк
биологическая защита	биологиялык коргоо
биологические агенты	биологиялык агенттер
биологический контроль	биологиялык контроль
бирка	бирка
бишкекская (балыкчинская, ошская) квартирно-эксплуатационная часть района	райондун бишкек (балыкчы, ош) турак жай - пайдалануу бөлүгү
бланк представления	көрсөтүү бланкы
бланк декларации	декларация бланкы
бланк строгой отчетности	так отчеттуулуктагы бланк
бледно-коричневый	бозомтук-күрөң
ближайшая задача	жакынкы тапшырма
ближний бой	чукул уруш
блок печати и перфорации	басып чыгаруу жана перфорация блогу
блок питания	азыктандыруу блогу
блок-пост	блок-пост
блокирование	блоктоо
блокирующая группа	блоктоочу топ
блокнот циркулярный	циркулярдык блокнот
блочки	көзөнөк
боевая (военная) мощь	күжүрмөн (аскердик) күч-кубат
боевая готовность	күжүрмөн даярдык
«постоянная»	«туруктуу»
«повышенная»	«жогорку»
«военная опасность»	«согуш коркунучу»
«полная»	«толук»

боевая группа, задача

боевая машина

боевая машина пехоты (бмп)

боевая обстановка, подготовка,
позиция, стрельба

боевая работа

боевая радиолокационная
информация

боевая разведывательная
машина (бронированная,
разведывательная, дозорная
машина)

боевая стрельба

боевая тревога

боевая часть корабля

боевая часть ракеты

боевая эффективность

боевое дежурство

боевое знамя, донесение, ма-
неврирование

боевое напряжение авиации

боевое охранение, питание

боевое положение

боевое применение

боевое применение мото-
стрелковых подразделений,
частей и соединений

боевое применение подраз-
делений войсковой разведки

күжүрмөн топ, тапшырма

күжүрмөн машина

жөө аскерлердин күжүрмөн
машинасы (жкм)

күжүрмөн кырдаал, даяр-
дык, позиция, атуу

күжүрмөн иш

күжүрмөн радиолокациялык
маалымат

күжүрмөн чалгындоо маши-
насы (сооттолгон, чалгын-
доо, кайгуул машинасы)

күжүрмөн ок атуу

күжүрмөн айгай

кеменин күжүрмөн бөлүгү

ракетанын күжүрмөн бөлүгү

күжүрмөн натыйжалуулук

күжүрмөн нөөмөт

күжүрмөн байрак, билдирүү,
маневр жасоо

авиациянын күжүрмөн даяр-
дыкта болушу

күжүрмөн кайтаруу, ок-дары
алуу

күжүрмөн абал

күжүрмөн колдонуу

мотоаткычтар бөлүкчөлөрүн,
бөлүктөрүн жана кошуунда-
рын күжүрмөн колдонуу

аскердик чалгындоо бөлүк-
чөлөрүн күжүрмөн колдонуу

боевое применение средств поражения противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргоонун кыйратуучу каражаттарын күжүрмөн колдонуу
боевое распоряжение	күжүрмөн тескеме
боевое слаживание	күжүрмөн ыкташуу
боевое соприкосновение	күжүрмөн кагылышуу
боевой вертолетный полк	күжүрмөн тик учак полку
боевой вылет	күжүрмөн учуу
боевая возможность	күжүрмөн мүмкүнчүлүк
боевой потенциал	күжүрмөн дарамет (потенциал)
боевой и численный состав	күжүрмөн жана сандык курам
боевой информационный пост	күжүрмөн маалыматтык пост
боевой комплект, режим	күжүрмөн комплект, режим
боевой курс	күжүрмөн багыт
боевой листок	күжүрмөн баракча
боевой опыт	күжүрмөн тажрыйба
боевой пост	күжүрмөн пост
боевой разведывательный дозор	күжүрмөн чалгындоочу то-зот
боевой расчет	күжүрмөн эсеп
боевой порядок	күжүрмөн тартип
боевые (военные) действия	күжүрмөн (аскердик) аракеттер
боевые дежурства	күжүрмөн нөөмөттөр
боевые заряды	күжүрмөн дүрмөттөр
боевые пловцы	күжүрмөн суучулдар
боевые потери	күжүрмөн жоготуулар
боеготовность	күжүрмөн даярдык
боекомплект	күжүрмөн комплект
боеприпасы	ок-дары
боеспособность	согушуу жөндөмдүүлүгү

бой	уруш
боковая походная застава	жүрүштөгү каптал заставасы
боковой (передовой) наблюдательный пункт	каптал (алдынкы) байкоо пункту
боковой отряд	капталдагы жасак
боковое отклонение снаряда	дүрмөттүн капталдуу чет-төөсү
боксы для техники	техника үчүн бокстор
болезнь (по болезни)	оору (ооругандыгы боюнча)
болтанка	чайпалма
большая мощность	чоң кубаттуулук
большие высоты	чоң бийиктиктер
бомбардирование, бомбардировка	бомбалоо
бомбардировочная авиация	бомбалоочу авиация
бомбовая нагрузка	бомба жүгү
бомбово-ракетный удар	бомбалык-ракеталык сокку
бомбовый залп	бомбаны жапырт таштоо
бомбоискатель, искатель ферромагнитных тел	бомба издегич, ферромагнит-түү затты издегич
бомбометание	бомба ыргытуу
бомбоубежище	бомбадан баш калка
бомбордировачный (-ая) (авиационный полк, авиация)	бомбалоочу авиациялык полк, бомбалоочу авиация
бордюрный камень	жээк таш
бортовое оборудование летательного аппарата	учуучу аппараттын борттогу жабдуулары
бортовые цифровые вычислительные машины	борттогу санарип эсептегич машина
борьба с ядерными силами и средствами	ядролук күчтөргө жана каражаттарга каршы күрөшүү
бочка алюминиевая емкостью 100 литр	сыйымдуулугу 100 литр алюминий челек
бочка из нержавеющей стали вместимостью 150 литр	сыйымдуулугу 150 литр дат баспаган болот челек

бочка стальная оцинкованная	цинктелген болот челек
бочка стальная толстостенная неоцинкованная	цинктелбеген калың болот челек
бочкоподъемник с механическим приводом	механикалык иштетүүчү челек көтөргүч
бочко подъемник с ручным приводом	кол менен иштетүүчү челек көтөргүч
бреющий полет	жапыз учуу
бригада	бригада
брифинг	брифинг
брод	кечмелик
бронь	бронь, ээлем
бронебойный снаряд	соот тешме снаряд
броневые силы	соот күчтөр
бронегруппа	соот тобу
бронекопак	соот капкак
бронепоезд	сооттолгон поезд
бронетанковая дивизия, служба, техника, вооружение	сооттанк дивизиясы, кызматы, техникасы, куралдануусу
бронетанковое вооружение и техника	сооттанк куралдары жана техникасы
бронетанковое имущество	сооттанк мүлкү
бронетранспортер	сооттранспорт
бронезилет	сооткүрмө
бронированная разведывательная машина	сооттолгон чалгындоочу машина
бронированная разведывательно-дозорная машина	сооттолгон чалгындоо-кайгуул машина
бронированная ремонтно-эвакуационная машина	сооттолгон оңдоо-көчүрүүчү машина
бронированный тягач средний	сооттолгон орточо сүйрөткүч

броня	соот
брюки утепленные х/б	кебезден жасалган жылуула- тылган шым
будни военной кафедры	аскер кафедрасынын күндө- лүк иши
буксировочная авиационная эскадрилья	сүйрөтүүчү авиациялык эс- кадрилья
бушлат	бушлат
быстроходная траншейная машина	траншеялык тез жүрүүчү машина
быстровозводимый	тез тургузулуучу
быт воинский	аскер турмушу
бюджетные средства	бюджеттик каражаттар
бязь цветная	түстүү бөз

В

вагон	вагон
вагонно-ремонтный поезд	вагон-оңдоо поезди
вакантная (не вакантная)	ваканттык (ваканттык эмес)
должность	бош кызмат орун
вакцинация	эмдөө
ванна	көлкүмө
валютные средства	валюталык каражаттар
валютный курс	валюта курсу
ватерлиния	ватер сызыгы
вверх (вниз)	өйдө, жогору (ылдый, төмөн)
ввод в бой (в сражение)	урушка (салгылашууга) ки- рүү
ввод в прорыв	жарып кирүү
вводные	киришме
ведомость	ведомость
ведомость замера горючего в баках машин	машина бактарындагы кү- йүүчү майды өлчөө ведо- мосту

ведомость контроля	контролдоо ведомосту
ведомственная охрана	ведомстволук күзөт
ведомость укомплектованности	комплектөө ведомосту
ведро, воронка заправочная оцинкованная	цинктелген май куйгуч чака, куйгуч
вездеход	жолтандабас
векторный способ прицеливания	мээлөөнүн вектордук ыкмасы
веки	кабак
венский документ	вена документи
вентиляция	желдетүү
вербовка	жалдоо, тартуу
вероятное отклонение	четтөө ыктымалдыгы
вероятность поражения	таамай тийүү ыктымалдыгы
вероятный противник	күтүлгөн душман
вертикальные резервуары	тик коюлган резервуарлар
вертикальный взлет	тик учуу
вертолетный полк	тик учак полку
верхнее воздушное пространство	жогорку аба мейкиндиги
верхняя боковая частота	жогорку капитал жыштыгы
верховный главнокомандующий	жогорку башкы кол башчы
вес заправки	май куюунун салмагы
весовые единицы	салмак бирдиктери
ветеран	ардагер
ветеринарная лаборатория	ветеринариялык лаборатория
ветеринарно-эпизоотический отряд	ветеринариялык-эпизоотикалык жасак
вечерняя проверка	кечки текшерүү
вечный огонь	түбөлүк от, өчпөс от
вещевая ремонтная мастерская	буюм ондоо устаканасы

вещевое имущество	буюм мүлкү
вещевое снабжение	буюм менен жабдуу
вещевой мешок	мүлк кабы
взаимное сокращение воору- женных сил	куралдуу күчтөрдү өз ара кыскартуу
взаимодействие	өз ара аракеттешүү
взаимозаменяемость	өз ара алмашуучулук
взвод обработки вооружения и военной техники	куралды жана аскер техни- касын иштеп чыгуу взводу
взвод разведки, отделение разведки	чалгындоо взводу, чалгын- доо бөлүмчөсү
взвод рхб защиты	рхб коргонуу взводу
взвод химической защиты	химиялык коргоо взводу
взвод, отделение связи	байланыш взводу, бөлүмчөсү
взводный опорный пункт	взводдук таяныч пункту
взлет	учуу, көтөрүлүү
взлетная дистанция	учуу аралыгы
взлетно-посадочная полоса (впп)	учуу-конуу тилкеси (укт)
взрыв	жарылуу
взрыватели	жаргычтар
взрывная волна	жарылуу толкуну
взрывное устройство	жардыруучу түзүлүш
взрывоустойчивость	жарылууга туруктуулук
взрывчатые вещества	жарылгыч заттар
взыскание	жаза, чара, өндүрүп алуу
взыскание административ- ное	административдик жаза
взыскание дисциплинарное	тартиптик жаза
виброустойчивость	титирөөгө туруктуулук
вид вооруженных сил	куралдуу күчтөрдүн түрү
вид связи	байланыш түрү
видеотелефонная связь	видеотелефон байланышы
видеофильм	видеофильм

видимость	көрүнүү аралыгы
видимость метеорологическая	метеорологиялык көрүнүү аралыгы
видимость на впп	уктдагы көрүнүү аралыгы
видимость полетная	учуудагы көрүнүү аралыгы
виды медицинской помощи	медициналык жардамдын түрлөрү
виды огня стрелкового оружия	ок аткыч куралдын атууларынын түрлөрү
виды войск	аскерлер түрлөрү
видоизменение	түрү өзгөргөн
виза выездная/въездная	кириш/чыгыш визасы
визир	дал келтиргич (кароолду тууралагыч)
визирование	дал келтирүү
визуальные метеорологические условия	визуалдык (көрүү) метеорологиялык шарттар
визуальный заход на посадку	конууга визуалдык кирүү
винтовка	мылтык
внезапная проверка	күтүүсүз текшерүү
внезапность	капыстык
внеочное донесение	өтө шашылыш кабар
внешнеторговая деятельность	тышкы соода ишмердиги
внутреннее сопротивление	ички каршылык
внутренние войска	ички аскерлер
внутренняя служба	ички кызмат
внутриведомственный контроль	ички ведомстволук контроль
внутригосударственные процедуры	ички мамлекеттик жол-жоболор
ветераны военной службы	аскер кызматынын ардагерлери
воданепроницаемость	суу өткөрбөстүк

водолазная техника	суучулдар техникасы
водородная бомба	суутек бомбасы
водоснабжение	суу менен камсыздоо
военачальник	аскер башчы
военнозировавшие горноспасательные части	тоодо куткаруучу аскерлештирилген белүктөр
военная автомобильная дорога	аскердик автомобиль жолу
Военная автомобильная инспекция (вай)	Аскердик автомобилдик инспекция (ааи)
военная агрессия	аскердик баскынчылык
Военная академия	Аскердик академия
военная амуниция	аскердик амуниция
военная безопасность	аскердик коопсуздук
военная геральдика	аскердик геральдика
военно-гражданское соотношение	аскердик-жарандык катыш
военное вмешательство	аскердик кийлигишүү
военное общество	аскердик коом
военная делегация	аскердик делегация
военная деятельность в горах	тоодогу аскердик ишмердик
военная доктрина	аскердик доктрина
военная игра	аскердик оюн
военная кафедра (факультет)	аскер кафедрасы (факультет)
военная коллегия	аскер коллегиясы
военная мощь	аскердик күч-кубат
военная организация	аскердик уюм
военная педагогика и психология	аскердик педагогика жана психология
военная подготовка	аскердик даярдоо
военная политика	аскердик саясат
военная присяга	аскердик ант
военная продукция	аскер өндүрүмү
военная прокуратура	аскер прокуратурасы

военная реформа

военная сила

военная связь

военная служба

военный сектор

военная техника

военная токсикология и ме-
дицинская защита от ядер-

ного и химического оружия

военная топография

военная угроза

военная экономика

военная экономика государ-
ства

военно-воздушные силы (ввс)

военное время

военное дело

военное имущество

военное положение

военное право

военное сообщение

военное сотрудничество

военное строительство

военное училище, институт,
университет

Военно-картографическая
часть

военно-медицинская подго-
товка

военно-медицинская служба

военно-медицинское снаб-
жение

аскердик реформа

аскер күчү

аскердик байланыш

аскер кызматы, аскердик
кызмат

аскердик сектор

аскердик техника

аскердик токсикология жана
ядролук, химиялык курал-

дардан медициналык коргоо

аскердик топография

аскердик коркунуч

аскердик экономика

мамлекеттин аскердик эконо-
микасы

аскер-аба күчтөрү (аак)

согуш мезгили

аскер иши

аскердик мүлк

согуштук абал

аскердик укук

аскердик билдирүүлөр

аскердик кызматташуу

аскердик курулуш

аскер окуу жайы, институту,
университети

Аскердик-картографиялык
бөлүк

аскердик - медициналык
даярдоо

аскердик-медициналык кыз-
мат

аскердик-медициналык жаб-
дуу

военно-мобилизационный орган	аскердик-мобилизациялык орган
военно-морская база	аскер-деңиз базасы
военно-морской флот	аскер-деңиз флоту
военно-оборонительная концепция	аскердик-коргонуу концепциясы
военно-обученный ресурс	окутулган аскердик ресурс
военнообязанные, состоящие в запасе	запаста турган аскерге милдеттүүлөр
военнообязанный	аскерге милдеттүү
военно-патриотическое воспитание	аскердик-мекенчилдик тарбиялоо
военнопленные	согуш туткундары
военно-полевой (авиационный, инфекционный, легко раненных, многопрофильный, травматологический, туберкулезный, ожоговый, хирургический) госпиталь	аскердик-талаа (авиациялык, инфекциялык, жеңил жарадарлар, көп профилдүү, сынык, туберкулез (куркак учук), күйүк, хирургиялык) госпиталы
военно-политическая ситуация	аскердик-саясий кырдаал
военно-политические цели	аскердик-саясий максаттар
военно-политическое	аскердик-саясий
военно-прикладная физическая подготовка	аскердик-колдонмо дене тарбия даярдыгы
военно-прикладные виды физической культуры и спорта	дене тарбиялык жана спорттук аскердик колдонмо түрлөрү жана окутуу усулу
и методика преподавания	аскердик азык-түлүк пункту
военно-продовольственный пункт	
военно-промышленный комплекс	аскердик өнөр жай комплекси
военно-санитарный поезд	аскердик-санитардык поезд
военнослужащий	аскер кызматчы

военнослужащий сверхсрочной службы	мөөнөттөн ашык кызматтын аскер кызматчысы
военнослужащий срочной службы	мөөнөттүү кызматтын аскер кызматчысы
военно-социальная работа	аскердик-социалдык иш
военно-социальный мониторинг	аскердик-социалдык мониторинг
военно-стратегические исследования	аскердик-стратегиялык изилдөө
военно-стратегическое	аскердик-стратегиялык
военно-строительный отряд	аскердик-курулуш жасагы
военно-силовая акция	аскердик-күч акциясы
военно-техническая подготовка	аскердик-техникалык даярдоо
военно-техническая помощь	аскердик-техникалык жардам
военно-технический цикл	аскердик-техникалык цикл
военно-техническое имущество	аскердик-техникалык мүлк
военно-техническое превосходство	аскердик-техникалык артыкчылык
военно-техническое сотрудничество	аскердик-техникалык кызматташтык
военно-топографическая служба	аскердик-топографиялык кызмат
военно-транспортная авиационная дивизия, полк, эскадрилья	аскердик-транспорттук авиациялык дивизия, полк, эскадрилья
военно-транспортная авиация	аскердик-транспорттук авиация
военно-учебные заведения	аскердик окуу жайлар
военно-учетная специальность	аскердик каттоо адистиги
военно-экономическая мощь	аскердик-экономикалык күч-кубат

военно-экономический потенциал	аскердик-экономикалык да- рамет
военно-экономическое	аскердик-экономикалык
военные действия	согуштук аракеттер
Военные комиссариаты (ре- спубликанский, областной, городской, объединенный городской, районный)	Аскер комиссариаттары (республикалык, облустук, шаардык, шаардык бирик- кен, райондук)
военные конфликты	аскердик жаңжал
Военные представительства	Аскер өкүлчүлүктөрү
военные преступники	согуш кылмышкерлери
военные сборы	аскердик жыйындар
военные сообщения	аскердик кабарлар
военные хитрости	аскердик (согуштук) амалдар
военный билет	аскердик билет
военный билет офицера за- паса	запастагы офицердин аскер билети
военный городок	аскер шаарчасы
Военный округ	Аскердик округ
военный патриотизм	аскердик мекенчилдик
военный персонал	аскердик персонал
военный поход	аскердик жүрүш
военный представитель	аскер өкүлү
военный руководитель	аскер жетекчиси
военный санаторий	аскердик санаторий
военный совет, округ	аскердик кеңеш, округ
Военный суд	Аскердик сот
военторг	аскердик соода-сатык
возждение	айдоо
воздействие	таасир этүү
волновой диапазон	толкундуу диапазон
волоконно-оптическая линия связи	байланыштын булалуу-опти- калык линиясы
возвратное финансирование	кайтанылуучу каржылоо

воздействие деструктивных сил	деструктивдүү күчтөрдүн таасири
воздухоплавание	абада учуу
воздухоплавательная эскадрилья	абада учуучу эскадрилья
воздушная война	аба согушу
воздушная выучка	аба көндүмдөрү
воздушная линия связи	байланыштын аба линиясы
воздушная оборона	абадан коргонуу
воздушная обстановка	абадагы жагдай
воздушная радиационная (химическая) разведка местности	аймакты аба-радиациялык (химиялык) чалгындоо
воздушная разведка	аба чалгыны
воздушная система оповещения и управления	кабарлоонун жана башкаруунун аба системасы
воздушная трасса	аба трассасы
воздушная тревога	аба айгайы
воздушная цель	аба бутасы
воздушно-десантные войска	аба-десанттык аскерлер
воздушное движение	абадагы кыймыл
воздушное пространство приграничной полосы	чек арага жакын тилкедеги аба мейкиндиги
воздушное сражение	абада салгылашуу
воздушное судно	аба кемеси
воздушное фотографирование	абадан сүрөткө тартуу
воздушно-космическая оборона	аба-космостук коргонуу
воздушно-огневая подготовка	абада атуу даярдыгы
воздушные линии	аба линиясы
воздушные сообщения	аба байланышы
воздушный десант	аба десанты

воздушный командный пункт	аба командалык пункту
воздушный пункт управления	абадан башкаруу пункту
возмещение ущерба	залалдын ордун толтуруу
возмещение затрат	сарптоолордун ордун толтуруу
возраст (по возрасту)	курак, жаш (курагы боюнча)
воин	аскер, жоокер
воинская дисциплина	аскердик тартип
воинская доблесть, мужество	аскердик каармандык, эрдик
воинская команда	аскердик команда
воинская платформа	аскердик платформа
воинская повинность	аскер кызматын өтөөгө милдеттүүлүк
воинская погрузочно-выгрузочная площадка	аскердик жүктөөчү-түшүрүүчү аянт
воинская честь	аскердик ар-намыс
воинский график движения поездов	поезддердин жүрүүсүнүн аскердик графиги
воинский долг	аскердик милдет
воинский коллектив	аскердик жамаат
воинские кладбища	аскердик көрүстөн
воинский перевозочный документ	аскердик жол жүрүү, ташуу документи
воинский поезд	аскердик поезд
воинские преступления	аскердик кылмыштар
воинский транспорт	аскердик транспорт
воинский учет	аскердик каттоо
воинский эшелон	аскердик эшелон
воинское звание	аскер наамы, аскердик наам
воинское мастерство	аскердик чеберчилик
воинское приветствие	аскердик саламдашуу
война	согуш

войска противовоздушной обороны	асман чабуулунаан коргоо аскерлери
войска связи	байланыш аскерлери
войско	аскерлер
войсковая разведка	аскердик чалгындоо
войсковая часть, воинская часть	аскердик бөлүк, аскер бөлүгү
войсковое хозяйство	аскерлер чарбасы
войсковой лабораторный комплект	аскердик лабораториялык комплект
войсковой тыл	аскер ооругу
войсковые запасы	аскердик запастар
войсковые средства измерения (образцовые, рабочие)	аскердик ченөө каражаттары (үлгүлүү, жумушчу)
вокзал	бекет
вооружение	куралдануу
вооружения и средства рхб защиты	рхб коргоо куралдары жана каражаттары
вооруженная защита	куралдуу коргоо
вооруженное восстание	куралдуу көтөрүлүш
вооруженные силы	куралдуу күчтөр
вооруженный конфликт	куралдуу жаңжал
воронка	оюлган жер, чуңкур
воспитательная работа	тарбия иши
воспламенители	от алдыргычтар, тутандыргычтар
восстанавливаемость	калыбына келүүчүлүк
восстановление в воинском звании	аскердик наамын калыбына келтирүү
восстановление поврежденных машин	зыянга учураган машиналарды калыбына келтирүү
восток	чыгыш
воюющая сторона	согушуп жаткан тарап
вправо (влево)	оңго (солго)

временное исполнение должности	кызматты (ын) убактылуу аткаруу
временное применение	убактылуу колдонуу
временное разделение каналов	каналдарды убактылуу бөлүштүрүү
временное удостоверение	убактылуу күбөлүк
временный вывоз (ввоз)	убактылуу ташып чыгуу (ташып кирүү)
временный перегрузочный район	убактылуу кайра жүктөөчү район
время выполнения мобилизационных мероприятий: в часах, сутках	мобилизациялык иш-чараларды аткаруу убагы: саат менен, сутка менен
время начало военных действий, выхода при атаке на передний край обороны противника, начало форсирования, начало высадки и выброски	душмандын коргонуусунун алдынкы чегине чабуул коюуга чыгуунун, аскердик аракеттердин, кечип өтүүнүн, түшүрүүнүн жана таштоонун башталыш убактысы
время получения сигнала	сигнал алуу убактысы
время пуска ракет	ракетаны учуруу убактысы
время развертывания	жайылтуу убактысы
всеобщая воинская обязанность	жалпы аскердик милдет
вспомогательная аппаратура и спецаппаратура	көмөкчү аппаратура жана атайын аппаратура
вспомогательный наблюдательный пункт	жардамчы байкоо пункту
вспомогательный пункт управления	башкаруунун жардамчы пункту
вспомогательный узел связи	байланыштын жардамчы түйүнү
вступление в силу	күчүнө кирүү
вторжение	басып кирүү

вторичные поражающие факторы
выборочный капитальный ремонт

выгрузочная станция
выдача и подгонка противогазов
выдвижение войск

выживание в горных условиях

выжидательный район
выносить в первую очередь
выписки из приказов
выплата в случае смерти военнослужащего
выплата страховых сумм

выправка
выпускающий
высадочные средства
высвобождаемое движимое (недвижимое) военное имущество
высвобожденное жилье
выслуга лет

высокоточное оружие
высокочастотная связь

высота
высота абсолютная, истинная, относительная

экинчи жолу кыйратуучу факторлор
тандалма капиталдык оңдоо

жүк түшүрүүчү чордон
противогаздарды берүү жана эбине келтирүү
аскерлерди илгери жылдыруу

тоо шартында аман калуу

күтүү району
биринчи кезекте алып чыгуу
буйруктардан көчүрмө бөлүк
аскер кызматчысы каза болгондогу төлөө
камсыздоо суммаларын төлөп берүү

түз тулку
чыгаруучу
түшүрүүчү каражаттар
бошотулуучу кыймылдуу (кыймылсыз) аскердик мүлк

бошотулган турак жай
кызмат өтөгөн жылдары (аскер)

жогорку тактыктагы курал
жогорку жыштыктагы байланыш

бийиктик
абсолюттук (чексиз), чыныгы, салыштырмалуу бийиктик

высота нижней границы
облаков

высота перехода

высота полета

высота принятия решения

высота рельефа, полета

высота траектории

высотомер

выстрел (гранатомет)

выстрелы патронного заря-
жения

вытачка

высшая, низшая, равная
должность

выходное пособие при уволь-
нении офицеров, прапор-
щиков и военнослужащих
сверхсрочной службы

вычислительный центр

вышестоящая должность

вводные

выходное пособие

вючный транспорт

булуттардын төмөнкү чегин
бийиктиги

өтүү бийиктиги

учуу бийиктиги

чечим кабыл алуу бийиктиги
рельефтин, учуунун бийик-
тиги

траекториянын бийиктиги
бийиктикти өлчөгүч

атылма (граната атма)

патрондуу дүрмөттүн атыл-
масы

танап

жогорку, төмөнкү, тең кыз-
мат оруну

офицерлер, прапорщиктер
жана мөөнөттөн ашык кыз-
маттын аскер кызматчыла-
рынын бошонуу жөлөк пулу
эсептөө борбору

жогору турган кызмат орун
киришме

бошонуу жөлөкпулу

ат-улоо транспорту

Г

габарит

габариты погрузки

газовая атака

газодинамический

газоопределитель

газоразрядные приборы

газотрубинный двигатель

тыш өлчөм

жүктөөнүн габарити

газ чабуулу

газ-динамикалык

газаныктагыч

газ разряддуу приборлор

газ трубиалуу кыймылдат-
кыч

газоубежище	газдан баш калка
гамма	гамма
гамма псевдослучайная	капысынан жалган гамма
гамма случайная равновероятная	капысынан бирдей ыктымалдуу гамма
гарантийная наработка	кепилдик иштөөсү
гарантийное обеспечение	кепилдик камсыздоо
гарантийный срок службы	кызматтын кепилдик мөөнөтү
гарнизон	гарнизон
гарнизонная служба	гарнизон кызматы
гарнизонный военный госпиталь	гарнизондук аскер госпиталы
гарнизонный дом офицеров	офицерлердин гарнизондук үйү
гать	гать (өткөөлдөн (саздак жерден) өтүү үчүн төшөлмө)
гаубица	гаубица (замбиректин бир түрү)
гаубица-пушка	гаубица-замбирек
гаубичная батарея	гаубицалык батарея
гаубичный самоходный-артиллерийский	гаубицалык өзү жүрүүчү-артиллериялык
гауптвахта	гауптвахта
генерал (генерал-майор, генерал-лейтенант, генерал-полковник)	генерал (генерал-майор, генерал-лейтенант, генерал-полковник)
генеральное сражение	негизги салгылаш
генеральный, - ая ассамблея, -секретарь, - штаб	генералдык ассамблея, - катчы, - штаб
генератор помех	кедерги берүү генератору
географический фактор в войне	согуштагы географиялык фактор

геодезическая часть	геодезиялык бөлүк
геомагнитные возмущения,	геомагниттик козголуу, маг-
магнитные бури	нит бороондору
геофизическая разведка	геофизикалык чалгындоо
геральдика	геральдика, герб таануу
героизм	каармандык, баатырдык
гибрид	гибрид
гибритное ракетное топливо	ракетанын гибридик отуну
гидравлическая жидкость	гидравликалык суюктук
гидроакустические помехи	гидроакустикалык кедерги-
	лер
гидроакустическое подавление	гидроакустикалык басуу
гидрографическая служба	гидрографикалык кызмат
гидрологические характеристики	гидрологиялык мүнөздөмө-
	лөр
гидрометеорологическое обеспечение	гидрометеорологиялык кам-
	сыз кылуу
гидросамолет	гидроучак
гидротехнические сооружения	гидротехникалык курулма-
	лар
гидрофизические устройства	гидрофизикалык түзүлүштөр
гильза	гильза
гиперзвуковой самолет	гиперүндүү учак
гироскопические устройства	гироскоп түзүлүштөрү
главное командование	башкы кол башчылык
главное направление	башкы (негизги) багыт
главнокомандующий	башкы кол башчы
главные силы	башкы күчтөр
главный бухгалтер	башкы бухгалтер
главный военный совет	башкы аскердик кеңеш
главный калибр	негизги калибр
главный удар	негизги сокку

главный штаб
гладильный пресс
гладкоствольное оружие
глазомерная съемка

глазница
глобальная война
глобальная и региональная
стабильность
глубина боевой задачи

глубина ведения разведки

глубина обороны
глубина строя
глубинная бомба
глубиномер
глубокая операция
глубокий, неподвижный
(двойной подвижный) загра-
дительный огонь
гнездо
годен к альтернативной
службе
годен к строевой службе
годен к строевой службе в
военное время
годные к военной службе

годовой и месячный планы
эксплуатации и ремонта во-
енной техники
годовые нормы расхода

башкы штаб
үтүктөө жубасы
найсыз курал
көз өлчөө менен сүрөткө
тартуу
көздүн чарасы
глобалдуу согуш
глобалдуу жана региондук
туруктуулук
күжүрмөн тапшырманын
маанилүүлүгү
чалгын жүргүзүүнүн терең-
диги
коргонуу тереңдиги
саптын тереңдиги
тереңде жарылуучу бомба
тереңдик ченегич
олуттуу операция
терең, кыймылсыз (кош
кыймылдуу) тосмо ок атуу

уя, уяча
альтернативдик кызматка
жарактуу
саптагы кызматка жарактуу
согуш мезгилинде саптагы
кызматка жарактуу
аскердик кызматка жарак-
туулар
аскер техникаларын пайда-
лануу жана оңдоонун жыл-
дык жана айлык пландары
чыгымдын жылдык ченем-
дери

головная самонаведения	өзүн-өзү багыттоонун башы
головная походная застава	алдыңкы жүрүш застапасы
головной восстановительный поезд	алдынкы калыбына келтирүүчү поезд
головной дозор	башкы (күжүрмөн) тозот
головной отряд	башкы жасак
головной полк	башкы полк
гомогенное твердое ракетное топливо	гомогендик ракеталык катуу отун
гонка вооружений	жарыша куралдануу
горизонтальные резервуары	горизонталдык резервуарлар
горная артиллерия	тоо артиллериясы
горная подготовка	тоо даярдыгы
горнист	сурнайчы
горно-стрелковый батальон	тоо-аткычтар батальону
горные войска	тоо аскерлери
горный батальон	тоо батальону
горный проход	тоо өткөөлү
городской военный комиссариат (гвк)	шаардык аскер комиссариаты (шак)
горловина	моюнча
горючее	күйүүчү зат
горюче-смазочные материалы	күйүүчү-майлоочу материалдар
горючее широкого фракционного состава	кеңири фракциялык куррамдагы күйүүчү зат
госпиталь	госпиталь, аскердик оорукана
господство в воздухе	абада үстөмдүк кылуу
гостехнадзор	мамтехкөзөмөл
государственная безопасность	мамлекеттик коопсуздук
государственная должность, орган	мамлекеттик кызмат орду, орган

государственная служба	мамлекеттик кызмат
государственная тайна	мамлекеттик сыр
государство	мамлекет
государство-участник	катышкан мамлекет
готовность №1	№1 даярдык
гравитационные волны	гравитациялык толкундар
градусная сеть земли	жердин градусдук торчосу
градобой	мөндүр тоскуч
гражданская война	жарандык согуш
гражданская оборона	жарандык коргоо
гражданский иск	жарандык доо
гражданский персонал	жарандык персонал
гражданский процесс	жарандык процесс
гражданский процессуаль- ный кодекс	жарандык процесстик ко- декс
гражданское право и обязан- ность	жарандык укук жана милдет
гражданство	жарандык
гранатомет	граната атма
гранатометчик	граната аткыч
гранатометный взвод	граната атма взвод
граница государственная	мамлекеттик чек ара
граница действия разреше- ния	уруксатты колдонуу чеги
график	график
график дежурства	нөөмөт графиги
график наращивания боевого и численного состава	күжүрмөн жана сандык ку- рамды көбөйтүү графиги
график основных мероприя- тий	негизги иш-чаралардын гра- фиги
график учебного процесса	окуу процессинин графиги
гребной винт	калак винти
гриф секретности	жашырындуулук грифи

гриф ограничительный	чектөөчү гриф
груз	жүк
грузобагаж	таңакталган жол жүгү
грузовместимость	жүк сыйымдуулугу
грузовые устройства	жүк түзүлүштөрү
грузозащитное устройство	жүк коргоочу орнотмо
грузоотправитель	жүк жөнөтүүчү
грузоподъемность	жүк көтөрүмдүүлүк
группа армий	армиялар тобу
группа боевого управления	күжүрмөн башкаруу тобу
группа боевых (строевых) машин	күжүрмөн (катардагы) машиналар тобу
группа войск	аскерлер тобу
группа информации	маалыматтар тобу
группа контроля	контролдоо тобу
группа направлений	багыттар тобу
группа обеспечения	камсыздоо тобу
группа общего оперативного планирования	жалпы оперативдик пландоо тобу
группа планирования огневого поражения	ок атып кыйратууну пландоочу топ
группа полевой артиллерии	талаа артиллерия тобу
группа разграждения	тосмолорду алуу тобу
группа разминирования	минаны зыянсыздандыруу тобу
группа разведывательно-сигнализационных средств	чалгындоочу-сигналдык каражаттардын тобу
группа реактивной артиллерии	реактивдүү артиллерия тобу
группа руководства полетами	учууларды жетектөө тобу
группа связи	байланыш тобу

группа спасателей	куткаруучулар тобу
группа транспортных машин	транспорттук машиналар тобу
группа учебно-строевых машин	окуу-катардагы машиналар тобу
группа учета	эсеп тобу
группа эксплуатации	пайдалануу тобу
группировка	жаат, топ
группировка войск	аскерлердин тобу
групповая тактика	топтук тактика
групповое упражнение	топтолуп машыгуу
групповой ядерный удар	топтошкон ядролук сокку
групповые заряды	топтук дүрмөттөр
групповые комплекты запасных частей для средств перекачки горючего	күйүүчү майды сордуруу каражаттары үчүн камдык бөлүктөрдүн топтук комплекти
глубокого бурения	терең бургулоо
групповой ядерный удар	топтошкон ядролук сокку
гусеничные тягачи-транспортеры	казтаман сүйрөгүч-транспортер
гусеничные тягочно-транспортные машины	казтамандуу сүйрөгүч-транспортер машиналары
гусеничный минный заградитель	казтамандуу-миналуу тосмологуч
гусеничный плавающий транспортер	сууда сүзүүчү казтаман транспортер
гусеничный самоходный паром	өзү жүрүүчү казтаман паром
гусеничный эвакуатор средний	орточо эвасүйрөгүч казтаман

Д

давление атмосферное, стандартное	атмосфералык, стандарттык басым
давление воздуха	аба басымы
давление на аэродром	аэродромго басым
дальнейшая задача	кийинки тапшырма, милдет
дальнеразведывательный авиаполк	алыс чалгындоо авиаполку
дальнобойная артиллерия	алыска атуучу артиллерия
дальное огневое нападение	ыраактан ок атып кол салуу
дальномер саперный	сапердук алыстыкты ченегич
дальность исчисленная	эсептелген аралык
дальность полета	учуу алыстыгы
дальность стрельбы	атуу алыстыгы
дальняя авиация	алыскы авиация
дальняя связь	алыскы байланыш
данные пробы горючего	текшерилген күйүүчү майдын маалыматы
данные замеров горючего	күйүүчү майды өлчөөнүн маалыматтары
датчик кода морзе	морзе сырсанынын билдиргичи
датчик	билдиргич
двигатель	кыймылдаткыч
движитель	кыймыл бергич
двусторонние; - отношения, - сотрудничества, - связи, договора; - межгосударственный, - межправительственный, - межведомственный	эки тараптуу; - мамилелер, кызматташуулар, - байланыштар, - келишимдер; мамлекеттер аралык, - өкмөттөр аралык, - ведомстволор аралык
двухшовный	эки тигиштүү
дебет	дебет

деблокирования	блоктон чыгаруу
девиация частоты	жыштык девиациясы
дегазационные машины	уусуздандыруу машиналары
дегазационный пункт	уусуздандыруу пункту
дегазация	уусуздандыруу, уудан арыл- туу
дегазация обмундирования	аскер кийимин уудан арыл- туу
дегазирующие вещества	уусуздандыруучу заттар
дежурная смена	нөөмөтчү смена
дежурное подразделение	нөөмөтчү бөлүкчө
дежурные силы и средства	нөөмөтчү күчтөр жана кара- жаттар
дежурный	нөөмөтчү
дежурный (оперативный) по части	бөлүк боюнча (оперативдик) нөөмөтчү
дежурный по пункту управ- ления	башкаруу пункту боюнча нөөмөтчү
дежурный по связи, по узлу связи	байланыш, байланыш түйү- нү боюнча нөөмөтчү
дежурный по факультету	факультет боюнча нөөмөтчү
дежурство	нөөмөт
дежурная смена	нөөмөт сменасы
дезертирство	аскер кызматынан качуу, дезертирдик
дезинфекционно-душевая установка	дезинфекциялоо-чайынма орнотмосу
дезинфекционный	дезинфекциялоо
дезинфекционный отряд	дезинфекциялоочу жасак
дезинформация	жалган маалымат
дезорганизация	ырк бузуу
действительная военная служба	анык аскердик кызмат

действительная сверхсрочная военная служба

декодер

декоративный

декретный отпуск (до родовой, после родовой)

делегация

деловое партнерство

деловые качества

делопроизводство (отдел, отделение)

дельтадром

демаскирования

демаскирующие признаки

демилитаризация

демобилизация

демодулятор

демонстрационный полет

демонстрация силы

демонтаж оборудования на ат

денежная компенсация

денежная компенсация за неиспользованный отпуск

денежное вознаграждение (за квалификацию)

денонсация

день операции (первый, второй), за день до операции

деньги военные, оккупационные деньги

мөөнөттөн ашык анык аскердик кызмат

декодер

кооз, декоративдик

декреттик өргүү (төрөгөнгө чейинки, төрөгөндөн кийинки)

делегация

иштиктүү өнөктөштүк

иштиктүү сапаттар

иш жүргүзүү (бөлүм, бөлүмчө)

дельтадром

чүмбөттү ачуу

чүмбөттү ачуучу белгилер

демилитаризация, аскерлешүүдөн арылтуу

демобилизация

демодулятор

көргөзмө учуу

опузалап күч көрсөтүү

атдагы жабдууну демонтаждоо

акчалай компенсация

колдонулбаган өргүү үчүн

акчалай компенсация

акчалай сыйакы (квалификациясы үчүн)

денонсация

операция; (-нын биринчи, экинчи) күнү, операцияга чейин бир күн мурда

согуштук, оккупациялык акча

депо	депо
деPOSITные суммы	деPOSITтик суммалар
десант	десант
десантно-высадочные сред- ства	десант түшүрүүчү каражат- тар
десантноопасное направле- ние	десант түшүрүүгө кооптуу багыт
десантно-переправочные средства	десанттык өткөрүү каражат- тары
десантно-транспортные сред- ства	десанттык-транспорттук ка- ражаттар
десантно-штурмовой (отряд)	десанттык-штурмдук (жа- сак)
десантно-штурмовые дей- ствия	десанттык-штурмдук ара- кеттер
десантный отряд	десанттык жасак
дестабилизация	туруксуздук
детектор перехода	өткөрүү детектору
детонатор	детонатор
детонация	детонация
детонирующий шнур	детонациялоочу шнур
дефектация	дефектация
дешифрант	дешифрант
дешифратор	шифр чечмелегич
дешифрование фотоснимков	фотосүрөттүн шифрин чеч- мелөө
деятельность в области (сфе- ре) военного-технического сотрудничества	аскердик-техникалык кыз- матташтык жаатындагы (чөйрөсүндө) ишмердик
диагностика связи	байланыш диагностикасы
диаграмма углов обстрела	аткылоо бурчунун диаг- раммасы
диапазон радиоволн, частот	радио толкундарынын, жыш- тыктардын диапозону

диверсионно-разведывательная группа	диверсиялык-чалгындоо тобу
диверсия	диверсия
дивизион	дивизион
дивизион противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргоо дивизиону
дивизионная артиллерийская мастерская	дивизиондук артиллериялык устакана
дивизионный объединенный склад	дивизиялык бириккен кампа
дивизия	дивизия
дивизия морской пехоты	дениз жөө аскерлеринин дивизиясы
дивизия народного ополчения	элдик кошуундун дивизиясы
дизельное топливо	дизелдик отун
динамичность	динамикалуулук
динамичность боевых действий	согуштук аракеттердин динамикалуулугу
диод	диод (жарым өткөргүч)
диодный мост	диоддуу көпүрө (жарым өткөргүч көпүрөсү)
дипломатический ранг (степень)	дипломатиялык ранг (даража)
диполь	диполь
директива (оперативная)	директива (оперативдик)
диски к фильтрам для горячего	күйүүчү май үчүн чыпкага дисктер
дислокация	жайгаштыруу
дислокация войск	аскерлерди жайгаштыруу
диспансеризация	диспансерлөө
дистанционно-подрывная машина	аралыктан жардыруучу машина

дистанционное минирование	аралыктан мина коюу
дистанционное управление	аралыктан башкаруу
дистанционное установленное минное поле	аралыктан коюлган мина талаасы
дистанция	аралык
дисциплина воинская	аскер тартиби
дисциплинарная ответственность, практика	тартип жоопкерчилиги, практикасы
дисциплинарная часть	тартип бөлүгү
дисциплинарное взыскание	тартиптик жаза
дисциплинарный устав	тартип уставы
дисциплины по военной подготовке	аскердик даярдоо боюнча сабактар
дифракция	дифракция
длинноволновая связь	узун толкундуу байланыш
длительное хранение	узакка сактоо
длительность войны	согуштун узактыгы
доблесть воинская	аскердик каармандык
доброволец	ыктыярчы
добрососедство	ынтымактуу коңшулук
доверенность	ишеним кат
договор	келишим
договор о коллективной безопасности	жамааттык коопсуздук жөнүндө келишим
доза ионизирующего излучения	иондошкон нурлануунун дозасы
дозиметр, измеритель дозы	дозиметр, доза өлчөгүч
дозиметрический контроль	дозиметриялык контроль
дозор	тозот
дозорное отделение, танк	тозоттук бөлүмчө, танк
документированная связь	документтешкен байланыш
документы дежурного по военному факультету	аскер факультети боюнча нөөмөтчүнүн документи

долг воинский	аскердик милдет
долговечность	чыдамдуулук
долговременное огневое сооружение	узак мезгилдүү ок атар курулма
долговременное сооружение	узак мезгилдүү курулма
долгосрочный	узак мөөнөттүү
должностная категория	кызмат категориясы
должностной оклад	кызматтык маяна
должностные лица войсковой части (соединения)	аскердик бөлүктүн (кошуундун) кызмат адамдары
должность (офицерского состава, прапорщиков)	кызмат орду (офицердик курамдыкы, прапорщиктердики)
должность определяющая боеспособность	согушка жөндөмдүүлүктү аныктоочу кызмат орду
доклад	баяндама
домашний арест	үй камак
домоуправление	үй башкармалыгы
домоуправления гарнизона	гарнизондун үй башкармалыгы
донесение	билдирүү
донесение по связи	байланыш боюнча билдирүү
донорство	донорчу, кан берүүчү (донорлук)
донышка	төбө
доплата за выслугу лет	кызмат кылган жылдары үчүн кошумча төлөм
дополнительное медицинское обследование	кошумча медициналык текшерүү
дополнительный комплект оборудования	жабдуунун кошумча комплекти
дополнительный сектор обстрела	ок атуунун кошумча сектору

допризывная подготовка	аскерге чейинки даярдык
допризывник	чакырууга чейинкилер
допрос пленных и перебежчиков	туткундарды жана качкындарды суракка алуу
допуск	уруксат берме
допуск к секретным сведениям	жашыруун маалыматтарга уруксат берүү
дорожная служба	жол кызматы
дорожное обеспечение	жолду жабдуу
дорожно-комендантская служба	жол-коменданттык кызмат
дорожно-комендантский (взвод)	жол-коменданттык (взводу)
дорожно-мостовой	жол-көпүрө
дорожно-строительный	жол-курулуш
дорожные войска, знаки	жол аскерлери, белгилер
доска объялений	кулактандыруу тактасы
досрочное присвоение воинского звания	аскердик наамды мөөнөтүнөн мурда ыйгаруу
досрочное увольнение в запас	мөөнөтүнөн мурда запаска бошотуу
досрочный съем двигателя	кыймылдаткычты белгиленген мөөнөттөн мурда чечүү
достоверность	анык
доступность	оңойлук, жеткиликтүүлүк
доукомплектование	толук комплектөө
доходчивость	түшүнүктүүлүк
для развертывания батареи	батареяны жайылтуу үчүн
дробь	бытыра
дроссель	дроссель
дротик	кыска найза
дружественные государства	дос мамлекеттер
дублирование	кайталоо

дубинка

дуло

дуплексная связь

дым

дымный порох

дымовая завеса, маскировка

дымовая пашка

дымовой снаряд

дымовые средства

келтек

ооз

эки тараптуу байланыш

түтүн

түтүндүү кара дары

түтүн көшөгө, чүмбөт

түтүн куту

түтүн снаряд

түтүн таратуучу каражаттар

Е

евратом, европейское сообщество по атомной энергии европейская безопасность

единая радиолокационная система

единая система (центр) управления воздушным движением

единая система выявления и оценки масштабов и последствий применения оружия массового поражения

единая система радиолокационного опознавания «пароль»

единовременное денежное вознаграждение

единовременное пособие

единовременное пособие при увольнении военнослужащих срочной службы

евратом, атом энергиясы боюнча европалык коом европалык коопсуздук бирдиктүү радиолокациялык система

аба кыймылын башкаруунун бирдей системасы (борбору)

массалык жок кылуу куралдарын колдонуу масштабдарын жана кесепеттерин табуунун жана баалоонун бирдиктүү системасы

«пароль» радиолокациялык таануунун бирдиктүү системасы

бир жолку акчалай сыйакы

бир жолку жөлөкпул

мөөнөттүү кызматтын аскер кызматчылары бошоп кетүүдөгү бир жолку берилүүчү жөлөкпул

единовременное пособие при
уходе в отпуск
единое радиолокационное
поле
единое среднерасчетное огне-
вое средство
единоначалие в ВС

единый расчетный боеприпас
ежедневное техническое об-
служивание
емкость аэродромной сети

естественные препятствия,
укрытия
ефрейтор

өргүүгө кетүүдө бир жолку
берилүүчү жөлөкпул
бирдиктүү радиолокациялык
талаа
бирдиктүү орто эсептик ок
атуу каражаты
куралдуу күчтөрдөгү бир
башчылык
бирдиктүү эсептик ок-дары
күнүмдүк техникалык тей-
лөө
аэродром тарамынын сыйым-
дуулугу
табигый тоскоолдуктар, дал-
даалар
ефрейтор

Ж

железнодорожная станция,
цистерна
железнодорожные войска
железнодорожные пути об-
щего пользования
железнодорожный подъезд-
ный путь
железнодорожный пункт
управления
железнодорожный ремонт-
ный батальон
железнодорожный транспорт
жертвы войны
жесткий диск
живая сила

темир жол бекети, цистер-
насы
темир жол аскерлери
жалпы пайдаланылуучу те-
мир жолдор
кирме темир жол
темир жолдук башкаруу
пункту
темир жол ондоочу батальон
темир жол транспорту
согуш курмандыктары
катуу диск
жандуу күчтөр

живучесть (связь)	сакталгычтык (байланыш)
живучесть шифрованной и кодированной связи	шифрленген жана коддолгон байланыштын сакталгыч-тыгы
жидкостный ракетный дви-гатель	суюктуктуу ракета кыймыл-даткычы
жидкость (тормозная)	суюктук (тормоздук)
жидкость водно-спиртовая	суу-спирттик суюктук
жидкость охлаждающая	суутуучу суюктук
жидкость противобледи-тельная	муз тондурбоочу суюктук
жизненно важные интересы	жашоодогу маанилүү кызык-чылыктар
жизнеобеспечение в косми-ческом полете	космостук учууда жашоону камсыздоо
жизнеобеспечивающие сред-ства экипажей подводных лодок	суу астындагы кемеде жа-шоону камсыздоочу кара-жаттар
жилищная группа	турак жай тобу
жилой городок	турак шаарча
журнал	журнал
журнал боевых действий	согуш аракеттеринин жур-налы
журнал выхода и возвраще-ния машин	машиналардын чыгуу жана кайтып келүү журналы
журнал контрольных осмо-тров, наличия и техническо-го состояния вооружения, военной техники, автотран-спорта и военно-учебного имущества	куралды, аскер техника-сын, автотранспортту жана аскердик окуу мүлкүн, то-луктугун жана техникалык абалын контролдук кароо журналы
журнал контроля занятий	окууларды контролдоо жур-налы
журнал протокола	протокол журналы

журнал учета заявлений,
писем и жалоб

журнал учета осужденных
военнослужащих

журнал учета соч военно-
служащих

журнал учета травматизма

журналистский актив

арыздарды, каттарды жана
даттанууларды каттоо жур-
налы

соттолгон аскер кызматчы-
ларын каттоо журналы
бөлүктү өз эркинче калтыр-
ган аскер кызматчыларын
каттоо журналы

жаракаттуулукту каттоо
журналы

журналисттик актив

З

забрало

завершение боя

завязка боя

заглубленный пункт управ-
ления

загоризонтное обнаружение

заградительный огонь (не-
подвижный, подвижный)

заграждение

задача дня

задачи медицинской службы

задник

зажигательная труба

зажигательное оружие

зажигательные баки

зажигательные боеприпасы,
вещества

зажигательные средства

зажигательный снаряд

бет калкан

уруштун аякташы

уруштун башталышы

тереңдетилген башкаруу
пункту

горизонттон ары табуу

тороп ок атуу (кыймылсыз,
кыймылдуу)

тосмо

күн тапшырмасы

медициналык кызматынын
маселелери

апкыт

күйгүзмө түтүк

күйгүзмө курал

күйгүзмө бактар

күйгүзмө ок-дарылар, заттар

күйгүзмө каражаттар

күйгүзмө снаряд

заказ	буйрутма, тапшырык
заключение под стражу	кайтарууга алуу
заключение административного (служебного) расследования	административдик (кызматтык) териштирүүнүн корутундусу
закодирование	код коюу
закон о воинской обязанности	аскер милдеттери жөнүндө мыйзам
законность	мыйзамдуулук
законность и правильность расходования горючего	күйүүчү майды чыгымдоонун мыйзамдуулугу жана тууралыгы
законопроект	мыйзам долбоору
законы военного времени	аскердик убакыттын мыйзамы, согуш мезгилиндеги мыйзамдар
заклепка	бөрктүү бүчүлүк
закрепление рубежа, успеха	чекти, жетишүүнү бекемдөө
закрытый радиолокационный пост	жабык радиолокациялык пост
закрытый срез	туюк кесүү
закрытый тамбур	жабык тамбур
закупка на льготной основе	жеңилдетилген негизде сатып алуу
зал ожидания	күтүү залы
залп	жапырт атуу
залповой огонь	жапырт ок атуу
заместитель командира	командирдин орун басары
заместитель командира по вооружению	куралдануу боюнча командирдин орун басары
заместитель командира по работе с личным составом	өздүк курам менен иштөө боюнча командирдин орун басары

заместитель командира по тылу	оорук боюнча командирдин орун басары
замещение	убактылуу ордунда болуу, алмашуу
замирание (связь)	токтолуу, басылуу (байланыш)
замок	сепил
замысел	көздөм
замысел операции	операция көздөмү
замысел решения	чечимдин көздөмү
занятие исходного положения	баштапкы абалды ээлөө
занятие на местности	шартка көнүктүрүү
заочное обучение военнослужащих	аскер кызматчыларынын сырттан окуусу
западный	батыш
запальное гнездо	күйгүзүүчү уя
запас	камдык, запас
запас вооруженных сил	куралдуу күчтүн камдыгы
запас высоты над препятствием	тоскоолдук үстүндөгү бийиктик запасы
запасной выход	запастык чыгуу
запасной командный пункт	запастык командалык пункт
запасные войска	камдыктагы аскерлер
запасные инструменты (части) и принадлежности	камдык аспаптар (бөлүктөр)
запасной	жана шаймандар
запасы материальных средств	запастык
запасной парашют	материалдык каражаттардын камдыгы
заправка	камдык парашют
заправочное оборудование	май куюу
заправочный пункт, агрегат	май куюучу жабдуулар
	май куюу пункту, агрегаты

запретная зона	тыюу салынган зона
заработная плата	эмгек акы
заражение местности	жердин булганышы
зараженный участок местности	жер тилкесинин булганышы
заряд	дүрмөт
заряд подрывной	жардыруучу дүрмөт
зарядка самолета	учакты учууга даярдоо
зарядное устройство	дүрмөттөөчү орнотмо (түзүлүш)
заряжающий	октогуч
заряжение	октоо
засада	буктурма
заседание аттестационной комиссии	аттестациялык комиссиянын отуруму
заседание совета евроатлантического партнерства на уровне министров	коргоо министрлеринин, генералдык (башкы) штабдардын башчыларынын
обороны, начальников генеральных (главных) штабов	деңгээлиндеги евроатлантикалык кеңештин отуруму
засекреченная связь	жашырылган байланыш
засекречивающая аппаратура	жашыруу аппараты
засекречивающая аппаратура связи	байланыштын жашыруу аппараты
засекречивающая аппаратура опознования	таануунун жашыруу аппараты
засечка	белгилеп берүү
застежка	бүчүлүк, боо, илмек, топчулук
застежка срез	сыдырмалуу бүчүлүк
заслон	далдаа

застава	застава
затухание операции	операциянын басаңдашы
затяжная война	узакка созулган согуш
захват пленных	туткунга алуу
захват цели	бутаны кармоо
зачет	зачет
зачисление в распоряжение	карамакка киргизүү
зачисление на обеспечение	камсыздоого киргизүү
зачистка резервуаров	резервуарларды тазалоо
заштатники	штаттан тышкары тургандар
зашифрование	шифрлөө
защита государственных секретов	мамлекеттик жашыруун
защита информации	сырды коргоо
защитный костюм	маалыматты коргоо
защита от зажигательных веществ	коргоочу костюм
защита от оружия массового поражения	өрттөгүч заттардан коргонуу
защита от самонаводящихся ракет	массалык кыйратуучу куралдан коргонуу
защита отечества	өзүн-өзү башкаруучу ракетадан коргонуу
защита радиоэлектронных средств от радиопомех	ата мекенди коргоо
защитная одежда	радио тоскоолдуктан радиоэлектрондук каражаттарды коргоо
защитные свойства местности	коргогуч кийим
защитные сооружения	жердин коргоочулук касиеттери
защищенный пункт управления	коргогуч курулмалар
защищенный узел связи	корголгон башкаруу пункту
защищенные каналы связи	корголгон байланыш түйүнү
	корголгон байланыш каналдары

заявка	табыштама, өтүнмө
заявка на изготовление	даярдоого табыштама
заявка на полет (план полета)	учууга табыштама (учуу планы)
звания воинские	аскердик наамдар
звено тыла	оорук звеносу
звено управления	башкаруу звеносу
звуковая разведка, связь	үн чалгындоосу, байланыш
звукоусилия	үн күчөткүч
звукомаскировка	үнчүмбөт
звукометрическая станция, пост	үн метрика чордону, посту
звукоподводная связь	суу астындагы үн байланышы
звукоподводный канал	суу астындагы үн каналы
звукоулавливатель	үн кармагыч
земельный участок	жер участогу
землероемые машины	жер казгыч машиналар
землянка	жертөлө
зенитная артиллерийская бригада (дивизион, батарея, взвод)	зениттик артиллериялык бригада (дивизион, батарея, взвод)
зенитная артиллерия	зениттик артиллерия
зенитная пулеметная установка (зпу)	зениттик пулеметтук орнотмо (зпо)
зенитная пушка, пулемет	зениттик замбирек, пулемет
зенитная ракетная батарея (взвод, отделение)	зениттик ракеталык батарея (взвод, бөлүмчө)
зенитная ракетная бригада (полк)	зениттик ракеталык бригада (полк)
зенитная ракетно-артиллерийская батарея (взвод, дивизион)	зениттик ракеталык-артиллериялык батарея (взвод, дивизион)

зенитная самоходная установка (зсу-23-4)

зенитная управляемая ракета

зенитная установка (зу-23-2)

зенитно ракетный комплекс ближнего действия «стрела-10»

зенитное вооружение

зенитно-ракетное вооружение

зенитное орудие (малого, среднего и крупного калибра)

зенитно-ракетные войска

зенитно-ракетный комплекс (малой, средней, большой дальности), (одноканальный, многоканальный)

зенитный артиллерийский комплекс (зак)

зенитный дивизион (взвод, отделение)

зенитный пулеметно-ракетный комплекс

зенитный ракетный дивизион «волхов», «нева» (зрдн)

зенитный ракетный дивизион малой (средней, большой дальности)

зенитный самоходный-артиллерийский взвод

өзү жүрүүчү зениттик орнотмо (өжзо-23-4)

зениттик башкарылуучу ракета

зениттик орнотмо (зо-23-2)

жакын аракеттеги «стрела (жебе) -10» зениттик ракеталык комплекси

зениттик куралдануу

зениттик-ракеталык курал

зениттик курал (кичине, орто жана чоң найлуу)

зениттик-ракеталык аскерлер

зениттик-ракеталык комплекс (жакынкы, орточо, алыскы аралыктагы), (бир каналдуу, көп каналдуу)

зениттик артиллериялык комплекс (зак)

зениттик дивизион (взвод, бөлүм)

зениттик пулеметтук-ракеталык комплекс

зениттик-ракеталык «волхов», «нева» дивизиону (зрдн)

жакынкы (орточо, алыскы) аралыктагы зениттик ракеталык дивизион

зениттик өзү жүрүүчү-артиллериялык взвод

знаки отличия	артыкчылык белгилери
знак символики	символика белгиси
знаки различия военнослужащих	аскер кызматчыларынын айырмалоочу белгилери
знамя (воинское, боевое)	туу (аскердик, күжүрмөн)
зона (зоны) ограничения полетов	учууларды чектөө зонасы (зоналары)
зона (район) единой системы организации воздушного движения	аба кыймылын уюштуруунун бирдиктүү системасынын зонасы (району)
зона боевого взаимодействия	согуштук өз ара аракеттенүү зонасы
зона боевых действий	согуш аракетинин зонасы
зона видимости радиолокационной станции	радиолокация чордонунун көрүү зонасы
зона заграждений, разрушений	тосмо, талкалануу зонасы
зона инженерных заграждений	инженердик тосмо зонасы
зона обнаружения радиолокационной станции	радиолокациялык чордонду табуу зонасы
зона обороны	коргонуу зонасы
зона ожидания	күтүү зонасы
зона пво	асман чабуулуна каршы коргонуу зонасы
зона поражений, прикрытия	талкалоо, далдалануучу зона
зона пуска зрк	зениттик ракета комплексин атуу зонасы
зона радиоактивного, химического и биологического заражения	радиоактивдүү, химиялык жана биологиялык булгануу зонасы
зона связи	байланыш зонасы
зона специальная	атайын зона

зона территориальной обороны

зона эффективного артиллерийского огня

зональная навигация

золоченная

зрительная связь

зрительное наблюдение

аймактык коргонуу зонасы

натыйжалуу артиллериялык ок атуу зонасы

зоналык навигация

алтын түстөгү

көрүү байланышы

көз чаптырып байкоо

И

идеологическая борьба в войне

идеологияческая диверсия

идеологияческая обработка личного состава

извещение

извещение о бронировании

измерители модуляции

измеритель мощности дозы

изоляция

изоляционно-ограничительные мероприятия

имитация

импорт

импульсная система управления

импульсное излучение

импульсно-коддовая модуляция

имущество: -вещевое, -военно-техническое, -инженерное, -медицинское, -тыловое

согуштагы идеологиялык күрөш

идеологиялык диверсия

өздүк курамга идеологиялык түшүндүрүү иштери

кабарлама

брондоо жөнүндө кабарлоо

модуляция ченегичтери

дозанын чондугун өлчөгүч

изоляция, обочолотуу

изоляциялык чектегич ишчаралар

окшоштуруу, тууроо

импорт

башкаруунун импульстук тутуму

импульстук нурлануу

импульстук-коддук модуляция

буюм: -мүлк, -аскердик-техникалык, -инженердик, -медициналык, -ооруктук

инвалиды войны
инвентаризация и учет
инвентарь
инверсия (связь)
ингибитор
индивидуальное изучение
военнослужащих
идентификационный номер
индивидуальные планы рабо-
ты преподавателей на учеб-
ный год
индивидуальные средства
защиты
индивидуальный противохи-
мический пакет
индикатор кругового обзора
индикатор радиолокацион-
ной станции
индукционный миноиска-
тель
инженер по эксплуатации и
ремонту наземной аппарату-
ры малоканальной радиоре-
лейной и тропосферной связи

инженер по эксплуатации
и ремонту наземных радио-
станций малой мощности
инженерная конструкция
инженерная машина раз-
граждения
инженерная оборудование
местности

согуш майыптары
мүлк каттоо жана эсеп
шайман, инвентарь
инверсия (байланыш)
ингибитор
аскер кызматчыларын жеке-
че билүү
идентификациялык номер
окуу жылына карата оку-
туучулардын ишинин жеке
планы
жекече коргонуу каражат-
тары
химиялык уу заттарга кар-
шы жеке пакет
айланта көрүү индикатору
радиолокация чордонунун
индикатору
индукциялык мина издегич

аз каналдуу радиорелелик
жана тропосфералык бай-
ланыштын жердеги аппара-
турасын пайдалануу жана
оңдоо боюнча инженер
аз кубаттуулуктагы жер
радиочордонун пайдалануу
жана оңдоо боюнча инженер
инженердик конструкция
тосмолорду алуучу инженер-
дик машина
жерди инженердик жабдуу

инженерная обстановка	инженердик жагдай
инженерная переправа	инженердик өткөөл
инженерная подготовка войск	аскерлерди инженердик даярдоо
инженерная разведка	инженердик чалгын
инженерная разведывательная машина	инженердик чалгындоо машинасы
инженерная разведывательная группа	инженердик чалгындоочу топ
инженерная ремонтная мастерская	инженердик оңдоо устаканасы
инженерная ремонтно-эвакуационная рота	инженердик оңдоо-көчүрүү ротасы
инженерная рота заграждений, разграждений	тосмо коюу, тосмону алуу инженердик ротасы
инженерная рота минирования, разминирования	мина коюучу, минаны зыянсыздоочу инженердик рота
инженерная рота управления	башкарылуучу мина коюунун инженердик ротасы
инженерная рота; -оборудования пунктов управления, - полевого водоснабжения, -штурма и разграждения	башкаруу пункттарын жабдуунун, -талаа суу камсыздоочу, -чабуул коюу жана тосмо алуучу инженердик ротасы
инженерно-авиационная служба	инженердик-авиациялык кызмат
инженерно-авиационное обеспечение	инженердик-авиациялык камсыздоо
инженерно-аэродромная служба	инженердик-аэродромдук кызмат
инженерно-дорожный	инженердик-жолдук
инженерно-мотостроительная рота	инженердик-мотокурулуш ротасы

инженерное обеспечение боя	урушту инженердик камсыз кылуу
инженерно-позиционный	инженердик-позициялык
исключение из списков офицерского состава	офицердик курамдын тизмесинен чыгаруу
инженерно-саперная бригада, полк, батальон, рота, взвод	инженердик-сапердук бригада, полк, батальон, рота, взвод
инженерно-технический отдел (группа)	инженердик-техникалык бөлүм (топ)
инженерно-технический состав	инженердик-техникалык курам
инженерно-штурмовой батальон	инженердик-штурмдук батальон
инженерные боеприпасы	инженердик ок-дарылар
инженерные войска, инженерная служба	инженердик аскерлер, инженердик кызмат
инженерные сооружения	инженердик курулмалар
инженерный взвод специального минирования	атайын мина коюунун инженердик взводу
инженерный вычислительный центр, пункт	инженердик эсептөөчү борбор, пункт
инженерный наблюдательный пост	инженердик байкоочу күзөт
инженерный пост фотографирования	сүрөткө тартуунун инженердик посту
инженерный разведывательный дозор	инженердик чалгындоочу тозот
инициатива в операции	операциядагы демилге
иностранный легион	чет элдик легион
иностранные граждане	чет элдик жарандар
иностранный заказчик	чет өлкөлүк тапшырыкчы
инспектирование	тескөө

инспектирование войск	аскерлерди тескөө
инспектор	тескөөчү
инспекторский смотр	тескөөчүлүк кароо
инспекционная деятельность	тескөөчүлүк иш-аракет
инспекция	инспекция
инструктаж	нускамалоо
инструкции дежурному по ...	... боюнча нөөмөтчүгө нускама
инструкция	нускама
инструкция по мерам безопасности	коопсуздук чаралар боюнча нускама
инструкция по мерам и правилам безопасности	коопсуздук чаралар жана эрежелер боюнча нускама
инструмент сапожный (партовский)	өтүкчү (кийим тигүү) аспабы
интегральная схема	интегралдык схема
интеграция	интеграциялоо
интервью	маек, интервью
интерференция	интерференция
интерфейс	интерфейс
инфекционный госпиталь для особо опасных инфекций	өзгөчө коркунучтуу инфекциялар үчүн инфекциялык госпиталь
информационная безопасность	маалыматтык коопсуздук
информационная выборка	маалыматтык тандоо
информационная деятельность	маалыматтык ишмердик
информационное донесение	маалыматтык билдирүү
информационно-воспитательная работа	маалымат-тарбия берүү иштери
информационно-вычислительный комплекс	маалыматтык-эсептегич комплекс

информационное обеспечение	маалыматтык камсыздоо
информационно-поисковая система	маалыматтык-издөө системасы
информационно-психологическое воздействие	маалыматтык-психологиялык таасир
информационно-расчетная система	маалыматтык-эсептөө системасы
информационный (разведывательно-информационный) центр	маалыматтык (чалгындоо-маалыматтык) борбор
информационный бюллетень	маалыматтык бюллетень
информационный мониторинг	маалыматтык мониторинг
информация	маалымат
инфразвуковое оружие	инфраун куралы
инфракрасная техника	инфракызгылт техника
инфракрасный луч	инфракызгылт нур
инцидент военный	согуш инциденти
инфраструктура военная	аскердик инфратүзүм
ионосферная радиосвязь	ионосфералык радиобайланыш
иррегулярные войска	иррегулярдык аскерлер
исключение из списка личного состава	өздүк курамдын тизмесинен чыгаруу
искожение информации	маалыматты бурмалоо
исполнительное производство	аткаруучу өндүрүш
использования воздушного пространства	аба мейкиндигин пайдалануу
исправное (не исправное)	оң (бузук)
испытание военной техники	согуш техникасын сыноо
испытания ядерного оружия	ядролук (өзөктүк) куралды сыноо

исследование операций
историография военная
историческая справка
исторический и логический
методы в военном познании

история военная
история военного искусства

история воинской части
история войн
источники войн
источники электропитания
ракет
источники ионизированного
излучения (иии)
источники электроэнергии

источник радиоизлучения
истребитель
истребитель-бомбардиров-
щик

истребительная авиация
истребительно-бомбардиро-
вочная авиация
истребительный авиацион-
ный полк

исход войны
исходная обстановка
исходные данные
исходный рубеж
ионизирующие излучения

операцияны изилдөө
согуш тарыхын изилдөө
тарыхый маалым кат
согуштук таануудагы та-
рыхый жана логикалык
усулдар

аскер тарыхы
согуш искусствосунун та-
рыхы

аскер бөлүгүнүн тарыхы
согуштардын тарыхы
согуш себептери, булактары
ракетанын электр менен
жабдуучу булактары
иондошкон нурлануу булак-
тары (инб)

электр энергиясынын булак-
тары

радионурлануунун булагы
кыйраткыч учак
кыйраткыч-бомбалагыч учак

кыйраткыч авиация
кыйраткыч-бомбалагыч
авиация
кыйраткыч авиациялык
полк

согуштун акыры
алгачкы кырдаал
алгачкы маалыматтар
алгачкы чек
иондошкон нурлануу

К

кабелеукладчик	кабель төшөгүч
кабель	кабель
кабельный взвод связи	кабелдик байланыш взводу
кабельный детектор	кабелдик детектор
кабинет функциональной диагностики	функционалдык диагностика кабинети
кавалер ордена	ордендин кавалери
кавалерийская дивизия	атчандар дивизиясы
кавалерия, конница	кавалерия, атчан аскер
кадр	кадр
кадровая работа	кадрдык иш
кадровый орган	кадр органы
кадровые офицеры	кадрдык офицерлер
кадровый состав	кадрдык курам
казарма	казарма
казарменно-жилищный фонд	казармалык-турак жай фон- ду
казарменный инвентарь, ме- бель, оборудование	казармалык мүлк, эмерек, жабдуу
казематные резервуары	казематтык резервуарлар
календарный план	календардык план
калибр оружия	курал найы
калибровка шкалы	шкаланы калибрлөө, найлоо
калибровочная таблица	калибрлөөчү (найлоочу) таб- лица
камуфляж	камуфляж
канал	канал
канал связи	байланыш каналы
канал утечки секретной ин- формации	жашыруун маалыматтардын чыгуу каналы
канатная дорога	зым аркан жол
кандидат военных наук	аскер илимдеринин канди- даты

канистра стальная	болот челек
кант	милте
канцелярия	кеңсе
капитан	капитан
капитальное строительство	капиталдык курулуш
капитальный ремонт	капиталдык оңдоо
капсюль-воспламинитель	жандыргыч-капсюль
капсюль-детонатор	тутанткыч-капсюль
карабельное (-ые) вооружение, огни	кеме куралдары, оттору
караул	кароол
караульная служба	кароол кызматы
караульное помещение	кароол жайы
караульный	кароолман
карикатура военная	согуштук карикатура
карта обстановки	кырдаал картасы
картели военные	согуш картелдери
картографическая часть	картографиялык бөлүк
картографические проекции	картографиялык проекциялар
карточка военнообязанных	аскерге милдеттүүлөрдүн карточкасы
карточка об оповещения посылного	чабармандын билдирүүсү
карточка огня	тууралуу карточка
картуз	ок атуу карточкасы
картуз зарядный	картуз
карты географические	дүрмөттүү картуз
карты специальные	географиялык карталар
каска	атайын карталар
катапультирование	каска, туулга
катер	катапульттоо
катушка	моторлуу кайык, катер
	түрмөк, чыгырык, катушка

кафедра военная
качественный и количе-
ственный анализ
качественная укомплекто-
ванность
квантовые приборы
квартирное расположение
войск
квартирно-эксплуатацион-
ная служба, часть
квартирные имущества
керосин для технических
целей
кибернетика
кибербезопасность
кибернетика техническая
кибернетические устройства
килотонна
кинжал
кислородно-дыхательная
аппаратура
кистенъ
китель
клавиатура
клавиатурно-трансмиттер-
ный блок
кладовая
класс артиллерийского воо-
ружения и его эксплуатаций

класс боевого применения
артиллерий
класс взрывчатых веществ и
боеприпасов

аскер кафедрасы
сапаттык жана сандык тал-
доо
сапаттуу комплекттелиши

квант приборлору
аскерлердин турак жайга
жайгашуусу
турак жай-пайдалануу кыз-
маты, белүгү
турак жай мүлктөрү
техникалык максаттагы ке-
росин
кибернетика
киберкоопсуздук
техникалык кибернетика
кибернетикалык орнотмолор
килотонна
канжар, шамшар
кычкылтектүү - дем алды-
руучу аппаратура
чокмор
китель
клавиатура
клавиатуралык-трансмит-
тердик блок
кампа
артиллериялык куралдануу
жана аны пайдалануу клас-
сы
артиллериянын согуштук
колдонуу классы
жарылуучу заттар жана ок-
дарылар классы

класс военно-специальной
подготовки

класс для подготовки лично-
го состава суточного наряда
(караула)

класс материальной части
артиллерийских приборов

класс общей тактики

класс стрельбы и управление
огнем

классификаторы военной
информации

классификация войн

классификация расходов

классность

классные чины

клеймение боеприпасов

клин

клуб

клуб войсковой части

ключевые блокноты

ключевая перфокарта

ключевые документы коди-
рованной связи

ключи и ключевые доку-
менты

книга алфавитного учета

книга временного прибывше-
го личного состава

книга контроля за учетом
личного состава

книга оперативного учета

аскердик-атайын даярдоо
классы

суткалык наряддын (кароол-
дун) өздүк курамын даярдоо
үчүн класс

артиллериялык приборлор-
дун материалдык бөлүктөрү-
нүн классы

жалпы тактика классы

ок атуу жана ок атууну баш-
каруу классы

аскер маалыматтарынын
жиктөөлөрү

согуштарды жиктөө

чыгымдарды жиктөө

класстуулук

класстык чендер

ок-дарыларга эн салуу

кыйык

клуб

аскер бөлүгүнүн клубу

ачкыч блокноттор

ачкыч перфокарта

коддолгон байланышты
ачуучу документтер

ачкычтар жана ачуучу доку-
менттер

алфавиттик каттоо китеби

убактылуу келген өздүк ку-
рамдын китеби

өздүк курамды каттоону
контролдоо китеби

ыкчам каттоо китеби

книга учета и выдачи	каттоо жана берүү китеби
книга штатно-должностного учета	штаттык-кызмат орундарын каттоо китеби
книга регистрации учетных документов	эсепке алынуучу документтерди каттоо китеби
книга учета замеров в резервуарах	резервуарларда өлчөөлөрдү эсепке алуу китеби
книга учета материальных средств, выданных во временное пользование	убактылуу пайдаланууга берилген материалдык каражаттарды эсепке алуу китеби
книга учета наличия и движения материальных средств в подразделении	бөлүкчөдөгү материалдык каражаттардын түгөлдүгүн жана кыймылын эсепке алуу китеби
книга учета работы машин, расходы горючего и масел	күйүүчү майды жана майларды сарптоону, машиналардын ишин эсепке алуу китеби
кнопка (связь)	басма, кнопка (байланыш)
кризисная ситуация	кризистик кырдаал
коалиционная война	коалициялык согуш
коалиционные вооруженные силы	коалициялык куралдуу күчтөр
коалиционные силы	коалициялык күчтөр
код	сырсан
кодогруппа	сырсан тобу
кодер	сырсанчы
кодирование	сырсандоо, жашыруу
кодированные связи	сырсандалган байланыш
кодировочные группы	сырсандоочу топтор
кодировщик	сырсандоочу (код коюучу)
кодификация	сырсандоо, кодификация

кодовая таблица	сырсан таблицасы
кожа	булгаары, тери
кожно-нарывные отравляющие вещества	терини оюп-жаралоочу уулуу заттар
кожух	каптооч
козырек	күн кагар
кокарда	кокарда
кокетка	кокетка
колесно-гусеничные машины	дөңгөлөктүү-казтамандуу машиналар
колесное базовое шасси	дөңгөлөктүү базалык шасси
колесные машины	дөңгөлөктүү машиналар
колесный эвакуатор легкий	дөңгөлөктүү жеңил эвакуатор сүйрөгүч
коллегия	коллегия
колледж военный	аскердик колледж
коллектив воинский	аскер жамааты
коллективная безопасность	жамааттык коопсуздук
коллективные силы быстрого развертывания (ксбр)	тез жайылтуучу жамааттык күчтөр (тжжк)
коллективные силы оперативного реагирования (ксор)	ыкчам жооп кайтаруучу жамааттык күчтөр (ыжжк)
коллективные силы по поддержанию мира	тынчтыкты сактоо боюнча жамааттык күчтөр
коллективные средства защиты	коргонуунун жамааттык каражаттары
количественная укомплектованность	сандык комплектелиши
колониальная война	колониялык согуш
колониальные войска	колониалдык аскерлер
колонна	тилке (саптык), колонна
командир (части)	командир (бөлүктүн)
командир 1 мотострелкового батальона	1-мотоаткычтар батальонун командири

командир воздушного судно	аба кемесинин командири
командировочные расходы внутри страны	өлкө ичиндеги иш сапар чы- гымдары
командировочные расходы за границу	чет мамлекеттик иш сапар чыгымдары
командирская машина	командирлик машина
командно-наблюдательный пункт	командалык-байкоо пункту
командно-разведывательный центр	командалык-чалгындоо бор- бору
командно-сигнальная систе- ма	командалык-сигналдык сис- тема
командно-штабная машина	командалык-штабдык ма- шина
командно-штабная, - трени- ровка, - учение	командалык-штабдык, -кө- нүгүү, - машыгуу
командный пункт	командалык пункт
командование	кол башчылык
командо-диспетчерский пункт	диспетчердик-командалык пункт
командо-измерительный пункт	ченөөчү-командалык пункт
командующий	кол башчы
комбатант	комбатант
комбинированная операция	айкалыштырылган операция
комбинированное (-ые) пора- жение, заграждения, помехи	айкалыштырылган кыйра- туу, тосмо, кедерги
комбриг, комдив	комбриг, комдив
комендант, комендантская служба	комендант, коменданттык кызмат
комендантский пост, час, участок	коменданттык пост, комен- данттык саат, участок
комендатура, коммутатор	комендатура, коммутатор

комитет; - военного планирования, интеграционный, -исполнительный - командующий, - группой войск, объединенного комитета

коммунальные сооружения
коммунальные услуги и жилищный фонд

коммутация каналов
комната (место) для чистки оружия

комната (место) курения
комната боевой славы
комната бытового обслуживания

комната для работы с секретной литературой

комната для умывания
комната для хранения имущества роты и личных вещей военнослужащих

комната для хранения оружия

комната для хранения приборов

комната информирования и досуга личного состава

комната посетителей

компас

компетенция

комплекс вооружений

комитет; - аскердик пландаштыруучу, - интеграциялоочу, - аткаруучу, -кол башчылык, - аскердик топтордун, бириктирилген комитеттин

коммуналдык курулмалар
коммуналдык кызмат көрсөтүүлөр жана турак жай фонду

каналдарды туташтыргыч курал тазалоо бөлмөсү (орду)

чылым чегүү бөлмөсү (орду)
күжүрмөн даңк бөлмөсү
турмуш-тиричилик бөлмөсү

жашыруун адабияттар менен иштөө бөлмөсү

жуунуу бөлмөсү
ротанын мүлкүн жана аскер кызматчыларынын өздүк оокаттарын сактоо бөлмөсү
куралдарды сактоо бөлмөсү

приборлорду сактоо бөлмөсү

өздүк курамдын маалымдоо жана эс алуу бөлмөсү
келүүчүлөр бөлмөсү

компас

компетенция

куралдар комплекси

комплексное огневое поражение	комплексстүү ок атыш кый- ратуу
комплексность	комплексстүүлүк
комплексный капитальный ремонт	комплексстүү капиталдык оңдоо
комплект	комплект
комплект полевого обмунди- рования	аскер талаа кийиминин комплекти
комплект текущего ремонта	күндөлүк оңдоо комплекти
комплектование	комплекттөө
комплектование Вооружен- ных Сил	Куралдуу Күчтөрдү комп- лекттөө
комплектование должностей	кызмат орундарын комп- лекттөө (толуктоо)
компоновка танка	танкты компоновкалоо
компонент ракетного топли- ва (КРТ)	ракеталык отундун компо- ненти (РОК)
компьенское перемирие	компьен тынчтыгы
конвенция	конвенция
конвой	конвой
кониистра стальная сварная	ширетилген болот челек
конкурс	конкурс
конная армия	атчандар армиясы
конница, кавалерия	аттуу (атчан) аскер
конный спорт	ат спорту
консервация военной тех- ники	согуш техникасын консер- вациялоо
консолидация	биригүү
конспирация	конспирация
консул, контингент	консул, контингент
консульское управление	консулдук башкармалык
консультация	консультация
конструктивный	конструктивдүү

конструктивная характеристика	конструктивдүү мүнөздөмө
контакты, план контактов, контактные точки	байланыштар, байланыш планы, байланыш түйүндөрү
контейнер	контейнер
контейнерная площадка	контейнердик аянт
контейнерные перевозки	контейнердик ташуу
контрабанда оружия	курал аткезчилиги
контрастность объектов (целей)	объектин (бутанын) контрасттуулугу
контратака	контрчабуул
контрвалационная линия	контрвализация тилкеси
контр-град	контр-град (жардамчы тосмо)
контрнаступление	контрчабуул
контроль	контроль, контролдоо
контролируемая зона	контролдонуучу зона (чөлкөм)
контроль использования воздушного пространства	аба мейкиндигин пайдаланууну контролдоо
контроль качества горючего	күйүүчү майдын сапатын контролдоо
контроль радиоактивного заражения (ядерных взрывов)	радиоактивдүү ууланууну (ядро жарылууларын) контролдоо
контрольная точка аэродрома	аэродромдун контролдук борбору
контрольная цель	контролдук бута
контрольно-измерительная станция	контролдук-өлчөө чордону
контрольно-пропускной пункт	контролдоп-өткөрмө пункт
контрольно-проверочная аппаратура	контролдук-текшерүүчү аппаратура

контрольно-технический пункт	контролдук-техникалык пункт
контрольный анализ	контролдук талдоо
контрольные списки	контролдук тизмелер
контрольный осмотр	контролдук текшерүү
контрольный осмотр вооружений	куралдарды текшерип кароо
контрподготовка, контрразведка	контрдаярдык, контрчалгын
контрудар	контрсокку
контрэскарп	контрэскарп
контузия	контузия
конструктивно-производственный недостаток	конструктивдүү-өндүрүштүк жетишпестик
конференц-зал	конференц-зал
конференция	конференция
конфликт военный	согуштук жаңжал
конфликт	жаңжал
конфронтация	тирешүү, конфронтация
концепция военной безопасности	аскердик коопсуздуктун концепциясы
концепция национальной безопасности	улуттук коопсуздук концепциясы
координат цели	бута координаталары
координатный закон поражения	кыйроонун координаталык мыйзамы
координационный; - комитет, - центр, -(-ая) ячейка	координациялык; - комитет, - борбор, - уюкча
координационный центр поиска и спасения	издөө жана куткаруу координациялык борбору
координация действий	аракеттерди координациялоо
копье	найза
кораблестроение	кеме куруу

корабль	кеме
корабли-цели	кеме-буталар
корабль управления	башкаруу кемеси
кордит, кардон	кордит, кардон
координатная сетка	координаталык торчо
корешок	дүмүрчөк
корешок квитанции	квитанциянын дүмүрчөгү
коридоры входа (выхода)	кирүү (чыгуу) далистери
коротковолновый	кыска толкундуу
коротковолновая связь	кыска толкундуу байланыш
корпоративная связь	корпоративдик байланыш
корректировщик	түздөгүч
корреспондент	кабарчы, корреспондент
космическая разведка	космос чалгыны
космическая связь, система	космос байланышы, система- масы
космическая скорость	космос ылдамдыгы
космические системы навигации	навигациянын космостук системалары
космический корабль, полет	космос кемеси, космоско учуу
космическое излучение	космос нурлары
космическое пространство	космос мейкиндиги
космоведение, космическое ТВ	космос таануу, космостук телекөрсөтүү
космодром	космодром
косоглазие	чалырлык
котельная	откана
котлованные машины	казан машиналары
котлонадзор и подъемные сооружения	казанкөзөмөл жана көтөргүч курулмалар
кофе-брейк	кофе-брейк
кочующее оружие	көчмө куралдар

коэффициент готовности	даярдык коэффициенти
коэффициент удаления	алыстатуу коэффициенти
коэффициент полезного действия	пайдалуу аракет коэффициенти
коэффициент технической готовности	техникалык даярдыктын коэффициенти
крайняя необходимость	өтө зарылдык
красная армия, гвардия	кызыл армия, гвардия
красноармеец	кызыл аскер
красноармейская звезда	кызыл армия жылдызы
красное знамя	кызыл байрак
кратковременное хранение	кыска мөөнөткө сактоо
краткосрочники	кыска мөөнөткө кызмат өтөп жаткандар
краткосрочный	кыска мөөнөттүү
кредит	кредит
кремневое оружие	оттук таш менен от алуучу курал
крен	кыйшаюу
крепление военной техники	согуш техникасын бекемдөө
крепость	сепил, чеп
крестовые походы	крест жортуулдары
крестьянские войны	дыйкандар согушу
кризис	кризис
кризисная ситуация	кризистик кырдаал
критерий содержания документов	документтердин мазмундук чен белгиси
криптографическая защита	криптографиялык коргоо
криптосхема	криптосхема
криогенная электроника	криогендик электроника
критическая масса	кризис массасы (эң кичине масса)
критическая скорость	опурталдуу ылдамдык

критическая точка	опурталдуу чекит
круг полетов	учуулардын алкагы
круговая оборона	айланта коргонуу
круговой обстрел	тегерете атуу
крупномасштабная война	чоң масштабдагы согуш
крылатая ракета (стратегическая)	канаттуу ракета (стратегиялык)
ксилит, тринитроксилит	ксилит, тринитроксилит (жарылгыч зат)
кубрик	кубрик
кузов	чанак
куликовская битва	куликовдогу салгылашуу
культурно-досуговая работа	маданий-эс алуу иши
культурно-просветительные имущества	маданий-агартуучу мүлк
кумулятивные боеприпасы	кумулятивдүү ок-дарылар
кумулятивный заряд	кумулятивдүү дүрмөт
кумулятивный эффект, кумуляция	кумулятивдүү натыйжа, кумуляция
кумулятивный снаряд	кумулятивдүү снаряд
купейный вагон	купелүү вагон
курок	илгек, машаа
куртка	күрмө
курс	курс
курс боевой подготовки	күжүрмөн даярдоо курсу
курсант	курсант
куртка зимняя	кышкы күрмө
куртка утепленная песочного цвета	кумга түспөлдөш өңдөгү жылулатылган күрмө
кухни полевые	талаа ашканасы
кучность боя оружия	курал окторунун жыш тийиши

Л

лаборатория	лаборатория
лаборатория измерительной техники	ченөө техникасынын лабораториясы
лавровые ветки	лавр бутактары
лагерная служба	лагерь кызматы
лагерный сбор	лагерь жыйыны
лагерь военнопленных	аскер туткундарынын лагери
лазер	лазер
лазерная система управления оружия	куралдарды башкаруунун лазердик системасы
лазерное оружие	лазер куралы
лазерный луч	лазер нуру
лазерный целеуказатель	лазердик бута көрсөткүч
лазутчик	тыңчы
лайнер (воздушный)	лайнер (аба кемеси)
ламповая панель	лампалуу такта
лафет	лафет
легализационный документ	легалдашуучу документ
легализационный пункт	легалдашуучу пункт
легенда	уламыш
легендирование	уламыштоо
легион	легион
легкая артиллерия	жеңил артиллерия
легкий танк	жеңил танк
ледовая обстановка	муз жагдайы
ледокол	музжаргыч
ледяная переправа	муз өткөөлү
лейнер	лейнер
лейтенант	лейтенант
лента	сызма, тасма
летательный аппарат	учуучу аппарат
летающая лодка	учуучу кеме

летное происшествие	учуу кырсыгы
летная подготовка	учуу даярдыгы
летное поле	учуу талаасы
летно-тактические характеристики летательного аппарата	учуучу аппараттын учуу-тактикалык мүнөздөмөлөрү
летний костюм	учкуч костюму
летний состав	учкучтар курамы
летчик	учкуч
летчик-испытатель	учкуч-сыноочу
летчик-наблюдатель	учкуч-байкоочу
лечебно-эвакуационные мероприятия	дарылоо-көчүрүү иш-чаралары
лидер	лидер
лидировщик-штурман	жетекчи-штурман
ликвидационная комиссия	жоюу комиссиясы
лимб	лимб
лимит изъятия	алуу лимити
лимит расхода горючего	күйүүчү майды чыгымдоо лимити
линейная рота связи	байланыштын тилкелик (сызыктык) ротасы
линейная тактика	линиялык тактикасы
линейно-кабельный взвод	линиялык-кабелдик взвод
линейно-эксплуатационная рота связи	байланыштын тилкелик-пайдалануу ротасы
линейные	линиячы
линейные войска	тилкелик аскерлер
линейный крейсер	тилкелик крейсери
линия	сызык, линия, тилке
линия адаптивной радиосвязи	ыңгайлашкан радио байланыш тилкеси
линия дистанционного управления	аралыктык башкаруу тилкеси

линия проводной связи	зым байланышынын линиясы
линия границы	чек ара тилкеси
линия связи	байланыш линиясы (тилкеси)
липучка	жабышкак
листовка	баракча
листочка	капкалдырык (кийим)
лист нарядов	тапшырма барагы
лист беседы	маектешүү барагы
литерный борт	литердик борт
лица младшего, старшего, высшего офицерского состава	кенже, улук, жогорку офицердик курамдын адамдары
личная вещь	өздүк буюм
личная карточка	өздүк карточка
лично	өзү
личное дело	өздүк дело
личный состав	өздүк курам
лишение воинского звания	аскердик наамдан ажыратуу
ложка разливательная	чөмүч
ложная позиция	жалган позиция
ложная тепловая цель (ловушка)	жалган жылуулук бутасы (тузак)
ложный	жалган
ложный объект, цель	жалган объект, бута
локализация	локалдаштыруу
локальная война	локалдык согуш
локальный	локалдуу
локатор	тыңдагыч, локатор
локация	тыңдоо, локация
лор	кулак-мурун ооруларынын дарыгери
лот для замера нефтепродуктов	мунай өнүмдөрүн өлчөө үчүн лот

лоцман
лоцманская служба
лук
лучевая болезнь
лучевое орудие
лучники
лыжный отряд
льготы военнообязанным

льготы населению
люизит
люнет

лоцман
лоцман кызматы
жаа
нур оорусу
нур куралы
жаа аткычтар
лыжачан жасак
аскерге милдеттүүлөргө же-
ңилдик
калкка жеңилдиктер
люизит
люнет

М

магазин оружия
магазин (автомат)
магистральный трубопровод

магнитометрическая раз-
ведка
магнитная лента
мазутоперекачивающая уста-
новка
майор
макет военной техники
министерство (министерство
обороны)
макет местности
малая мощность
маловысотная радиолокаци-
онная рота (станция)

малозаметные заграждения,
препятствия

курал дүкөнү
ок кутусу (автомат)
магистралдык түтүк өткөр-
гүч
магнитометриялык чалгын-
доо
магниттик тасма
мазутту сордуруп куюшту-
руучу орнотмо
майор
аскер техникасынын макети
министрлик (коргоо ми-
нистрлиги)
жердин макети
аз кубаттуулук
төмөнкү бийиктиктеги ра-
диолокациялык рота (чор-
дон)
анча байкалбоочу тосмо,
тоскоолдор

малозаметные проволочные заграждения	анча байкалбоочу зым тосмо
малокалиберная артиллерия	кичине найлуу артиллерия
малокалиберное стрелковое оружие	кичине найлуу атуучу курал
малоканальный (связь)	аз каналдуу (байланыш)
малые высоты	кичи бийиктиктер
малый артиллерийский полигон	кичине артиллериялык полигон
маневр	маневр
маневр воздушной цели	аба бутасынын маневру
маневр огнем	атуу маневру
маневр огнем артиллерии	артиллериянын атуу маневру
маневр самолета	учак маневру
маневр силами авиации	авиация күчүнүн маневру
маневренная война, оборона	маневрдуу согуш, коргонуу
маневренная тактика	маневрдуу тактика
маневренность	маневрдүүлүк
маневренный поисково-спасательный отряд	маневрдуу издөө-куткаруу жасак
маневровый локомотив	маневрдүү локомотив
маркант	маркант
маркировка боеприпасов	ок-дарыларды маркалоо
маркировка снаряда	снарядды маркалоо
мародерство	тоноочулук
марш	марш
маршал	маршал
марш-бросок	ылдам марш
маршевая подготовка	марш даярдыгы
маршевая скорость	марш ылдамдыгы
маршевое пополнение	марштык толуктоо
марш-маневр	марш-маневр
маршрут	каттам

маршрут зональной навигации

маршрутизатор

маршрутный лист

маска

маскировка

маскировочные средства

маскировочная сеть

масла промышленные отработанные

масла моторные отработанные

масло авиационное рабочее-консервационное

масло гидравлическое единое

масло для: - холодильных машин, - гипоидных передач, - коробок передач и рулевого управления, - гидромеханических (автоматических) коробок передач, - гидрообъемных передач, - автотракторных дизелей и гидроусилителей рулей

масло долгоработающее все-сезонное

масло моторное автомобильное для карбюраторных двигателей

масло моторное для быстросходных дизелей транспортных машин

зоналык навигациянын каттамы

маршруттоочу

каттам барагы

чүмбөт

чүмбөттөө

чүмбөттөөчү каражаттар

чүмбөттөөчү тор

иштетилген индустриалдык май

иштетилген мотор майы

жумушчу-консервациялык авиация майы

бирдиктүү гидравликалык май

муздаткыч машиналар, - гипоиддик өткөргүч, - өткөргүч кутусу жана рулдук башкаруу, - гидромеханикалык (автоматтык) өткөргүч кутусу, - гидрокөлөмдүү өткөргүч, - автотрактордук дизелдер жана рулдардын гидрокүчөткүчтөрү үчүн май ар сезондук көпкө иштөөчү май

карбюратордуу кыймылдаткычтар үчүн автомобилдик мотор майы

транспорттук машиналардын тез жүрүүчү дизелдери үчүн мотор майы

масло моторное для судовых
дизельных двигателей

масло осевое, шарнирное,
редукторное, вакуумное,
трансформаторное, смазоч-
ное, приборное, консерва-
ционное и ружейное

масло раздаточная колонка
стационарная (переносная)

масло синтетическое, авто-
мобильное, дизельное, тур-
бинное, цилиндрическое ком-
прессорное, трансмиссионное

масса горючего

массовое уничтожение

массирование огня

массирование применения
авиации

массирование сил и средств

массированный авиацион-
ный удар

массированный огонь

мастер производственного
обучения

мастерская

мастерская измерительной
техники

мастерская по ремонту элек-
троспец оборудования

мастерская связи

мастерская технического об-
служивания автомобильной,
бронетанковой техники

кеменин дизелдик кыймыл-
даткычтары үчүн мотор
майы

октук, шарнир, редуктор,
вакуум, трансформатор, май-
лоочу, прибордук, консерва-
циялык жана мылтык майы

май таратуучу стационардык
(алып жүрүүчү) колонка

синтетика, автомобиль, ди-
зель, турбина, цилиндр,
компрессор, трансмиссия
майы

күйүүчү майдын массасы

массалык жок кылуу

топтоштуруп атуу

авиацияны топтоштуруп
колдонуу

күчтөрдү жана каражаттар-
ды топтоштуруу

топтошулган авиациялык
сокку

топтоштуруп атуу

өндүрүштүк окуу устаты

устакана, чеберкана

өлчөгүч техниканын уста-
канасы

электрдик атайын жабдууну
оңдоо боюнча устакана

байланыш устаканасы

автомобилдик, сооттанктык
техниканы техникалык тей-
лөө устаканасы

мастерство воинское	аскердик чеберчилик
масштаб (войны)	масштаб (согуш)
материальная ответственность	материалдык жоопкерчилик
материальная помощь	материалдык жардам
материальное обеспечение	куралдуу күчтөрдү материалдык камсыздоо
материально-ответственное лицо	материалдык жооптуу адам
материально-технический	материалдык-техникалык
материально-техническое обеспечение	материалдык-техникалык камсыздоо
материально-техническое имущество	материалдык-техникалык мүлк
материальный резерв	материалдык резерв
материальные издержки войны	согуштун материалдык коромжулары
материальные склады	материалдык кампалар
материальные средства	материалдык каражаттар
матрос	матрос
мачта	мачта
машина инженерного вооружения	инженердик куралдануу машинасы
машина технического обслуживания	техникалык тейлөө машинасы
машина технической помощи	техникалык жардам машинасы
машина управления	башкаруу машинасы
машинный	машиналык
маяк	маяк
мебель	эмерек
медаль	медаль
медико-санитарный батальон	медицина-санитардык батальон

медицинская книжка
медицинская обстановка,
помощь
медицинская разведка
медицинская рекогносци-
ровка
медицинская сестра
медицинская служба части

медицинские мероприятия
медицинский
медицинский осмотр
медицинский пункт
медицинское обеспечение
медицинское обследование

медицинское освидетельство-
вание
междоусобные войны
междугородная связь
международная комиссия
международная связь
международное железнодоро-
жное сообщение
международное право
международные каналы, ор-
ганизации
международные проливы
международный военный
трибунал
международный институт
стратегических исследова-
ний
международный свод сиг-
налов

медициналык китепче
медициналык жагдай, жар-
дам
медициналык чалгындоо
медициналык рекогносцир-
лөө
мээрман айым
аскердик бөлүктүн медици-
налык кызматы
медициналык иш-чаралар
медициналык
медициналык кароо
медициналык пункт
медициналык камсыздоо
медициналык текшерүү,
изилдөө
медициналык күбөлөндүрүү

ич ара согуштар
шаар аралык байланыш
эл аралык комиссия
эл аралык байланыш
эл аралык темир жол кат-
нашы
эл аралык укук
эл аралык каналдар, уюмдар

эл аралык кысыктар
эл аралык аскер трибуналы

стратегиялык изилдөөлөрдүн
эл аралык институту

сигналдардын эл аралык
жыйнагы

международный, - договор, -ое сотрудничество, - военный штаб	эл аралык - келишим, - кызматташуу, - аскердик штаб
межконтинентальная баллистическая ракета	континент аралык баллистикалык ракета
межремонтный пробег	оңдоо аралыктагы жүрүү
межремонтный ресурс	оңдоо аралык ресурс
меморандум	меморандум
мемориал	мемориал
мемуары	мемуарлар
меридиан	меридиан
мерная линия	өлчөм сызыгы
мертвая зона	сенек чөлкөм
мертвое пространство	сенек мейкиндик
меры безопасности	коопсуздук чаралар
меры и измерительные приборы	чаралар жана өлчөгүч приборлор
местная воздушная линия	жергиликтүү аба тилкеси
местная оборона	жергиликтүү коргонуу
местность	жергиликтүү аймак
местность горная	тоолуу аймак
местность равнинная	талаа аймагы
местность холмистая	адырлуу аймак
местные жители	жергиликтүү тургундар
местные предметы	жергиликтүү нерселер, буюмдар
местные стрелковые войска	жергиликтүү аткыч аскерлер
местный бюджет	жергиликтүү бюджет
местный эвакуационный пункт	жергиликтүү көчүрмө пункт
место для бритья	сакал-мурут алуучу жай
место для чистки обуви	бут кийим тазалоочу жай
место необщего пользования	жалпы пайдаланылбай турган жер, орун

место общего пользования	жалпы пайдалануучу жер, орун
метательное оружие	ыргытма курал
метеорологическая батарея, станция	метеорологиялык батарея, чордон
метеорологическая информация	метеорологиялык маалымат
метеорологические элементы, условия	метеорологиялык элементтер, шарттар
меткость стрельбы	атуунун таамайлыгы
методика боевой и оперативной подготовки	күжүрмөн жана оперативдик даярдык усулу
методика военно-научного исследования	согуштук-илимий изилдөө усулу
методика воспитательной работы	тарбия ишинин усулу
методика воспитательной работы в ВС КР	КРдин Куралдуу Күчтөрүндө тарбия ишинин усулу
методическая подготовка	усулдук даярдык
методическая разработка	усулдук иштелме
методический кабинет	усулдук кабинет, усулкана
методический огонь	усулдук атуу
метрология	метрология
метрологическая экспертиза	метрологиялык экспертиза
метрологическое обеспечение вооружения и военной техники	аскер куралдарын жана техникасын метрологиялык камсыздоо
метршток алюминиевый (из нержавеющей стали)	алюминий (дат баспаган болоттон) метршток
метршток для нефтепродукта	мунай өнүмдөрү үчүн метршток
механизация	механикалаштыруу
механизация управления войсками	аскерлерди башкарууну механикалаштыруу

механизированная армия,	механикалашкан армия,
дивизия	дивизия
механизированный хлебоза-	механикалашкан (талаа) нан
вод (полевой)	заводу
механизмы наводки	мээлөө механизми
механические примеси	механикалык аралашмалар
меч	кылыч
микрореле	чаканкаторгуч
микрофон	микрофон
милитаризация	милитаризациялоо
милитаризм	милитаризм
милиционная армия	милициялык армия
мина	мина
мина-ловушка	мина-тузак
минёр	минёр
минимальная высота сни-	төмөндөөнүн минимум
жения	бийиктиги
минирование	миналоо
министерство внутренних	ички иштер министрлиги
дел	
министерство обороны	коргоо министрлиги
министерство экологии и	экология жана өзгөчө кыр-
чрезвычайной ситуации	даалдар министрлиги
министерство юстиции	юстиция министрлиги
минная война	мина согушу
минно-артиллерийская по-	миналуу-артиллериялык
зиция	позиция
минно-взрывные загражде-	мина жарылуучу тосмо
ния	
минные (ое) поля (е)	миналуу талаа
минные заграждения	миналуу тосмо
минный защитник	минадан коргогуч
минный проход	мина өткөөлү
минный трал	миналык трал

минный шнур	мина боосу
миноискатель	мина издегич
миномет	мина атма
минаметчик	мина аткыч
минометный взвод, батарея	мина атма взвод, батарея
мины артиллерийские, инженерные	артиллериялык, инженер-дик миналар
мир	тынчтык
мирное время (мир)	тынчтык убак
мирное население	тынч калк
мирное сосуществование	тынчтыкта жанаша жашоо
мирный договор	тынчтык келишим
мировая война	дүйнөлүк согуш
миротворчество	тынчтыкты сактоо
миротворческие операции	тынчтыкты сактоо операциялары
миссия военная	согуштук миссия
мичман	мичман
мишень	бута
младший лейтенант	кенже лейтенант
младший сержант	кенже сержант
многоборье военно-спортивные	аскер-спорттук көп түрлүү таймаш
многоканальный	көп каналдуу
многоствольный реактивный	көп найлуу реактивдүү мина
миномет	атма
многостороннее сотрудничество	көп тараптуу кызматташтык
многосторонние ядерные силы	ядро күчүнүн көп тараптуулугу
многоцелевой тягач легкий	көп максаттуу сооттолгон жеңил сүйрөткүч
бронированный	көбөйтүүчү жана чийүү бюросу
множительное и чертежное бюро	

мобилизационная готовность
мобилизационная готовность
экономики

мобилизационная мощность
мобилизационная подготов-
ка

мобилизационная подготов-
ка экономики государства
мобилизационное задание
мобилизационное планиро-
вание

мобилизационное предназна-
чение объекта

мобилизационное предпи-
сание

мобилизационное разверты-
вание

мобилизационные возможно-
сти государства

мобилизационные ресурсы

мобилизационные сборы

мобилизационные учения
(тренировки)

мобилизационный план

мобилизационный резерв

мобилизационный ресурс

мобилизация

мобилизация людских и
транспортных средств

мобильный

мобильная строительно-мон-
тажная организация военно-
го времени

мобилизациялык даярдык
экономиканын мобилизация-
лык даярдыгы

мобилизациялык күч-кубат
мобилизациялык даярдоо

мамлекеттин экономикасын
мобилизациялык даярдоо
мобилизациялык тапшырма
мобилизациялык пландоо

объектинин мобилизация-
лык багытталышы

мобилизациялык жазма буй-
рук

мобилизациялык жайылтуу

мамлекеттердин мобилиза-
циялоо мүмкүндүгү

мобилизациялык ресурстар

мобилизациялуу жыйым

мобилизациялык машыгуу
(көнүгүү)

мобилизациялоо планы

мобилизациялык резерв

мобилизациялык ресурс

мобилизация

адамдарды жана транспорт
каражаттарын мобилиза-
циялоо

мобилдик

согуш мезгилиндеги мобил-
дик курулуш-монтаждоо
уюму

мобильность	мобилдүү
мобильный полк ликвидации последствий аварий	кырсык кесепеттерин жоюучу мобилдүү полк
могила неизвестного солдата	белгисиз жоокердин бейити
модель операции	операция модели
модем	модем
модернизация	жаңылоо, модернизация
модификация	модификация
модулятор	модулятор
молния	сыдырма (кийим)
молниезащита, грозозащита	чагылгандан, күн күркүрөөдөн сактануу
молниеносная война	чагылгандай тез согуш
молодая гвардия	жаш гвардия
монитор	монитор
монолит	чулу таш
монтаж	монтаж
моральная готовность	моралдык даярдык
моральные качества	моралдык сапаттар
морально-боевые качества	моралдык-күжүрмөн сапаттар
морально-политическая подготовка	моралдык-саясий даярдык
морально-психологическая	моралдык-психологиялык
обеспечение	камсыздоо
морально-психологическая обстановка	моралдык-психологиялык жагдай
мореходная астрономия	деңизде сүзүү астрономиясы
морская блокада	деңиз тосмолоосу
морская десантная операция	деңиз десант операциясы
морская мощь	деңиз күчү
морская пехота	деңиз жөө аскерлери
морской десант	деңиз десанты
морской оборонительный район	деңиздеги коргонуу району

морской порт
мост механизированный

мостовая переправа
мостовой восстановительный
поезд
мостозаготовительный
мостостроительные средства
мостоукладчик
мотонасосная установка
мотопехотная дивизия
моторизация и механизация
войск
мотострелковые войска
мотострелковый
мото насосная установка для
горючего (масел)
мужество
музеи военно-исторические,
войсковые
музыка военная
мультиплексор
мышь (техническая)
мятеж военный

деңиз порту
механикалаштырылган кө-
пүрө
көпүрө өткөөлү
көпүрө калыбына келтиргич
поезд
көпүрө даярдоочу
көпүрө куруу каражаттары
көпүрө салгыч
мотонасостук орнотмо
мото-жөө аскерлүү дивизия
аскерлерди мотордоштуруу
жана механикалаштыруу
мотоаткычтар аскерлери
мотоаткычтар
күйүүчү май үчүн мотонасос-
тук орнотмо
каармандык
согуш тарыхынын музейи,
аскердик музейлер
аскердик музыка
мультиплексор
жөргөлөк (техникалык)
аскер козголоңу

Н

набег
набеговые морские действия
наблюдатель
наблюдательный пункт
наблюдение
набойка
наведение
навесное оборудование

кол салуу
деңиздеги кол салуу
байкоочу
байкоочу пункт
байкоо
темир така
мээлөө, багыттоо
асма жабдуу

навигационная обстановка, система	навигациялык жагдай, система
навигационное оборудование (приборы), средства	навигациялык жабдуу (приборлор), каражаттар
навигационный журнал	навигациялык журнал
навигация	навигация
навигация космическая	космостук навигация
наводка	багыттоо, мээлөө
наводчик	мээлегич (артиллерияда)
навыпуск	багалегич коё берме
надводные корабли, силы	суу үстүндөгү кемелер, күчтөр
навыки воина	аскердин көндүмдөрү
наган	наган
нагар ствола	найдын күйүгү
наглядная агитация	көрсөтмөлүү үгүттөө
наградной материал, лист	сыйлоо материалы, барагы
награды	сыйлыктар
награждение медалями, орденами	медалдар, ордендер менен сыйлоо
нагрузка	жүктөм, күч келүү
надбавка	кошумча үстөк
надбавка за особые условия службы	аскер кызматындагы өзгөчө шарттар үчүн кошумча үстөк
надбавка за секретный характер работы	иштин жашырындуулук мүнөзү үчүн кошумча үстөк
надбавка за службу в пограничных войсках	чек ара аскерлериндеги кызматы үчүн кошумча үстөк
надводные корабли, силы	суу үстүндөгү кемелер, күчтөр
надежность	ишенимдүүлүк
надежность военной техники	аскер техникасынын ишенимдүүлүгү
надежность поражения	таамай тийүүнүн ишенимдүүлүгү

надзатыльник	кырбуу
надколенник	тизе жапкыч
надульник, усилитель от- дачи	оозчо, тебүүнү күчөткүч
наемные армии	жалданма армиялар
наземная артиллерия	жердеги артиллерия
наземная артиллерия и ми- номет	жердеги артиллерия жана мина атма
наземная разведка	кургактагы чалгын
наземное оборудование ра- кетных комплексов	ракета комплексинин жерде- ги жабдуулары
наземный (надводный) ядер- ный взрыв	жер үстүндөгү (суу үстүндө- гү) ядролук жарылуу
наземный (реактивный) сиг- нальный патрон	кургактагы (реактивдүү) бел- ги берүүчү патрон
наземные войска	жердеги аскерлер
назначение	дайындоо
накладная	коштомо кагаз
накладные карманы	чапталып тигилген чөнтөк
наклонный луч	жантайынкы нур
наконечник	учу
наконечник для закрытой заправки	майды жабык куюу үчүн улама чорго
наконечник снаряда	снаряддын учу
налет	капыстан кол салуу
на лицо	бардыгы бар
налобник	чеке жапкыч
налог военный	согуш салыгы
напалм	напалм (күйгүзүүчү зат)
направления сотрудничества	кызматташуунун багыттары
напульсник	билек боо
нарез	сай
нарезная артиллерия	сайлуу артиллерия
нарезное оружие	сайлуу курал
народное ополчение	элдик кошундар

народно-революционная армия	элдик-революциялык армия
народные массы (в войне)	эл массасы (согушта)
народный фронт	элдик фронт
народонаселение	эл жайгаштыруу
наружный бронезилет	тышкы соот күрмө
нарушение государственной границы	мамлекеттик чек араны бузуу
нарушение коммуникаций	коммуникациянын бузулушу
нарушения управления	башкаруунун бузулушу
нарушитель правил использования воздушного пространства	аба мейкиндигин пайдалануу эрежелерин бузуучу
нарушитель режима полетов	учуу тартибин бузуучу
наряд	кезмет, наряд
нарядное использование машин	машиналарды наряддуу пайдалануу
наряды на призыв военнообязанных	аскерге милдеттүүлөрдү чакырууга наряд
наряды на приписку техники отраслей экономики	экономика тармагындагы техникаларга жазылууга наряд
насилие вооруженное	куралдуу зомбулук
наставление	насаат
наставление по мобилизации	мобилизация боюнча насаат
наставление по инженерно-авиационному обеспечению	инженердик-авиациялык камсыздоо боюнча насаат
наставление по производству полетов	учууларды жүргүзүү боюнча насаат
настройка	тууралоо
настройка канала	каналды тууралоо
наступление	чабуул
натуралистические теории войны	согуштун натуралисттик теориясы

натуральный мех	накта тери
на удалении	алыстыктан
находящиеся под арестом	камакта тургандар
национальная гвардия	улуттук гвардия
национально- революцион- ная война	улуттук-революциялык со- гуш
национальное управление по аэронавтике и исследованию космического пространства	аэронавтика жана космос мейкиндигин изилдөө боюн- ча улуттук башкармалык
национально-освободитель- ная война	улуттук-боштондук согуш
национальные интересы	улуттук кызыкчылык
национальные формирова- ния	аскердик түзүлүштөр
начальная военная подго- товка	алгачкы аскердик даярдык
начальная скорость	алгачкы ылдамдык
начальник	башчы
начальник авиации	авиация башчысы
начальник автомобильной службы	автомобилдик кызматтын башчысы
начальник артиллерии	артиллерия башчысы
начальник бронетанковой службы	сооттанкалык кызматтын башчысы
начальник военного факуль- тета	аскер факультетинин баш- чысы
начальник войск связи, на- чальник связи	байланыш аскерлер башчы- сы, байланыш башчысы
начальник гарнизона	гарнизондун башчысы
начальник главного опера- тивного управления	башкы опертивдик башкар- малыктын башчысы
начальник главного органи- зационно-мобилизационного управления	башкы уюштуруу-мобилиза- циялоо башкармалыгынын башчысы

начальник главного разведывательного управления, отдела, начальник разведки
начальник дежурной смены

начальник инженерных войск, службы, управления

начальник кафедры артиллерии

начальник медицинской службы

начальник метеорологической службы

начальник противовоздушной обороны

начальник радиотехнической службы

начальник радиоэлектронной борьбы

начальник службы авиационного вооружения

начальник службы гсм

начальник службы радиационной, химической и биологической защиты

начальник службы ракетно-артиллерийского вооружения

начальник сокращенного боевого расчета

начальник топографической службы, отдела

начальник управления (отдела)

башкы чалгындоо башкармалыгынын (бөлүмдүн) башчысы, чалгын башчысы
нөөмөтчү сменанын башчысы

инженер аскерлеринин, башкармалыгынын, кызматынын башчысы

артиллерия кафедрасынын башчысы

медицина кызматынын башчысы

метеорология кызматынын башчысы

аба чабуулунан коргонуунун башчысы

радиотехникалык кызматтын башчысы

радиоэлектрондук күрөштүн башчысы

авиациалык куралдануу кызматынын башчысы

кмм кызматтын башчысы

радиациялык, химиялык жана биологиялык коргонуу кызматынын башчысы

ракета-артиллериялык куралдануу кызматынын башчысы

кыскартылган күжүрмөн эсептегилердин башчысы

топографиялык кызматтын (бөлүмдүн) башчысы

башкармалыктын (бөлүмдүн) башчысы

начальник учебной части
начальник цикла-старший
преподаватель
начальник штаба
начальный период войны
начальный период мобили-
зационного развертывания
начальствующий состав
нашествие
нашивные
нашивка
неблагоприятный жаркий
климат
не конденционное горючее

не курить!
неприсоединенная политика
(к блокам)
не сорить!
не точный заход на посадку
невесомость
невзрывные заграждения
невмешательство
невоеннообязанный
невоюющее государство
невропатолог
негоден к строевой службе в
мирное время
негодны к военной службе

неизвлекаемый заряд
неисправность военной тех-
ники
нейтрализация

окуу бөлүмүнүн башчысы
цикл башчысы - улук оку-
туучу
штабдын башчысы
согуштун алгачкы мезгили
мобилизациялык жайыл-
туунун баштапкы мезгили
жетекчи курам
басып кирүү
тигилүүчү
кыйык, сыйма
жагымсыз ысык климат

конденциялык эмес күйүүчү
май
чылым чекпегиле!
блокторго кошулбоо саясаты

булгабагыла!
конууга так эмес кирүү
салмаксыздык
жарылгыс тосмолор
кийлигишпөө
аскерге милдеттүү эмес
согушпоочу мамлекет
невропатолог
тынч мезгилде саптагы кыз-
матка жараксыз
аскердик кызматка жарак-
сыздар
чыгарылбоочу дүрмөт
аскер техникасынын бузук-
тугу
бейтараптоо

нейтрализация ракетного топлива	ракета отунун бейтараптоо
нейтрализация агрессора	кол салуучуну бейтараптоо
нейтралитет	бейтараптык
нейтралитет вооруженный	куралдуу бейтараптык
нейтральная зона, нейтрализованная зона	бейтарап аймак, бейтарап-талган аймак
нейтронные боеприпасы	нейтрондук ок-дары
некомплект	комплект эмес
ненападение	кол салбоо
необходимая оборона	аргасыз коргонуу
необслуживаемый уси- тельный пункт	тейленбеген күчтөндүрүүчү пункт
неоколониализм	неоколониализм
неоновая лампа	неон лампасы
неотъемлемая часть	ажырагыс бөлүк
неофашизм	неофашизм
неповиновение	баш ийбөө
неподвижный заградитель- ный огонь	кыймылсыз тосуп атуу
непосредственный	түздөн-түз
непосредственное соприкос- новение с противником	душман менен түздөн-түз беттешүү
непосредственное управле- ния полетами	учууларды түздөн-түз баш- каруу
непрерывная связь	үзгүлтүксүз байланыш
неприкосновенный запас	кол тийбес камдык
«нерушимое братство» (уче- нье)	«бузулбас боордоштук» (ма- шыгуу)
несанкционированный до- ступ	уруксат берилбеген кирүү
несвоевременное убытие	өз убагында эмес кетүү
неснижаемый	азайгыс
неснижаемый запас	азайгыс камдык
несоответствие занимаемой должности	ээлеген кызматынын дал келбестиги

нестерова петля, «мертвая петля»

нестойкие отравляющие вещества

несущая частота

нетрадиционные средства

неуставные взаимоотношения

нижнее воздушное пространство

нижняя боковая частота

нижестоящая должность

низ

низколетящая цель

низкозамерзающий

ниша

номенклатура карт

номенклатура материальных ценностей мобилизационного резерва

номенклатурная таблица

номограмма

нормирование

норма естественной убыли горючего

норма снабжения медицинской техникой и имуществом

нормативная документация

нормативные документы военного времени

нормативные документы по мобилизационной подготовке

нормативные сроки службы зданий

нестеров илмеги, «туюк илмек»

туруксуз уу заттар

алып жүрүүчү жыштык адаттагыдай эмес каржаттар уставдык эмес өз ара мамилелер

ылдыйкы аба мейкиндиги

төмөнкү капитал жыштык

төмөн турган кызмат орун этеги

жапыз учма бута

аз тоңуучу

оюк, чуңкурча

карталардын номенклатурасы, тизмеги

мобилизациялык резервдин материалдык байлыктарынын номенклатурасы

номенклатуралык таблица

номограмма

ченемдөө

күйүүчү майдын табигый азаюу ченеми

медициналык техника жана мүлк менен жабдуу ченеми

ченемдик документтер

согуш мезгилиндеги ченемдик документтер

мобилизациялык даярдоо боюнча ченемдик документтер

имараттарды пайдалануунун ченемдик мөөнөттөрү

нормативы	ченемдиктер, ченемдер
нормы денежных расходов	акча чыгымынын ченеми
нормы приема	кабыл алуунун ченеми
нормы расходов материаль- ных средств	материалдык каражаттарды чыгымдоо ченеми
нормы снабжения	жабдуу ченеми
нормы эксплуатации воен- ной техники	согуш техникасын пайдала- нуу ченеми
носимое средство связи	байланыштын алып жүрүүчү каражаты
носимый аварийный запас	алып жүрүүчү авариялык камдык
носимый ремень	алып жүрмө кур
носитель ядерного оружия	ядро куралын алып жүргүч
ночные боевые действия	түнкү согуш аракетин
нюрнбергский процесс	нюрнберг процесси

О

обезвреживание боеприпасов	ок-дарыларды зыянсыздан- дыруу
обеспечение	камсыздандыруу, камсыз кылуу
обеспечение боевых действий	согуш аракетин камсыз кы- луу
обеспечение войск горючим и техническими средствами	аскерлерди күйүүчү май жана техникалык каражат- тар менен камсыздоо
обеспечение действий сил гражданской обороны	жарандык коргонуу күчтө- рүн камсыз кылуу
обеспечение жизнедеятель- ности в военное время	согуш мезгилинде жашоо- тиричиликти камсыздоо
обеспечение, оснащение во- йск	аскерлерди камсыз кылуу, жабдуу
обеспечение флангов и сты- ков	канаттарды жана жалга- шууну камсыздоо

обеспеченность горючим	күйүүчү май менен камсыз- доо
обзор	сереп
обитаемость боевых машин	аскер машинасынын жа- шоого жарактуулугу
обкатка	сынап көрүү
областной военный комисса- риат (овк)	облустук аскер комиссариа- ты (оак)
область возможных атак в воздушном бою	аба салгылашуусундагы мүмкүн болгон чабуул жа- соо аймагы
обледенение	муз тоңуу
обмен военнопленными	согуш туткундарын алмашуу
обмен информацией	маалымат алмашуу
обмен опытом	тажрыйба алмашуу
обменный пункт агрегатов	агрегаттарды алмашуу пунк- ту
обмундирование военное	аскер кийимдери
обмывочно-дезинфекцион- ная рота	жууп-тазалап-инфекциядан арылтуучу рота
обнаружения и целеуказа- ния	табуу жана бутага багыттоо
обобщение опыта войны	согуш тажрыйбасын жал- пылоо
обозначение своих войск	өз аскерлерин белгилөө
оболочка заряда	дүрмөттүн кабыкчасы
оборона	коргонуу
оборона военно-морской базы	аскер-деңиз базасын коргоо
оборона и защита	коргоо жана сактоо
оборонительная операция	коргонуу операциясы
оборонительные сооружения	коргонуу курулмасы
оборонительный район	коргонуучу район
оборонная достаточность	коргонуу жетиштүүлүгү

оборонно-массовая работа	коргонуу-массалык иштер
обороноспособность государства	мамлекеттин коргонуу жөн-дөмдүүлүгү
оборудование для подводного вождения танка	танкты суу астында айдоо үчүн жабдуу
оборудование местности	аймакты жабдуу
оборудование мостовой переправы	көпүрө өткөөлүн жабдуу
оборудование десантной переправы	десанттар өткөөлүн жабдуу
оборудование переправы вброд	кечмек өткөөлүн жабдуу
оборудование и содержание пунктов водоснабжения	суу менен камсыздоо пунк-тун жабдуу жана кармоо
обработка информации	маалыматты иштеп чыгуу
обработан	иштелип чыккан
образец оружия	куралдын үлгүсү
образование военное	аскер билими
образцовые войска	үлгүлүү аскерлер
обрамление	жээктөө
обсервационная армия	байкоо жүргүзүүчү армия
обсервация	байкоо жүргүзүү
обслуживаемый усиленный пункт	тейленүүчү күчөтүү пункту
обслуживание техники	техниканы тейлөө
отряд обеспечения движения	кыймылды камсыздоо жа-сагы
обстановка	жагдай
обтюрация	обтюрация
обтюратор	обтюратор
обучающая машина	окутуучу машина
обход	айланып өтүү
обходящий отряд	айланып өтмө жасагы

общая тактика	жалпы тактика
общевоенная подготовка	жалпы аскердик даярдык
общевойские уставы	жалпы аскердик уставдар
общевойсковая подготовка	жалпы аскердик даярдык
общевойсковое имущество	жалпы аскердик мүлк
общевойсковое тактическое	жалпы аскердик тактикалык
учение	машыгуу
общевойсковой командир	жалпы аскердик командир
общие политические цели	жалпы саясий максаттар
общие положения	жалпы жоболор
общий вагон	жалпы вагон
общий режим опознавания	таануунун жалпы түзүлүшү
общлаг	жең учтары
объединение	бирикме
объединенный	бириктирилген
объединенная система проти- воздушной обороны	асман чабуулунан корго- нуунун бириккен системасы
объединенное тактическое	бириккен тактикалык авиа-
авиационное командование	цияны башкаруу
объединенные вооруженные	бириккен куралдуу күчтөр
силы	
объединенные вооруженные	... катышкан мамлекеттер-
силы государств-участников	дин бириккен куралдуу күч-
....	төрү
объединенные вооруженные	НАТОнун бириккен курал-
силы НАТО	дуу күчтөрү
объединенный городской	бириккен шаардык аскер
военный	
комиссариат (огвк)	комиссариаты (бшак)
объединенный районный	бириккен райондук аскер
военный	
комиссариат (орвк)	комиссариаты (брак)
объединенный штаб	бириккен штаб

объект двойного назначения	кош багыттагы объект
объект контроля	контролдоо объектиси
объективность	объективдүүлүк
объективный	объективдүү
объективный контроль	объективдүү контроль
объекты военные	согуш объектилери
объем горючего	күйүүчү майдын көлөмү
объем разрушения	бузулуу көлөмү
объемные единицы	көлөмдүү бирдиктер
объемный взрыв	көлөмдүк жарылуу
объявление войны	согуш жарыялоо
обычные средства поражения	кыйратуунун кадимки кара- жаттары
общественно-государствен- ная подготовка	коомдук-мамлекеттик даяр- дык
обязанности дежурного по учебному взводу	окуу взводу боюнча нөөмөт- чүнүн милдеттери
обязательное государствен- ное страхование военнотру- жащих	аскер кызматчыларын мил- деттүү мамлекеттик кам- сыздоо
обязательство	милдеттенме
одобрение	жактыруу
однопенковый	бир тилдүү
огневая задача	ок атуу тапшырмасы
огневая засада	ок буктурма
огневая мощь	ок атуу кубаты
огневая подготовка	ок атуу даярдыгы
огневая позиция	ок атуу позициясы
огневая связь	ок атуу байланышы
огневая точка	ок атуу жери
огневое взаимодействие	ок атып өз ара аракеттешүү
огневое взрывание	ок менен жаруу
огневое наблюдение	ок атып байкоо жүргүзүү

огневое поражение	ок менен кыйратуу
огневое превосходство	ок атуу артыкчылыгы
огневое прикрытие	ок атып далдалоо
огневое сопровождение	ок менен коштоо
огневой бой	ок атып урушуу
огневой вал (артиллерий- ский)	ок атуу (артиллериялык) тосмосу
огневой комплекс	ок атуу комплекси
огневой комплекс ближнего, дальнего перехвата	жакындан, алыстан тороп атуу комплекси
огневой налет	ок жаадырып кол салуу
огневой рубеж, взвод	ок атуу чеги, взводу
огневой способ взрывания	жардыруунун ок атуу ык- масы
огневые возможности	ок атуу мүмкүнчүлүктөрү
огнемет	от атма
огнеметчик	от аткыч
огнеметно-зажигательные средства	от чачыратып-тутандыргыч каражаттар
огнеметный взвод	от аткыч взвод
огнепроводный шнур	от өткөргүч боо
огнестрельное оружие	аткыч куралдар
оговорка	эскертме
огонь	ок атуу
огонь на поражение	тийгизе ок атуу
ограничения полетов	учууларды чектөө
одиночная подготовка	жекече даярдоо
одиночный заряд	бир жолу атылуучу дүрмөт
одиночный пилотаж	жеке учуу
одиночный ядерный удар	жекече ядролук сокку
однополосная модуляция	бир тилкелүү модуляция
окислитель	кычкылданткыч
оккупация	оккупация, басып алуу

оклад	маяна
оклады по воинским званиям	аскер наамдары боюнча маяналар
околыш	алкак
окончателъная скорость	акыркы ылдамдык
окончателъно (не окончателъно)	биротоло дүрмөттөлгөн (биротоло
снаряженный вид	дүрмөттөлбөгөн) түр
окоп	окоп
окраска боеприпасов	ок дарыларды боёо
округ	округ
округ, армия, корпус, дивизия противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргонуу округу, армиясы, корпусу, дивизиясы
окружение	курчоо
октановое число	октан саны
окулист	окулист
оливковый	саргыч-жашыл
оливкового цвета	саргыч-жашыл түстө
опасная зона	кооптуу зона
опасное сближение	кооптуу жакындашуу
опасные грузы	кооптуу жүктөр
оперативная группа	оперативдик топ
оперативная директива	оперативдик директива
оперативная зона обороны	оперативдик коргонуу зонасы
оперативная маскировка, обстановка	оперативдик чүмбөттөө, жагдай
оперативная отчетность	оперативдик отчеттуулук
оперативная плотность, подготовка	оперативдик тыгыздык, даярдык
оперативная разведка, сводка	оперативдик чалгын, так маалымат
оперативная обстановка	оперативдик кырдаал

оперативно	оперативдүү
оперативное взаимодействие	өз ара оперативдик аракеттенүү
оперативное время	оперативдик убакыт
оперативное подчинение, построение	оперативдик баш ийүү, тизилүү
оперативное оборудование территории	аймакты оперативдик жабдуу
оперативно-плановый отдел	оперативдик-пландоо бөлүмү
оперативно-полевые поездки	оперативдик-талаалык сапар
оперативно-стратегическая	оперативдик-стратегиялык
оперативно-стратегическое объединение	оперативдик-стратегиялык бирикме
оперативно-тактические ракеты	оперативдик-тактикалык ракеталар
оперативно-техническая документация	оперативдик-техникалык документтер
оперативно-техническая служба	оперативдик-техникалык кызмат
оперативно-тыловая	оперативдик- ооруктук
оперативные документы мобилизационного развертывания	мобилизациялык жайылтуунун оперативдүү документтери
оперативные запасы	оперативдик көрөңгөлөр, запастар
оперативный учет	оперативдик каттоо
оперативный дежурный	оперативдик нөөмөтчү
оперативный отдел, дежурный	оперативдик бөлүм, нөөмөтчү
оператор	оператор
операционная зона	операция зонасы
операция, миротворческая -, поисково-спасательная-, - по поддержанию мира	тынчтыкты сактоо, -издеп-куткаруу, -тынчтыкты колдоо боюнча операция

опечатка	ката
опись	тизим
опись материальных средств	материалдык каражаттар- дын тизими
оплата вещевого имущества и обмундирования	буюм мүлкү жана аскер фор- ма кийими үчүн төлөө
оплата за газ, воду	газ, суу үчүн төлөө
оплата за связь	байланыш үчүн төлөө
оплата за электроэнергию, тепло энергию	электр энергиясы, жылуулук энергиясы үчүн төлөө
оплата служебных командир- овок	кызматтык иш сапарларды төлөө
оповещение	кабарлоо
опознавание	таануу
опознавательная группа	таануу тобу
опознавательные знаки	таануу белгилери
ополчение	элдик кошуун
опорная сеть связи	байланыштын таяныч та- рамы
опорная точка	таяныч чекити
опорный пункт	таяныч пункту
опорный узел связи	байланыштын таяныч тү- йүнү
определение на военную службу	аскер кызматына аныктоо
опрос военнослужащих	аскер кызматчыларын су- рамжылоо
оптика	оптика
оптико-электронные сред- ства разведки	чалгындын оптика электрон- дук-каражаттары
оптическая артиллерийская разведка	оптикалык артиллериялык чалгын
оптические приборы	оптикалык аспаптар

организации-производители (разработчики)	өндүрүүчү-уюмдар (иштеп чыгуучулар)
организация договора о коллективной безопасности (одкб)	жамааттык коопсуздук жөнүндө келишим уюму (жкку)
организация и методика работы в оборонно-спортивном оздоровительном лагере	коргоо-спорттук ден соолукту чыңдоо лагериндеги ишти уюштуруу жана анын усулу
организация и тактика медицинской службы	медициналык кызматты уюштуруу жана анын тактикасы
организация медицинского обеспечения частей и соединений	бөлүктөрдү жана кошуундарды медициналык камсыздоону уюштуруу
организационно-штатная структура войск	аскерлердин уюштуруу-штаттык түзүмү
организационно-штатные мероприятия	уюштуруу-штаттык иш-чаралар
организационное ядро	уюштуруучу ядро
орденская лента, планка	ордендик тасма, планка
ориентир	ориентир
ориентироваться на местности	жерде ориентирлөө
орудие	курал, орудие
оружие массового поражения	массалык жок кылуу куралы
оружейная комната	курал сактоо бөлмөсү
освежение аккумуляторной батареи (акб)	аккумуляторлук батареяны (акб) жаңыртуу
осветительный снаряд, мины	жарык берүүчү снаряд, миналар
освидетельствование объектов ввк	аскер-дарыгердик комиссиянын (адк) объекттерин күбөлөндүрүү

освидетельствование объектов гостехнадзора	мамтехкөзөмөлдүн объекттерин күбөлөндүрүү
осколка	бытыранды
основной парашют	негизги парашют
основы безопасности жизнедеятельности	турмуш-тиричилик коопсуздугунун негиздери
основы военного законодательства	аскер мыйзамдарынын негиздери
основы военно-патриотического воспитания	аскердик-мекенчилдик тарбия берүүнүн негиздери
основы допризывной подготовки молодежи	жаштарды аскерге чейинки даярдоонун негиздери
основы организации связи	байланышты уюштуруунун негиздери
основы управления автомобилем и безопасности движения	автомобилди башкаруу жана кыймыл коопсуздугунун негиздери
особый период	өзгөчө мезгил
острый угол	тар бурч
ось связи	байланыш огу
ответственный	жооптуу
ответственный за противоположное состояние	өрткө каршы абал үчүн жооптуу
отворот	кайырма, желке чапкыч
отдел боевой подготовки	аскердик даярдык бөлүмү
отдел воспитательной работы	тарбия иштер бөлүмү
отделение врачебно-лётной экспертизы	дарыгердик-учуу экспертиза бөлүмчөсү
отделение лётной подготовки	учууга даярдоо бөлүмчөсү
отделение явки и приема команд	командалардын келүү жана кабыл алуу бөлүмчөсү
отдел лечебно-профилактической работы	дарылоо-профилактикалык иштер бөлүмү

отделочные	жасалгалуу
отдел планирования и медицинского снабжения	пландоо жана медициналык жабдуу бөлүмү
отдел планирования и методической подготовки	пландоо жана усулдук даярдык бөлүмү
отдел подбора и расстановки кадров	кадрларды тандоо жана жайгаштыруу бөлүмү
отдел связи	байланыш бөлүмү
отдел учета, наградений и воинских званий	аскердик наамдарды каттоо жана сыйлоо бөлүмү
отдел физической подготовки спорта	спорттун дене тарбиялык даярдоо бөлүмү
отдельная бригада	өзүнчө бригада
отдельный ремонтно-восстановительный батальон	өзүнчө оңдоо-калыбына келтирүү батальону
отзыв	сын-пикир
отказ двигателя	кыймылдаткычтын иштебей калуусу
отклонение веса снаряда	снаряддын салмагынын ооп кетүүсү
отложный	кайырма жака
откомандирование	убактылуу жөнөтүү
отмобилизование	толук мобилизациялоо
отрезной стойкой	жака каптамы тилик
отряд	жасак
отряд обеспечения движения	жүрүштү камсыз кылуучу жасак
отряд специального назначения	атайын багыттагы жасак
отсек	бөлүк, жай
отслеживание	байкоо
отсрочка	калтыруу мөөнөтү
отставка	отставка

отстранение от должностей
оттенок
оттиск
отход
отчет о работе военного фа-
культета за учебный год и о
выпускных экзаменах

отслеживание
отчисление в соцфонд
офицерское собрание
офицерский состав
офицеры краткосрочной
службы
официальный (визит, ужин)
очередной трудовой отпуск
оцененная стоимость

кызматтан четтетилгендер
так, өң, түс
так, тамга так
кайта чегинүү
окуу жылы үчүн аскер фа-
культетинин иши жана бү-
түрүү сынактары жөнүндө
отчет
артынан байкоо
соцфондго чегерүү
офицердик жыйналыш
офицердик курам
кыска мөөнөттүү кызматта-
гы офицерлер
расмий (сапар, кечки тамак)
кезектеги эмгек өргүүсү
бааланган нарк

П

«пятая колонна»
паёк
пакт мира
палатка
палатка медицинская кар-
касная
палатка унифицированная
санитарно-барачная техни-
ческая
палатки портативные
палаш
палить
палица
палуба

«бешинчи колонна»
чен азык
тынчтык пакты
чатыр
медициналык каркастуу
чатыр
бир өңчөй санитардык-барак
түрүндөгү техникалык чатыр

портативдүү чатырлар
оор кылыч
аткылоо, ок жаадыруу
күрсү, чокмор
палуба

палубная авиация

пальба

пальто со съёмным утепли-
телем

памятник

паника

панорама батальная

панорама оружейная

панцирь, пансырь

папаха

параболическая скорость

параван, параван-охранитель

парад

парадная форма одежды

парашют

парашютно-десантные сред-
ства

парашютный десант

парк (автопарк)

парковая батарея

парковая служба, внутрен-
няя служба в парках

парковый день

парко-хозяйственный день

парламентёр

паровой флот

пароль

паром военный

паромная переправа

партизан

партизанская война

партизанское движение

палуба авиациясы

аткылоо, баш аламан атуу,
ок жаадыруу

жылуулаткычы чечилүүчү

пальто

эстелик

кымкуут, дүрбөлөң

баталдык көрүнүш

орудия (курал) панорамасы

калкан, чопкут

бапак

параболалык ылдамдык

параван, параван-сактагыч

парад

параддык кийим формасы

парашют

парашют-десанттык кара-
жаттар

парашют десанты

парк (автопарк)

парктык батарея

парк кызматы, парктагы
ички кызмат

парктык күн

парктык-чарбалык күн

парламентёр

буу флоту

пароль

аскердик паром

паромдуу өтмөк

партизан

партизандык согуш

партизандык кыймыл

парусное учение	желкайык машыгуусу
паспорт, - дипломатический,	дипломатиялык, -кызмат-
- служебный, - общеграж-	тык, -жалпы жарандык пас-
данский	порт
пассивный	жигерсиз
пассивные помехи	пассивдүү кедергилер
пассивный участок траек-	учуу жолунун пассивдүү
тории	участогу
патриотизм	мекенчилдик, атуулдук
патриот	мекенчил
патрон	патрон
патронная гильза	патрон гильзасы
патрон холостой	кур патрон
патронник	патрон салгыч орун
патронташ	патрон салгыч
патруль	кайгуул
патрульная служба	кайгуул кызматы
патрульный	кайгуулчу
патрульный корабль	кайгуул кемеси
патрульный самолет	кайгуул учагы
пауза оперативная	оперативдик тыным
пацифизм	пацифизм
пробег	жарыш, чуркоо, аралык
противовоздушная оборона	асман чабуулунан коргоо
пеленгатор	пеленгатор
пенсионное обеспечение во-	аскер кызматчыларын пен-
еннослужащих	сия менен камсыздоо
пентагон	пентагон
первая конная армия	биринчи атчан армия
первая космическая скорость	биринчи космос ылдамдыгы
первая медицинская помощь	алгачкы медициналык жар-
	дам
первая мировая война	биринчи дүйнөлүк согуш

первое воинское звание	биринчи аскердик наам
первый эшелон	биринчи эшелон
первый ядерный удар	биринчи ядролук сокку
переаттестование	кайра аттестациялоо
перебазирование	кайра которуштуруу
перебросить	жиберүү, жөнөтүү, которуп алып баруу
перебросить войска на другой фронт	аскерлерди башка майданга алып баруу
переброска	жиберүү, которуштуруу, башка жерге көчүрүү
переворужение	кайра куралдандыруу
перевал	ашуу
перевалочная база	каторуп жөнөтүү базасы
перевозка войск	аскерлерди ташуу, жеткирүү
перевозки воинские	аскердик ташуулар, жеткирүүлөр
перевозочные документы	жол жүрүү документтери
переворужение	кайра (жаңылап) куралдандыруу
переворот военный	аскердик төңкөрүш
перегон	айдап жеткирүү
переговорная таблица	сүйлөшүү таблицасы
переговорное устройство	сүйлөшүү түзмөгү
переговоры	сүйлөшүүлөр
перегрузка	ашыра жүктөө
перегруппировка войск	аскерлерди кайтадан топтоштуруу
передатчик помех	кедергилерди бергич
передача	берүү
передача грузов	жүктөрдү берүү
передача данных	маалыматтарды берүү
передающий радицентр	берүүчү радиоборбор

передвижение войск	аскерлерин жылуусу
передвижной	жылдырма, көчмө, көчүрүлмө
передвижной командный пункт	көчмө командалык пункт
передвижной радиовысотомер (прв)	көчмө радиобийиктик өлчөгүч (крбө)
передислокация	кайра жайгаштыруу
передний край обороны	коргоонун алдыңкы тилкеси
передовая госпитальная база	алдыңкы госпиталдык база
передовая позиция	алдыңкы позиция
передовой командный пункт	алдыңкы командалык пункт
передовой отряд	алдыңкы жасак
передовой пункт управления	алдыңкы башкаруу пункту
передок орудийный	орудие (курал) сүйрөгүч
перезаряжение оружия	куралдарды кайра дүрмөттөө
перекачивающая станция	сордуруп куюштуруучу чордон
переконсервация	кайра консервациялоо
перекрестный огонь	кайчылаш ок атуу
переменный профиль полета	учуунун өзгөрмө профили
переменный состав	өзгөрмө курам
переметнуться	чыккынчылык кылуу, душман тарабына өтүү
перемещение пунктов управления	башкаруу пункттарын көчүрүү
перемещенные лица	өз жеринен көчүрүлгөн адамдар
перемирие	жарашуу, ынтымакка келүү
перенос огня	ок атууну которуу
перенос усилий	күч-аракетти которуу
переносной зенитный ракетный комплекс (пзрк)	алып жүрмө зениттик ракеталык комплекс (азрк)

переподготовка	кайра даярдоо
переподчинение войск	аскерлерди башканын кара- магына берүү
переправа (мостовая, десант- ная, паромная, понтонная)	өткөөл, кечмек (көпүрөлүк, десанттык, паромдук, пон- тондук)
переправа танков под водой	танктарды суу астынан өт- көрүү
переправочная десантная рота	өткөрүүчү десанттык рота
переправочно-десантные средства	өткөрүүчү-десанттык кара- жаттар
переработка продукции воен- ного назначения	аскер багытындагы өндүрүм- дөрдү кайрадан иштеп чыгуу
перехват воздушных целей	аба бутасын атып түшүрүү
перехват ракеты	ракеталарды атып түшүрүү
переход	өтмөк
переход морем	деңизден өтүү
переход на новый штат	жаңы штатка өтүү
переходный слой	өтүү катмары
перечень преступлений и происшествий	кылмыштардын жана окуя- лардын тизмеги
перешифровальный блокнот	шифр чечмелөөчү чөнтөк дептер
перигей	перигей
перигелий	перигелий
период болезни	ооруган мезгил
период мобилизационного развертывания	мобилизациялык жайылтуу мезгили
период службы	кызмат өтөө мезгили
периодизация войны	согуштарды мезгилге бөлүү
перископ	перископ
перифцентр	перифорбор

перлюстрация	перлюстрация
перрон	перрон
персональная повестка	жеке чакыруу барагы
персональный учет	жекече каттоого алуу
перфолента	перфолента
перфоратор	перфоратор
перфорационная карта, перфокарта	перфорацияланган карта, перфокарта
песня военная	аскер ырлары
петарда	петарда
петлица	петлица, топчулук
пехота	жөө аскерлер
пехотинец	жөө аскер
пехотная дивизия	жөө аскерлер дивизиясы
пехотный корпус	жөө аскерлер корпусу
печатные материалы	басма материалдар
печать военная	аскердик басма сөз
печать сотрудника казначейства	казына кызматкеринин мөөрү
пики	найза
пикирование	тик ылдый учуу
пикирующий бомбардировщик	тик ылдый учуп бомбалагыч
пилот	учкуч
пилотаж	учуу устаттыгы
пилотирование	учуу
пилотка	пилотка
пиратство	каракчылык
пиротехнические составы, средства	пиротехникалык курамдар, каражаттар
пирс	пирс
пистолет	тапанча
пистон	пистон

пищаль	жазайыл
плавающие машины	сүзүүчү машиналар
плавающий транспорт	сүзүүчү транспорт
плавучая база	сүзүүчү база
плавучест корабля	кеменин сүзгүчтүгү
плазма	плазма
плазменный ракетный дви- гатель	плазмалуу ракеталык кый- мылдаткыч
план боевой и мобилизаци- онной готовности	күжүрмөн жана мобилиза- циялык даярдык планы
план взаимодействия	өз ара аракеттенүү планы
план военно-патриотической и оборонно-массовой работы со студентами, проходящими военную подготовку	аскер даярдыгын өтүп жат- кан студенттер менен ас- кердик-мекенчилдик жана коргоо-массалык иштердин планы
план комплектования	комплекттөө планы
план мобилизационной под- готовки	мобилизациялык даярдоо планы
план обеспечения военной безопасности	аскердик коопсуздукту кам- сыз кылуу планы
план операции	операция планы
план отмобилизования	толук мобилизациялоо пла- ны
план подготовки органов управления и войск	башкаруу органдарын жана аскерлерди даярдоо планы
план проведения мобилиза- ции людских и транспорт- ных ресурсов на территории области (района, города)	облустун (район, шаар) айма- гында калк жана транспорт ресурстарын мобилизация- лоону өткөрүү планы
план распределения лимита расхода горючего	күйүүчү майдын чыгымын бөлүштүрүү лимитинин пла- ны

план снабжения	жабдуу планы
план эвакуации	эвакуация (көчүрүү) планы
план-график прохождения программы студентами на учебный год	окуу жылына карата студенттердин программаны өтүүсүнүн план-графиги
планер	планер
планирование в сфере экономики	экономика чөйрөсүндө пландоо
планирование операции	операцияны пландоо
планирование,-годовое,-перспективное,	жылдык, келечектүү пландоо
план-календарь основных мероприятий на учебных сборах студентов	студенттердин окуу жыйындарындагы негизги иш-чаралардын план-календары
плановая таблица полетов	учуулардын пландуу таблицасы
плановый расход моторесурсов	моторесурстарды пландуу чыгымдоо
плановый ремонт	пландуу оңдоо
планшет	планшет
планы командирской подготовки офицеров и прапорщиков	офицерлерди жана прапорщиктерди командирдик даярдоо планы
платежное поручение	төлөм тапшырык
плато	бөксө тоо
плац	плац
плацдарм	плацдарм
плацкартный вагон	плацкарттуу вагон
плащ-накидка	жамынма плащ
плащ-палатка	плащ-чатыр
пленный	туткун
пли	ат!
плотина	тогоон

плотность артиллерии
плотность бомбового удара
плотность заграждений
плотность заражения
плотность нефтепродукта
плотность огневых средств

плотность огня
плотность поражения
плотность сил и средств

площадь маневрирования
площадь рассеивания
пневматическое оружие
поверка
поверка времени
поверка (перекличка)
повестка
повзводно
повод к войне
повышение боеспособности
соединений, частей

погон
пограничная застава, зона
пограничная полоса
пограничник
пограничные войска, знаки
пограничные укрепленные
линии
пограничный конфликт
пограничный режим
погреб снарядный

артиллериянын жыштыгы
бомба соккусунун жыштыгы
тосмо жыштыгы
уулануу жыштыгы
мунай өнүмүнүн тыгыздыгы
атуу каражаттарынын жыш-
тыгы

ок атуунун жыштыгы
дал тийүү жыштыгы
күчтөрдүн жана каражаттар-
дын жыштыгы

маневр жасоо аянты
чачыроо аянты
пневматикалык курал
текшерүү
убакытты текшерүү
түгөлдөө (атын чакырып)
чакыруу кагазы
взвод-взвод болуп
согушка шылтоо
кошуундардын, бөлүктөрдүн
согушка жарамдуулугун жо-
горулатуу

погон
чек ара заставасы, зонасы
чек ара тилкеси
чек арачы
чек ара аскерлери, белгилери
чек аралык чыңдалган тил-
келер
чек ара жаңжалы
чек ара режими
снаряддык жай

погрешность замеров	өлчөө каталыгы
погрешность средств измерения	ченөө каражаттарынын каталыгы
погружение и всплытие подлодки	суу астындагы кайыктын чөмүлүүсү жана калкып чыгуусу
погрузочно-выгрузочное место	жүктөөчү-түшүрүүчү жер, орун
подвеска боевых и транспортных машин	согуштук жана транспорттук машиналардын асмасы
подвеска бомб	бомба асмасы
подвиг	эрдик, баатырдык
подвижная авторемонтная мастерская	көчмө автоустакана
подвижная группа радиоперехвата особого назначения	өзгөчө маанидеги радиотосуунун кыймылдуу тобу
подвижная лаборатория	көчмө лаборатория
подвижная огневая зона	кыймылдуу ок атуу зонасы
подвижная пусковая установка	кыймылдуу учургуч орнотмо
подвижная радиолокационная станция	кыймылдуу радиолокациялык чордон
подвижной состав	кыймылдуу курам
подвижной маловысотный радиолокационный взвод	төмөнкү бийиктиктеги радиолокациялык кыймылдуу взвод
подвижной радиолокационный (- разведывательный) пункт управления	кыймылдуу радиолокациялык (- чалгындоо) башкаруу пункту
подвижность	кыймылда болуу, шамдагайлык
подвижные запасы	кыймылдуу көрөңгөлөр, запастар

подвижные пункты управления	башкаруунун кыймылдуу пункттары
подвижные средства для ремонта техники	техниканы оңдоо үчүн кыймылдуу каражаттар
подвижные средства связи	байланыштын кыймылдуу каражаттары
подвижный заградительный огонь	кыймылдуу тосуп атылган ок
подвижный отряд заграждений	тосмолук кыймылдуу жасак
подвижный узел связи	кыймылдуу байланыш түйүнү
подводные лодки	суу астындагы кеме
подводные мосты	суу астындагы көпүрөлөр
подводный аппарат	суу астындагы аппарат
подводный заградитель	суу астындагы тосмо койгуч
подводный пуск ракет	ракеталарды суу астынан учуруу
подводный ядерный взрыв	суу астындагы ядролук жарылуу
подвоз материальных средств	материалдык каражаттарды жеткирүү
подготовительный период	даярдануу мезгили
подготовка боевая, оперативно-тактическая, горная, снайперская, инженерная, специальная, языковая, огневая, физическая	күжүрмөн, оперативдик-тактикалык, тоодогу, көзгө атарлык, инженердик, атайын, тил, дене тарбия, ок атуу боюнча даярдоо
подготовка войск (сил)	аскерлерди (күчтөрдү) даярдоо
подготовка объекта к устойчивой работе в военное время	согуш мезгилинде объекти туруктуу ишке даярдоо
подготовка стрельбы	атууга даярдоо

подготовка театра военных действий	согуш аракеттер талаасын даярдоо
подготовка штаба	штаб даярдыгы
подгруппа	топчо
поддерживающие силы и средства	жөлөк күчтөр жана каражаттар
поддон	түпкүч
подземно-минная борьба	жер астындагы минага каршы күрөш
подземный ядерный взрыв	жер астындагы ядролук жарылуу
подкрепление	кошумча күч, жардам
подлокотник	чыканак жапкыч
подполковник	подполковник
подразделение	бөлүкчө
подразделения специального назначения	атайын багыттагы бөлүкчөлөр
подрывной заряд	жардыруучу дүрмөт
подрывные средства	жардыруучу каражаттар
подсветка местности (цели)	жерди (бутаны) жарык кылуу
подслушивание	жашыруун тыңшоо
подскок	конуу аянты
подчинение	багындыруу, баш ийдирүү, карамагына өткөрүү, багынуу, баш ийүү, кол астында болуу
подчиненный	баш ийген, карамагындагы, кол астындагы
«подъем»	«тургула»
подъем (вывоз) запасов горючего и технических средств	күйүүчү майды жана техникалык каражаттардын көрөңгөсүн (запасын) көтөрүү (чыгаруу)

подъем флага (спуск флага)	туу көтөрүү (туу түшүрүү)
поезд военно-санитарный	аскердик-санитардык поезд
пожар	өрт
позитивистские теории во- йны	согуштун позитивисттик теориясы
позиционная война	позициялык согуш
позиционная оборона	позициялык коргонуу
позиционный район	позициялык район
позиционный район зенит- ного-ракетного соединения (части)	зениттик-ракетаалык ко- шуундун (бөлүктүн) пози- циялык району
позиция	позиция
позиция боевого охранения	күжүрмөн коргоо позициясы
позиция залпа	залп берүү (жапырт атуу) позициясы
позывной	чакырык
позывной сигнал	чакырык ишарат белгиси
поиск	издөө
поиск секторный	сектордук издөө
поисково-прицельная систе- ма	издөө-мээлөө системасы
поисково-спасательная служ- ба	издөө-куткаруу кызматы
поисково-ударная группа	издөө-сокку уруу тобу
показатель устойчивости работы объекта (отрасли) в военное время	согуш мезгилинде объекттин (тармактын) ишке турук- туулук көрсөткүчү
показное занятие	көрсөтмөлүү сабак
показное учение	көрсөтмөлүү машыгуу
покушаться (покушение)	кол салуу
покрытия акустические	акустикалык жабуу
поле боя	согуш талаасы
полевая выучка	талаалык тажрыйба

полевая лаборатория	талаа лабораториясы
полевая поездка	талаа сапары
полевая почта	талаа почтасы
полевая химическая лаборатория	талаа химиялык лаборатория
полевое водоснабжение	талаада суу менен камсыздоо
полевое снаряжение	талаа жабдуусу
полевое управление	талаа башкармалыгы
полевой выход	талаа чыгуусу
полевой госпиталь	талаа госпиталы
полевой заправочный пункт	талаада май куюучу пункт
полевой караул	талаа кароолу
полевой магистральный трубопровод	талаалык магистраль түтүгү
полевой подвижный узел связи	байланыштын кыймылдуу талаа түйүнү
полевой складской трубопровод	талаадагы кампа түтүгү
полевой устав	талаа уставы
полевой хлебозавод, хлебопекарня	талаа нан заводу, наабайканасы
полевые тактические занятия	тактикалык талаа сабагы
полевые укрепления	талаа сепилдери
полет	учуу
полет по приборам	приборлор боюнча учуу
полетный лист	учуу баракчасы
полетный режим	учуу режими
полигон	полигон
полигонометрический пункт	полигонометриялык пункт
поликлиника	бейтапкана
политерное предназначение	политердик дайындалыш
политико-моральное состояние	саясий-моралдык абал

политико-просветительное имущество	саясий-агартуу мүлктөрү
политическая информация	саясий маалымат
политическая карта мира	дүйнөнүн саясий картасы
политическая подготовка	саясий даярдык
политические отделы	саясий бөлүмдөр
политические цели войны	согуштун саясий максаттары
политическое донесение	саясий билдирүү
полиция	полиция
полк	полк
полк морской пехоты	деңиз жөө аскерлер полку
полк связи	байланыш полку
полковник	полковник
полковая артиллерийская группа	полктун артиллерия тобу
полковая артиллерия	полк артиллериясы
полководец	полководец, аскер башчы
полковой вылет	полктук учуу
полная специальная обработка	атайын толук иштетүү
полномочия	ыйгарым укук
полный анализ	толук талдоо
полный боевой расчет	толук күжүрмөн эсептегилер
положение	жобо, абал
положение о прохождении военной службы	аскер кызматын өтөө жөнүндө жобо
положение об управлении (отделе)	башкармалык (бөлүм) жөнүндө жобо
полоса заграждений	тосмо тилкеси
полоса наблюдения	байкоо жүргүзүү тилкеси
полоса наступления	чабуул коюу тилкеси
полоса огня	ок атуу тилкеси
полоса препятствий	тоскоолдук тилкеси

полоса пролета авиации	авиациянын учуу тилкеси
полоса пропускания	өткөрүү тилкеси
полоса пропускания частот	жыштыктарды өткөрүү тил- кеси
полосы географические	географиялык тилкелер
полупроводник	жарым өткөргүч
полупроводниковый прибор	жарым өткөргүчтүү прибор
полущубки армейские	армиялык чолок тон
полчан	куралдаш
полюс	уюл
помехи в технике	техникадагы кедерги
помехозащищенность	кедергиден коргонуучулук
помехоустойчивость	кедергиге туруктуулук
помехоустойчивость техни- ческого устройства	техникалык түзүлүштөрдүн кедергиге туруктуулугу
помощь военная	аскердик жардам
понтон	понтон
понтонно-мостовой полк	понтон-көпүрө полку
понтонно-переправочный	понтондук-өткөрүүчү
понтонный	понтондук
пооперационный контроль	пооперациялык контроль
поощрение	сыйлоо
попытка	аракет кылуу
поражаемое пространство	дал тийүү мейкиндиги
поражающие факторы ядер- ного оружия	ядро куралдарынын талка- лоочу факторлору
поражение	таамай атуу
поражение объектов	объекттерди таамай атуу
поранить	жарадар кылуу
порох	кара дары
пороховница	кара дары идиши
портупея	портупея, арчындама кур
поручение	табыштама, тапшырма

поршневой двигатель	поршендүү кыймылдаткыч
поршневой затвор	поршендүү тээк
порядок вхождения в связь	байланышка кирүү тартиби
посадка	конуу
посадка летательного аппарата	учуучу аппараттарды кондуруу
посадка мягкая	жумшак конуу
посадочная дистанция	конуу аралыгы
посадочная площадка	конуу аянтчасы
посадочные знаки	кондуруу белгилери
посадочный десант	кондуруу десанты
поселенные войска	жайгаштырылган аскерлер
послевоенный	согуштан кийинки
последовательное сосредоточение огня	ок атууну ырааттуу топтоштуруу
последовательное (параллельное) соединение	ырааттуу (жарыш) кошуу
последовательные операции	ырааттуу операциялар
последствие	аягы, түбү, кесепети
последующая задача	кезектеги тапшырма
последующий доклад	кийинки баяндама
послужная карта	кызмат өтөө картасы
послужной список	кызматы жөнүндөгү тизме
посольство	элчилик
пост	пост
пост воздушного наблюдения	аба (асманды) байкоо посту
пост противовоздушной обороны	асман чабуулунан коргонуу посту
пост регулирования движения	кыймылды жөнгө салуу посту
пост фотографирования	сүрөткө тартуу посту
поставка на безвозмездной основе	кайтарымсыз негизде берүү

поставки военные	аскердик берүүлөр, алып келүүлөр
поставщик (подрядчик)	жеткирүүчү (подрядчы)
постановка на воинский учет	аскердик каттоого туруу
постановление ВВК	АДКнын токтому
постовая ведомость	посттук ведомость
постоянная армия	туруктуу армия
постоянная готовность	туруктуу даярдык
постоянно действующая аттестационная комиссия	туруктуу иштөөчү аттестациялык комиссия
постоянный состав	туруктуу курам
построение тыла	оорук түзүлүшү
посыльный	чабарман
поступок	жорук, мамиле
потенциал военно-экономический	аскердик-экономикалык кудурет, дарамет
потенциал морально-политический	моралдык-саясий дарамет
потенциал экономический	экономикалык мүмкүнчүлүк
потери военные	аскер жоготуулары
потеря ориентировки	багыт алууну жоготуу
потолок полета	учуунун бийиктик чеги
потребность	1. керектөө, 2. муктаждык
потребность в горючем	күйүүчү майга муктаждык
походная колонна	жүрүш колоннасы
походное охранение	жүрүштү коргоо
походное положение военной техники	согуш техникасынын жүрүш абалы
походный порядок	жүрүш тартиби
почести военные	аскердик урматтоо
почетная грамота	ардак грамота
почетные наименования воинские	аскердик ардактуу аталыштар

почетный караул
пояснительная записка
права и обязанности
правила визуальных полетов
правила дорожного движе-
ния
правила перевозок грузов по
железной дороге
правила полетов по приборам

правила стрельбы
правильность оформления
приходных и расходных до-
кументов
право военное
право на пенсию
правовое воспитание
правовое положение
правопорядок воинский
праздник победы, день по-
беды
практическая часть учения

прапорщик (старший пра-
порщик)
праца
пребывание в распоряжение
предбоевой порядок
предварительное распоря-
жение
предельно малые высоты
предельное отклонение
предельный возраст состоя-
ния на военной службе

ардактуу кароол
түшүндүрмө кат
укуктар жана милдеттер
визуалдык учуулар эрежеси
жол кыймылынын эреже-
лери
темир жол менен жүктөрдү
ташуу эрежеси
приборлор боюнча учуу эре-
жеси
атуу эрежеси
киреше жана чыгымдар
документтерин тариздөөнүн
тууралыгы
аскер укугу
пенсияга чыгуу укугу
укуктук тарбиялоо
укуктук абал
аскердик укук тартиби
жеңиш майрамы, жеңиш
күнү
машыгуунун практикалык
бөлүгү
прапорщик (улук прапор-
щик)
салмоор
карамагында болуу
согуш алдындагы тизилүү
алдын ала буйрук берүү

чектүү төмөн бийиктиктер
кыйшаюнун жеткен чеги
аскер кызматында туруу ку-
рагынын чектүү курагы

предмет контракта (договора)	контракт (келишим) предмети
предмостное укрепление	көпүрө алдын чыңдоо
предназначение	дайындалыш
предохранители	бекиткичтер, сактагычтар
предписание	жазма буйрук (тапшырма)
предпосадочная прямая	конуу алдындагы түз тилке
предпосылка к летному происшествию	учуу кырсыгына себеп
предприятия военные	аскердик ишканалар
предприятия оборонного комплекса	коргонуу комплексинин ишканалары
представительства военные в иностранных государствах	чет мамлекеттердеги аскер өкүлчүлүктөрү
представительство	өкүлчүлүк
представление на перемещение (назначение), воинское звание	орун которууга (дайындоого), аскердик наамга көрсөтүү
предстартовая подготовка	старт алдындагы даярдык
предупреждение столкновений	кагылышуунун алдын алуу
преждевременный съем двигателя	кыймылдаткычты мөөнөтүнөн мурда чечүү
прекращение военных действий	согуштук аракеттерди токтотуу
преодоление заграждений и препятствий	тосмолордон жана тоскоолдордон өтүү
преодоление зон заряжения, разрушений	уулануу, кыйроо зонасынан өтүү
преподаватель	окутуучу
преподавательская	окутуучулар бөлмөсү
преподавательский состав	окутуучулар курамы
препятствие	тоскоол

прерогатива	артыкчылыктуу укук
преследование	куугунтуктоо
пресс-конференция	пресс-конференция
пресс-пакет	пресс-пакет
пресс-релиз	пресс-релиз
преступления воинские	аскердик кылмыштар
преступник	кылмышкер
прецессия снаряда	снаряд прецессиясы
приборные метеорологические условия	прибордук метеорологиялык шарттар
приборы	приборлор
приборы газоразрядные, ионные приборы	газ разряддуу приборлор, ион приборлору
приборы управления стрельбой	атууну башкаруу приборлору
приборы управления торпедной стрельбой	торпедалык атууну башкаруу приборлору
прибрежный фарватер	жээк фарватери
прибыль	пайда
прибыль военная	аскердик пайда
прибытие	келүү
привал	тыныгуу, эс алуу
приведение в боевую готовность	күжүрмөн даярдыкка келтирүү
приглашение, - именное	чакыруу, - ысымы жазылган
приговор военного суда	аскер сотунун өкүмү
приграничная полоса (зона)	чек ара тилкеси (зонасы)
приграничное сражение	чек ара салгылашуусу
прием по личным вопросам	жеке маселелер боюнча кабыл алуу
приемная	кабылдама
приемно-сдаточный пункт техники	техниканы кабыл алуу-өткөрүү пункту

приемный радицентр	кабылдагыч радиоборбор
прием-передача данных	маалыматтарды кабыл алуу- берүү
прием-сдача дел	иштерди кабыл алуу-өткөрүү
приз	байге
приземление (приводнение)	космонавттардын жерге (же сууга) конуусу
космонавтов	аскерге чакыруу
призыв	аскер кызматына чакыруу
призыв на военную службу	аскерге чакыруу комиссиясы
призывная комиссия	аскерге чакырылуучу
призывник	буйрук
приказ	буйруу
приказание	буйрук берүү өндүрүшү
приказное производство	кундак
приклад	убактылуу жиберүү
прикомандирование	мамлекеттик чек араны кал- калоо
прикрытие государственной границы	курал колдонуу
применение оружия	согуш искусствосунун прин- ципи
принцип военного искусства	азыркы эл аралык мамиле- деги бирдей коопсуздук принципи
принцип равной безопасно- сти в современных междуна- родных отношениях	куралдарды колдонууга ка- был алуу
принятие на вооружение	медикаменттерди сатып алуу
приобретение медикаментов	чагыруу участогуна каттоо
приписка к призывному участку	
приписной состав	катталган курам
присвоение воинских званий	аскер наамын ыйгаруу
присвоение званий	наамдарды ыйгаруу
пристрелка	атып түздөө

пристрелочно-целеуказа- тельные боеприпасы, артил- лерийские выстрелы	атуу менен бута көрсөткүч ок-дарылар, артиллериялык атылмалар
приступ	катуу чабуул
присяга военная	аскердик ант
прифронтовая полоса	фронт жанындагы тилке
приход	кириштөө
приходный ордер	кириштөө ордери
прицеливание	мээлөө
прицелы	мээлегич
прицельная дальность	мээлөөнүн ыраактыгы
прицельно-навигационная система	навигациялык мээлөө сис- темасы
прицеп	чиркелме, чиркегич
прицеп-цистерна	чиркелме-цистерна
причал	кеме токтоочу жай
причина и следствие в воен- ном дело	аскер ишиндеги себеп жана натыйжа
причины войны	согуш себептери
проведение спасательных операций в горах	тоодо куткаруу операциялар- ды өткөрүү
проверочно-пусковое обору- дование ракетных комплек- сов	ракета комплекстерин тек- шерип коё берүүчү жаб- дуулар
проверка фактического на- личия	чыныгы түгөлдүгүн текше- рүү
проверка средств измерений	ченөө каражаттарын текше- рүү
проверки	текшерүү
проводная связь	зым байланышы
проводное средство связи	байланыштын зымдуу кара- жаты
провозная способность	ташуу жөндөмдүүлүгү

провокация вооруженная	куралдуу чагым
проволочные заграждения	зым тосмолор
прогноз гидрологический	гидрологиялык божомол
прогноз погоды	аба ырайынын божомолу
прогнозирование в военном деле	аскер ишинде божомолдоо
прогнозирование последствий применения оружия массового поражения	жапырт кыйратуу куралдарын колдонуу натыйжасын божомолдоо
прогнозирование ущерба	залалды божомолдоо
программирование	программалоо
прodelывание проход	өтмөлөрдү жасоо
продовольственная служба	азык-түлүк кызматы
продовольственное обеспечение	азык-түлүк менен камсыз кылуу
продовольствие	азык-түлүк
продукты питания	тамак-аш азыктары
продукция	продукция, өндүрүм
продукция военного назначения	аскер багытындагы продукция
продвижение	илгерилетүү
проект бюджета	бюджет долбоору
проект приказа	буйруктун долбоору
проектирование	долбоорлоо
проектно-сметная документация	долбоордук-сметалык документация
прожектор	прожектор
прозрачность оборонного планирования	коргонууну пландоонун ачыктыгы
производство	өндүрүү, чыгаруу, өндүрүш
производитель	өндүрүүчү, иштеп чыгаруучу
производительность	өнүмдүүлүк, өндүрүмдүүлүк, өндүргүчтүк

производительный	өндүргүч, өнүмдүү, өндү- рүмдүү
проишествие	терс окуя
прокладка линий связи	байланыш линияларын тар- туу
прокуратура	прокуратура
прокурорский надзор	прокурордук көзөмөл
прокурорское предписание	прокурордук талап
продлонгация	мөөнөтүн узартуу
промежуточная позиция	ортолук турум
промежуточный рубеж	ортолук чек
промышленность	өнөр жай
проникающая радиация	өтүп кетүүчү радиация
пропавший без вести	кабарсыз, дайынсыз жок болуу
пропаганда военно-техниче- ская	аскердик-техникалык үгүт- төө
пропаганда войны	согушту үгүттөө
пропись (суммы)	жазуу жүзүндө (сумманы)
пропуск	өткөрмө
пропускная способность пу- тей сообщения	байланышуу жолдорунун өткөрүү жөндөмдүүлүгү
пропускной режим	өткөрмө режими
прорыв минных загражде- ний	мина тоскоолдорун жарып өтүү
прорыв обороны	коргонууну жарып өтүү
прорыв укрепленного района	чыңдалган районду жарып өтүү
просачивание	сүңгүп кирүү
проступок	жорук
проступок воинский	аскердик жорук
протазан	протазан
протест	нааразылык, каршылык

противник	кас, душман, каршылаш, жоо
противоатомная защита	атомго каршы коргонуу
противобиологическая защита	биологиялык куралга каршы коргонуу
противоборствовать	каршылык кылуу
противовоздушная оборона войск	аскерлердин асман чабуулу- нан коргонуусу
противовоздушная операция	асман чабуулунан коргонуу операциясы
противогаз	газ чыпка, противогаз
противодействие иностран- ным техническим разведкам	чет өлкөлүк техникалык чалгынга каршы аракет
противодействие техниче- ским средствам разведки	чалгындын техникалык ка- ражаттарына каршы аракет
противодействия иностран- ным техническим разведкам	душмандын чет өлкөлүк тех- никалык чалгынына каршы аракет
противодесантная оборона	десантка каршы коргонуу
противодесантные загражде- ния	десантка каршы тоскоол
противозенитный маневр	зенитке каршы маневр
противоистребительный ма- невр	кыйраткыч учакка каршы маневр
противокатерная оборона	катерге каршы коргонуу
противокосмическая оборона	космос чабуулунан коргонуу
противокосмический ком- плекс	космос чабуулуна каршы комплекс
противолодочная авиация	кайыкка каршы авиация
противолодочные летатель- ные аппараты	кайыкка каршы учуучу ап- параттар
противолодочный корабль	кайыкка каршы туруучу кеме

противолодочный рубеж	кайыкка каршы чек
противометеорная защита космического аппарата	космос аппаратын метеордон коргоо
противоминная оборона	минадан коргонуу
противоминные заграждения	минага каршы тосмо
противооткатное устройство	кетенчиктөөгө каршы орнотмо
противопехотные заграждения	жөө аскерлерге каршы тоскоолдор
противопожарная охрана	өрткө каршы коргонуу
противопожарное оборудование боевых машин	күжүрмөн машиналардын өрткө каршы жабдуулары
противорадиационная защита	радиацияга каршы коргонуу
противорадиолокационная маскировка	радиолокацияга каршы чүмбөт
противоракета	ракетага каршы
противоракетная оборона	ракетага каршы коргонуу
противоракетный комплекс	ракетага каршы комплекс
противостоять	каршы туруу, туруштук берүү, каршылык көрсөтүү
противотанковая авиационная бомба	танкка каршы авиациялык бомба
противотанковая артиллерийская бригада, ...	танкка каршы артиллериялык бригада, ...
противотанковая граната, резерв	танкка каршы граната, резерв
противотанковая оборона	танкка каршы коргонуу
противотанковое, противопехотное минное поле	танкка, жөө аскерлерге каршы мина талаасы
противотанковые заграждения	танкка каршы тоскоолдор
противотанковые препятствия	танкка каршы жолтоолор

противотанковый взвод, отделение	танкка каршы взвод, бөлүмчө
противотанковый ракетный комплекс	танкка каршы ракеталык комплекс
противотанковый управляемый реактивный снаряд	танкка каршы башкарылма реактивдүү снаряд
противотранспортные заграждения	транспортко каршы тоскоолдор
противохимическая защита	химиялык уу заттарга каршы коргоо
противошумные устройства	ызы-чууга каршы орнотмо
противоэпидемическая защита войск	аскерлерди эпидемияга каршы коргоо
противоэпидемические мероприятия	эпидемияга каршы иш-чаралар
протокол об административном правонарушении	административдик укук бузуулар
протокол постоянно действующей аттестационной комиссии	жөнүндө протокол
протокол собрания офицер	туруктуу иштөөчү аттестациялык комиссиянын протоколу
профессионализм	офицерлер чогулушунун протоколу
профили	кесипкөйлүк
профиль местности	профилдер
проходимость	аймактын көрүнүшү
проходы в заграждениях	өткөрүмдүүлүк
прохождение информации	тосмолордогу өтмөктөр
процедура закупок	маалыматтын өтүүсү
процент финансирования	сатып алуулар жол-жобосу
процентная надбавка за выслугу лет	каржылоо пайызы
процессор	кызмат өтөгөн жылдары үчүн пайыздык кошумча үстөк
	процессор

прочие приобретения и услуги

прыжок с парашютом

прямой начальник

прямая наводка

прямое попадание

прямое смешанное сообщение

прямой выстрел

прямоточный воздушно-реактивный двигатель

психиатр

психогенные отравляющие вещества

психологическая подготовка

психологическая релаксация

психологическая устойчивость

психологические теории войны

психотравмирующие воздействия боевой обстановки

пуазо

пулевая стрельба и методика преподавания

пулемет

пулеметно-артиллерийский

пулеметно-артиллерийский батальон

пульсирующий воздушно-реактивный двигатель

пульт управления

пуля

башка сатып алуулар жана кызматтар

парашют менен секирүү

тикелей башчы

түз мээлөө

түз тийүү, таамай тийүү

тике аралаш жол катышы

түз атуу

түз агымдуу аба-реактивдүү кыймылдаткыч

психиатр, психикалык оорулар дарыгери

психогендүү уулуктуруучу заттар

психологиялык даярдык

психологиялык релаксация

психологиялык туруктуулук

согуштун психологиялык теориясы

согуштук жагдайдын психотравмалык таасирлери

пуазо

ок атуу жана окутуу усулу

ок чайкама

ок чайкамалык-артиллериялык

ок чайкамалык-артиллериялык батальон

пульсирлөөчү аба-реактивдүү кыймылдаткыч

башкаруу пульту

ок

пункт базирования	базалануу пункту
пункт ввода информации	маалыматты киргизүү пункту
пункт визуального наблюдения	көз чаптырып байкоо пункту
пункт военнопленных	согуш туткундар пункту
пункт встречи пополнения	толуктоону тосуп алуу пункту
пункт дегазации	газdan (уудан) арылтуучу пункт
пункт заправки горючим	күйүүчү май куюу пункту
пункт захоронения радиоактивных веществ	радиоактивдүү заттарды көмүү пункту
пункт контроля	контролдоо пункту
пункт контроля безопасности связи	байланыш коопсуздугун контролдоо пункту
пункт наведения авиации	авиацияны багыттоо пункту
пункт наведения и целеуказания	мээлөө жана бута көрсөтүү пункту
пункт наведения истребительной авиации пво	ачкнын кыйраткыч авиациясын багыттоо пункту
пункт обработки данных	маалыматтарды иштетүү пункту
пункт полевого водоснабжения	талаада суу менен камсыздоо пункту
пункт посадки, погрузки	түшүрүү, жүктөө пункту
пункт постоянной дислокации	туруктуу жайгашуу пункту
пункт предварительного сбора военнообязанных и техники	аскерге милдеттүүлөрдү жана техниканы алдын ала топтоо пункту
пункт приема беженцев	качкындарды кабыл алуу пункту
пункт приема информации	маалыматтарды кабыл алуу пункту

пункт приема личного состава, техники	өздүк курамды, техниканы кабыл алуу пункту
пункт радиационного контроля	радиациялык контролдоо пункту
пункт радиоконтроля	радиоконтролдоо пункту
пункт радиолокационного контроля	радиолокациялык контролдоо пункту
пункт регулирования	жөнгө салуу пункту
пункт сбора донесений	билдирмелерди чогултуу пункту
пункт сбора и обработки данных	маалыматтарды чогултуу жана иштетүү пункту
пункт сбора по боевой тревоге	согуш айгайы боюнча чогулуу пункту
пункт специальной обработки	атайын иштетүү пункту
пункт технического наблюдения	техникалык байкоо жүргүзүү пункту
пункт технического обслуживания и ремонта	техникалык тейлөө жана оңдоо пункту
пункт технической подготовки ракет	ракеталарды техникалык даярдоо пункту
пункт технической помощи	техникалык жардам көрсөтүү пункту
пункт управления	башкаруу пункту
пункт управления связью	байланышты башкаруу пункту
пункты сбора мобилизационных ресурсов	мобилизациялык ресурстарды топтоо пункттары
пункты управления начальников родов войск, начальников специальных войск и служб	аскер тектери башчыларынын, атайын аскерлердин жана кызматтардын башчыларынын башкаруу пункттары

пуск ракеты	ракеталарды учуруу
пусковая установка ракет	ракеталарды учуруучу ор- нотмо
путевой железнодорожный взвод	темир жол взводу
путевой лист	жол барагы
путевые запасы	жол запастары
пути маневра	маневр жолдору
пушечная (гаубичная, тяже- лая гаубичная) артиллерия	замбирек (гаубицалык, оор гаубицалык) артиллериясы
пушечная артиллерийская батарея	замбиректик артиллериялык батарея
пушечный самоходный ар- тиллерийский	замбиректик өзү жүрүүчү артиллериялык
пушка	замбирек
пушка-гаубица	замбирек-гаубица
пытать, пытка	кыйноо, азап көрсөтүү

Р

работа по укреплению воин- ской дисциплины	аскердик тартипти бекемдөө боюнча иш
работа расчета радиоприбор- ного комплекса	радиоприбордук комплекс- тин эсебинин иши
работа с личным составом	өздүк курам менен иштөө
работоспособность (не рабо- тоспособное)	ишке жөндөмдүүлүк (ишке жөндөмсүздүк)
рабочая армия	жумушчу армия
рабочая карта командира	командирдин иш картасы
рабочая площадь аэродрома	аэродромдун жумушчу аян- ты
рабочие и служащие	жумушчулар жана кызмат- чылар
рабочие места, кабинеты	иш орду, кабинеттер
рабочий лист агрегата	агрегаттын жумушчу барагы

равелин	равелин
равнозначная должность	бирдей даражадагы кызмат орду
радар	радар
радиационная безопасность	радиациядык коопсуздук
радиационная и химическая разведка	радиациялык жана химиялык чалгын
радиационная обстановка	радиациялык жагдай
радиационная, химическая и биологическая обстановка	радиациялык, химиялык жана биологиялык жагдай
радиационное облучение	радиациялык нурлануу
радиационное, химическое и биологическое наблюдение (разведка)	радиациялык, химиялык жана биологиялык байкоо (чалгындоо)
радиационные пояса земли	жердин радиациялык алкагы
радио	радио
радиоактивное заражение	радиоактивдүү уулануу
радиоактивное излучение	радиоактивдүү нурга чалдыгуу
радиоактивное, химическое и биологическое заражение	радиоактивдүү, химиялык жана биологиялык булгануу
радиоактивность	радиоактивдүүлүк
радиоактивные вещества	радиоактивдүү заттар
радиоактивные осадки	радиоактивдүү чөкмөлөр
радиовысотомер	радио бийиктик өлчөгүч
радиогеодезические измерения аппаратуры	аппаратты радиогеодезиялык өлчөө
радиограмма	радиограмма
радиодальномер	радиоалысты өлчөгүч
радиоданные	радиомаалыматтар
радиодокументы	радиодокументтер
радиоконтроль	радиоконтроль

радиолокационная информация (грубая)	радиолокациялык маалымат (одоно)
радиолокационная маскировка	радиолокациялык чүмбөт
радиолокационная разведка	радиолокациялык чалгындоо
радиолокационная рота (узел, комплекс)	радиолокациялык рота (түйүн, комплекс)
радиолокационная система бомбометания	бомба ыргытуунун радиолокациялык системасы
радиолокационная станция (метрового, дециметрового и сантиметрового диапазона)	радиолокациялык чордон (метрдик, дециметрдик жана сантиметрдик диапозондогу)
радиолокационное поле	радиолокациялык талаа
радиолокационное целеуказание	радиолокациялык бута көрсөтүү
радиолокационные помехи, противорадиолокационные помехи	радиолокациялык кедерги, радиолокацияга каршы кедерги
радиолокационный узел	радиолокациялык түйүн
радиомаскировка	радиочүмбөттөө
радионавигационный	радионавигациялык
радионавигационный пункт	радионавигациялык пункт
радионаправление	радиобагыт
радиопеленгаторный центр, пункт	радиопеленгатордук борбор, пункт
радиопоглощающие материалы	радио толкундарды жутуу материалдары
радиопомех	радиокедерги
радиоприемник	радиокабылдагыч
радиопротиводействие	радиого каршы аракет
радиоразведка	радиочалгын
радиорелейная связь, станция	радиорелелик байланыш, чордон

радиорелейно-кабельный
радиорелейный батальон
радиосвязь
радиосеть
радиостанция военная
радиотелеуправление
радиотелефонист
радиотепловая разведка, микроволновая разведка
радиотеплолокатор
радиотехническая бригада (полк)
радиотехническая позиция
радиотехнические войска
радиотехнический
радиотехнический комплекс
радиотехнический контроль
радиотехнический узел
радиотехническое вооружение
радиотехническое обеспечение
радиотрансляционный узел
радиотряд
радиоузел
радиоузел специального назначения
радиоационная безопасность
радиоационная защита космических аппаратов
радиоэлектронная борьба, защита
радиоэлектронное подавление, средства

кабелдик радиореле
радиорелелик батальон
радиобайланыш
радиотарам
аскердик радиочордон
радиотелебашкаруу
радиотелефончу
радио жылуулук чалгындоо, микротолкундук чалгындоо
радио жылуулук локатору
радиотехникалык бригада (полк)
радиотехникалык позиция
радиотехникалык аскерлер
радиотехникалык
радиотехникалык комплекс
радиотехникалык контроль
радиотехникалык түйүн
радиотехникалык курал
радиотехникалык камсыздоо
радиоберүү түйүнү
радиожасак
радиотүйүн
атайын багыттагы радиотүйүн
радиация коопсуздугу
космос аппараттарын радиациялык коргоо
радиоэлектрондук күрөш, коргоо
радиоэлектрондук басуу, каражат

радиоэлектронное оборудо- вание	радиоэлектрондук жабдуу
радиоэлектронный	радиоэлектрондук
радист	радист
радиус действия	аракеттенүү радиусу
радиус поражения (зоны по- ражения)	кыйратуу (кыйратуу зонасы- нын) радиусу
разбраковка	бракка чыгаруу
разведка	чалгындоо
разведка боем	уруш менен чалгындоо
разведка в системе граждан- ской обороны	жарандык коргонуу система- сындагы чалгындоо
разведка местности	аймакты чалгындоо
разведка погоды	аба ырайын чалгындоо
разведка, разведывательная	чалгын, чалгындоочу
разведчик	чалгынчы
разведывательная авиация	чалгындоочу авиация
разведывательная группа	чалгындоочу топ
разведывательная подготов- ка	чалгындоого даярдык
разведывательная радиоло- кационная информация	чалгындоочу радиолокация- лык маалымат
разведывательная сводка	чалгындоо жыйынтык маа- лыматы
разведывательное донесение	чалгындоо кабары
разведывательно-информа- ционный	чалгындоо-маалыматтык
разведывательно-огневой комплекс	чалгындоо-ок атуу комп- лекси
разведывательно-ударный комплекс	чалгындоо-сокку уруу комп- лекси
разведывательный артилле- рийский полк, ...	чалгындоо артиллериялык полк, ...

разведывательный дозор	чалгын тозот
развертывание вооруженных сил, войск	куралдуу күчтөрдү, аскерлерди жайылтуу
развод караулов	кароолду бөлүштүрүү
разводящий	бөлүштүргүч
разглашение секретных сведений	жашыруун маалыматтарды элге жарыялоо
разграждения	тосмолорду алуу, бошотуу
разгрузочные снаряжения	жүк түшүрүүчү жабдуулар
разгрузочный жилет	жеңилдетүүчү күрмө
раздаточный кран	бөлүштүрүү чоргосу
раздражающие отравляющие средства	дүүлүктүрүүчү ууландыргыч каражаттар
размах операции	операциянын арымы
размер единиц физических величин	физикалык чоңдуктардын бирдик өлчөмү
размеры запасов длительного хранения (неприкосновенные запасы)	узак сактоонун запастарынын өлчөмдөрү (кол тийбес запастар)
размещение на должности	кызмат орундарына жайгаштыруу
разминирование	минаны зыянсыздандыруу
разнобой орудий	орудиянын (куралдын) түрдүүлүгү
разногласия	пикир келишпестиктер
разночтения	түрдүүчө окуу
разоружение	куралсыздандыруу
разряд	разряд
район	район
район аэроузла	аэротүйүн району
район боевого патрулирования	күжүрмөн кайгуулдоо району
район высадки десанта	десант түшүрүү району

район герметизации танков	танкты жылчыксыздоо району
район десантирования	десант түшүрүлүүчү район
район массовой заправки техники горючим	техникага жалпы май куюу району
район массовых санитарных потерь	массалык санитардык жоготуулар району
район огневого поражения	ок атып кыйратуу району
район погрузки/выгрузки	жүктөө/түшүрүү району
район поисково-спасательных работ	издөө-куткаруу иштеринин району
район полярный	уюлдук район
район сосредоточения, ожидания, рассредоточения	чогултуу, күтүү, топтошуу району
район специальной обработки	атайын тазалоочу район
районный военный комиссариат (РВК)	райондук аскер комиссариаты (РАК)
районный городской военный комиссариат (РГВК)	райондук шаардык аскер комиссариаты (РШАК)
ракета-торпеда	ракета-торпеда
ракетница	ракетница
ракетно-аналитическая станция, группа	ракеталык-аналитикалык чордон, топ
ракетно-артиллерийское вооружение	ракета-артиллериялык куралдануу
ракетное оружие	ракеталык курал
ракетное топливо	ракеталык отун
ракетно-космический	ракеталык-космостук
ракетно-технические части	ракеталык-техникалык бөлүктөр
ракетно-техническое обеспечение	ракеталык-техникалык камсыздоо

ракетно-ядерное оружие
ракетно-ядерный удар
ракетные войска сухопутных
войск
ракетный
ракетный двигатель
ракетоноситель
ракетоплан
ракеты средней дальности
ранг
ранение
раненные и больные

ранжир
рапира
рапорт
расследование
расквартирование войск
расквартирование подразде-
лений (частей)
расконсервация
расовые теории войны
расписание движения воин-
ского поезда
расписание занятий
расположение войск на месте

распорядитель
распорядительная станция
распорядок дня
распорядок работы
распоряжение
рассеивание

ракеталык-ядролук курал
ракеталык-ядролук сокку
куртактагы аскерлердин ра-
кеталык аскерлери
ракеталык
ракета кыймылдаткычы
ракета алып жүргүч
ракетоплан
орто аралыктагы ракета
ранг
жаралануу
жаралуулар жана оору-
луулар
бойкатар
рапира
билдирме
иликтөө
аскерлерди жайгаштыруу
бөлүкчөлөрдү (бөлүктөрдү)
жайгаштыруу
консервациядан чыгаруу
согуштун расалык теориясы
аскердик поезддин жүрүү
ырааттамасы
сабактардын ырааттамасы
аскерлердин жерине жайга-
шуусу
тескөөчү, бөлүштүрүүчү
тескөөчү чордон
күн тартиби
иш тартиби
тескеме
чачылуу

рассекающий удар	жарып өтмө сокку
рассредоточение сил и средств	күчтөрдү жана каражаттарды бөлүп жайгаштыруу
рассрочка	созуу, узартуу
рассылка	жөнөтүү
расформирование	жоюу, таратуу
расформирование части	аскер бөлүгүн жоюу
расход	чыгым
расход горючего	күйүүчү майдын чыгымы
расход моторесурса	моторесурс чыгымы
расходные запасы	чыгымдалуучу көрөңгөлөр, запастар
расходы на питание	тамактануу чыгымдары
расчет годовой учебной нагрузки преподавательского состава	окутуучулар курамынын окуу жүктөмүнүн жылдык эсеби
расчет комплектования	комплекттөө эсеби
расчет по пунктам управления	башкаруу пункттары боюнча эсептөө
расчет часов по годам военной подготовки студентов	студенттердин аскердик даярдык жылдары боюнча сааттарынын эсеби
расчетная время прилета (прибытия)	учуп келүүнүн (келүү) эсептелген убагы
расчет сил и средств	күчтөрдүн жана каражаттардын эсеби
расчет явки военнообязанных	аскерге милдеттүүлөрдүн келүүсүнүн эсеби
расчетно-снабжение едница	эсептеп-жабдуучу бирдик
расчеты оперативно-тактические	оперативдик-тактикалык эсептөөлөр
ратификация	ратификация

реактивная артиллерийская бригада	реактивдүү артиллериялык бригада
реактивная система залпо- вого огня	жапырт ок атуунун реактив- дүү системасы
реактивная тяга, сила	реактивдүү тартуу күчү, күч
реактивное оружие	реактивдүү курал
реактивный	реактивдүү
реактивный снаряд	реактивдүү снаряд
реализация	жүзөгө ашыруу, сатуу
реагирование	жооп берүү, чара көрүү
революция в военном деле	аскер ишиндеги революция
регион	регион
регион военной безопасности	аскердик коопсуздук регио- ну
региональная война	региондук согуш
регистратура	каттоо, каттама
регламентированный ремонт	регламентке киргизилген оңдоо
регулирование движения войск на марше	аскерлердин маршында кый- мылды жөнгө салуу
регулярная армия	туруктуу армия
регулировка	жөндөө, жөнгө салуу
редакция газет	гезиттин редакциясы
редут	редут
реестр	реестр
режим государственной гра- ницы	мамлекеттик чек ара режи- ми
режим имитостойкого опоз- нования	имитотуруктуу таануу ре- жими
режим огня	ок атуу режими
режим полета	учуу режими
режим работы военного вре- мени	согуш учурундагы иш ре- жими

режим работы связи	байланыштын иш режими
режим секретности	жашырындуулук режими
режимно-секретные органы	режимдик-жашыруун органдар
режимные объекты	режимдик объекттер
резерв	резерв, такоол
резерв связи	байланыш резерви
резервные войска	резервдеги, такоолдогу аскерлер
резервные формирования	резервдик түзүлүштөр
резервный фронт	такоол майдан
резервуар	резервуар, идиш
резервуар алюминиевый вместимостью 100 м ³	сыйымдуулугу 100 м ³ алюминий резервуар
резервуар из нержавеющей стали вместимостью 100 м ³	сыйымдуулугу 100 м ³ дат баспаган болот резервуар
резервуар стальной передвижной неоцинкованный	ташып жүрүүчү цинктелбеген болот резервуар
резервуар стальной передвижной неоцинкованный вместимостью 100 м ³	сыйымдуулугу 100 м ³ ташып жүрүүчү цинктелбеген болот резервуар
резидент	резидент
резинотканевый резервуар, контейнер	желим кездеме резервуар, контейнер
резолюция	резолюция
резистор	резистор
резонанс	резонанс
рейд	рейд
рейдовая служба	рейд кызматы
рейдовые действия	рейд аракети
река международная	эл аралык дарыя
реконверсия военного производства государства	мамлекеттин аскер өндүрүшүн реконверсиялоо

реконструкция	кайра конструкциялоо
реле	реле
религиозные теории войны	согуштун диндик теориясы
реликвии военные	аскер табериги
рельеф	рельеф
ремонт военной автомобиль- ной техники	аскердик автомобиль техни- каларын оңдоо
ремонт военной техники	согуш техникасын оңдоо
ремонт завод	заводдорду оңдоо
ремонтная группа, база	оңдоо тобу, базасы
ремонтная мастерская	оңдоо устаканасы
ремонтная пригодность	оңдоо жарамдуулугу
ремонтно-восстановитель- ный	оңдоо-калыбына келтирүү
ремонтно-строительные ра- боты	оңдоо-курулуш иштери
ремонтно-эвакуационная группа	оңдоо-көчүрүү тобу
ремонтные и вспомога- тельные средства	оңдоо жана көмөкчү кара- жаттар
ремонтный завод	оңдоо заводу
ремонтный комплект	оңдоо комплекти
рентген кабинет	рентген кабинети
реостат	реостат
репарации	репарациялар
репер	репер
репортаж	репортаж
респиратор	респиратор
республиканская централь- ная военно-врачебная ко- миссия	республикалык борбордук аскердик-дарыгердик ко- миссия
республиканский бюджет	республикалык бюджет
республиканский централь- ный военный госпиталь	республикалык борбордук аскердик госпиталь

ретирада	ретирада
ретранслятор	ретранслятор
ретрансляция	ретрансляция
реформа военная	аскердик реформа
речное (морское) судно	дарыя (деңиз) кемеси
решение военного комиссара	аскер комиссарынын облус-
на	тун
проведение мобилизации на	(райондун, шаардын) айма-
территории области (района,	гында мобилизация өткөрүү
города);	чечими
решение на операцию	операция жүргүзүүгө чечим
резэкспорт	резэкспорт
рикошет	каюу
риск	тобокелдик
ров противотанковый	танкка каршы аң
рогатина	ача таяк
род войск	аскерлер теги
родственная специальность	тектеш адистик
рокады связи	байланыштын рокадалары
рокировка	орун алмаштыруу
рота	рота
рота массовой заправки	тегиз май куюу ротасы
рота связи тыла	ооруктун байланыш ротасы
рота радиотехнического обе-	радиотехникалык камсыз
спечения	кылуу ротасы
рота специального перехвата	атайын тороп кармоо ротасы
ротный опорный пункт	роталык таяныч пункту
ротный противотанковый	роталык танкка каршы тая-
опорный пункт	ныч пункту
рубеж	чек
рубеж ввода в сражение	салгылашууга киргизүү чеги
рубеж минирования	миналоо чеги
рубеж обороны	коргонуу чеги

рубеж передачи управления	башкарууну берүү чеги
рубеж развертывания в батальоне (ротные, взводные) колонны	батальондо (роталык, взвод-дук) колонналарга жайылтуу чеги
рубеж регулирования движения	кыймылды жөнгө салуу чеги
рубеж ухода (возврата)	кетүү (кайтуу) чеги
рубцы	тырык
ружье	мылтык
рукав бензостойкий спиральный	бензинге чыдамдуу спирал-дуу жең
рукав маслобензостойкий напорно-всасывающий антистатический	майбензинге чыдамдуу ба-сымдуу сордургуч антистат-тык жең
рукав металлический диаметром 100 мм	100 мм диаметрдеги металл жең
руководитель полетов	учуулардын жетекчиси
руководство полетами	учуу колдонмосу
руководящие документы	жетектөөчү документтер
рукопашный бой	кол кармашып урушуу
рулежная дорожка	бурма жолчо
руление	башкаруу
рулетка замерная	ченегич сызма
ручная клад	кол жүк
ручная лаборатория	кол лаборатория
ручное средство связи	байланыштын кол каражаты
ручной насос	кол насосу
ручной пулемет	кол ок чайкама
рынок вооружений	курал-жарак базары
рядовой	катардагы жоокер
рядовой состав	катардагы курам
рюкзак	жон баштык

С

саадак, сагайдак, сайдак	саадак
сабля	кылыч
сальдо	сальдо
салют	салют
самбо, самозащита без оружия	самбо, өзүн куралсыз коргоо
самовольное оставление части	бөлүктү өз эркинче таштап кетүү
самодвижущееся орудие	өзү жүрүүчү орудие (курал)
самозарядная винтовка	өзү дүрмөттөлүүчү мылтык
самокатные части	өзү жүрмө бөлүктөр
самолет	учак
самолет-заправщик	май куйгуч учак
самолет-мишень	бута учак
самолетный парк	учак паркы
самолет-разведчик	чалгынчы учак
самоликвидация	өзүн-өзү жок кылуу
самонаведение	өзү мээленүү
самонаводящаяся ракета	өзү мээленүүчү ракета
самонастраивающаяся система	өзүн өзү жөндөөчү система
самообучающаяся система	өзүн-өзү үйрөтүүчү система
самоокапывание	өзүнө-өзү окоп казуу
самоотверженность	тайманбастык
самоприспосабливающаяся система, адаптивная система	өзүн-өзү ыңгайлаштыруучу система, ыңгайлашуучу система
самострел	1. кундактуу жаа, 2. өзүн атуу
самоходная артиллерийская бригада, ...	өзү жүрүүчү артиллериялык бригада, ...
самоходная артиллерийская установка	өзү жүрүүчү артиллериялык орнотмо

самоходная противотанковая
установка

самоходное орудие, самоход-
ное артиллерийское орудие

самоходный паром

самурай

санитарная авиация

санитарная обработка войск,
населения

санитарно-гигиенические
мероприятия

санитарно-защитная зона

санитарно-контрольный
пункт

санитарно-пропускной пункт

санитарно-эпидемиологиче-
ский отряд

санитарные потери войск

санитарный инструктор

санитарный надзор

санитарный пост

санкция

сантиметровый диапазон

сапа

сапер

сближение

сбор информации о боевой
обстановке

сборник правил перевозок и
тарифов железнодорожного
транспорта

танкка каршы өзү жүрүүчү
орнотмо

өзү жүрүүчү орудие (курал),
өзү жүрүүчү артиллериялык
орудие

өзү жүрүүчү сал

самурай

санитардык авиация

аскерлерди, калкты санитар-
дык тазалоо

санитардык-гигиеналык иш-
чаралар

санитардык-коргоо зонасы

санитардык-контролдоо
пункту

санитардык-өткөрмө пункту

санитардык-эпидемиялык
жасак

аскерлердин санитардык жо-
готуулары

санитардык нускамачы

санитардык көзөмөл

санитардык пост

санкция

сантиметрлик диапазон

чуңкур жол

сапер

жакындоо

согуштук жагдай тууралуу
маалымат жыйноо

темиржол транспортунда
жүк ташуунун эрежелери
жана тарифтер жыйнагы

сборно-разборный	чогултулуп-ажыратылуучу
сборный пункт	топтоо пункту
сборный пункт поврежден- ных машин	бузулган машиналарды жый- ноочу пункт
сбор	жыйын
свертывание обороны про- тивника	душмандын коргонуусун бузуу
сверхнормативный запас	ченемден ашык көрөңгө
сверхсрочная военная служ- ба	мөөнөттөн ашык аскердик кызмат
сверхсрочнослужащий	мөөнөттөн ашык кызматтын аскер кызматчысы
световое излучение	жарыктуу нурдануу
световое обеспечение боевых действий войск	аскерлердин согуштук араке- тин жарык менен камсыздоо
световой импульс	жарык импульсу
светодиод	жарыкдиоду
светомаскировка	жарык чүмбөт
сводка	жыйынтык маалымат
сводное формирование	бириктирилген түзүлүш
сводные методические ре- сурсы	жыйынтыкталган усулдук ресурстар
сводные наряды	жыйынтыкталган наряддар
сводный отряд ликвидации последствий	кырсыктардын кесепетте- рин жоюучу бириктирилген жасак
связной	байланышчы
связь	байланыш
связь военно-почтовая	аскердик почта байланышы
связь с общественностью и сми	коомчулук жана жмк менен байланыш
сдача в аренду (лизинг)	ижарага берүү (лизинг)
сдерживающая (-ий) пози- ция, рубеж	токтотуучу позиция, чек

сдерживающий бой	токтотуучу согуш
сеанс связи	байланыш сеансы
северная группировка войск	аскерлердин түндүк тобу
сезонное обслуживание	сезондук тейлөө
сейсмозрывные волны ядерного взрыва	ядролук жарылуудагы сейсмикалык толкундар
сейф	сейф
секвестирования	секвестирлөө
секира	айбалта
секретариат	катчылык
секретарь	катчы
секретная информация	жашыруун маалымат
секретная часть	жашыруун бөлүк
секретно	жашыруун
секретные документы	жашыруун документтер
сектор атак	чабуул коюу сектору
сектор наблюдения, обзора	байкоо, маалымат берүү сектору
сектор обстрела	атуу сектору
сепаратный мир	сепараттык тынчтык
сержант	сержант
сертификат конечного пользователя	акыркы пайдалануучунун сертификаты
сертификат о происхождении и качества товаров	товардын чыгышы жана сапаты жөнүндө сертификат
серьезный авиационный инцидент	олуттуу авиациялык инцидент
сетевой график	тарам графиги
сеть радиокосмической связи	радиокосмостук байланыш тарамы
сеть радиорелейной тропосферно-проводной связи	радиорелелүү тропосфералык-зымдуу байланыш тарамы

сеть связи	байланыш тарамы
сеть фельдъегерско-почтовой связи	фельдъегер-почталык байланыш тарамы
сигналы бедствия	кырсыкты кабарлоо
сигнальная мина	кабарлоо миначасы
сигнальная связь	кабарлоо байланышы
сигнально-кодовая таблица	кабардык-сырсан таблицасы
сигнальные огни, средства	кабар оттору, кабар каражаттары
сигнальный патрон	кабар берүүчү патрон (ок)
сигнальщик	кабар бергич
силовая установка летательного аппарата	учуучу аппараттагы күч берүүчү орнотмо
силы быстрого развертывания	тез жайылтуучу күчтөр
силы высадки	жээкке түшүрүү күчтөрү
силы и средства воздушного нападения	абадан кол салуунун күчтөрү
силы оперативного прикрытия	жана каражаттары
символика	оперативдик калкалоо күчтөрү
симметричный наклонный вибратор	символика
симплексная связь	симметриялуу жантык термелткич
симуляция	симплекстүү байланыш
синтетические моющие средства	анткорлонуу
сирена	синтетикалык жуугуч каражаттар
система	сирена
система вооружения	система, тутум
система дальнего обнаружения	куралдануу системасы
система единого времени	алыстан табуу системасы
	бирдей убакыт системасы

система заграждений	тосмолор системасы
система засечки ядерных взрывов	ядролук жардырууларды аныктоо системасы
система зенитного артиллерийского, зенитного ракетного прикрытия	зениттик артиллериялык, зениттик ракеталык калкалоо системасы
система зенитной артиллерийской, зенитной ракетной обороны	зениттик артиллериялык, зениттик ракеталык коргонуу системасы
система имитации видимости	көрүнүүнү окшоштуруу системасы
система контроля космического пространства	космос мейкиндигин контролдоо системасы
система огня в обороне	коргонууда ок атуу системасы
система опознавания самолетов	учактарды таануу системасы
система подрыва ракеты	ракетанын жардыргыч системасы
система предупреждения о ракетном нападении	ракеталык кол салуу жөнүндө эскертүү системасы
система связи	байланыш системасы
систематические боевые действия	туруктуу согуштук аракеттер
систематический анализ	системалык талдоо
системность	системалуулук
системы (а) дистанционного минирования	аралыктан мина коюу системасы
системы наведения и управления ракет	ракетаны багыттоо жана башкаруу системасы
скафандр	скафандр
склад	кампа
склад военно-технического имущества	аскердик-техникалык мүлк-төрдүн кампасы

склад горючего	күйүүчү май кампасы
склад топографических карт	топографиялык карталардын кампасы
склады военные	аскердик кампалар
сковывающая группа	кармап туруучу топ
скорострельность оружия	куралдын тез атуучулугу
скорость горения	күйүүнүн ылдамдыгы
скорость детонации	детонация ылдамдыгы
скорость полета летательного аппарата	учуучу аппараттын учуу ылдамдыгы
скорость снаряда	снаряддын ылдамдыгы
скоротечная война	тез аяктоочу согуш
скрепер	скрепер
скрывающаяся огневая точка	жашырын ок атуучу жай
скрытно	тымызын, жашыруун
скрытое управление войсками	аскерлерди жашыруун башкаруу
слаживание	ыкташтыруу
следователь	тергөөчү
следствие	тергөө
следающие системы	байкоо системалары
слежение	байкоо, аңдуу
слепок	из калтыргыч
сложная баллистическая цель	татаал баллистикалык бута
сложные метеорологические условия	татаал метеорологиялык шарттар
служащий	кызматчы
служба	кызмат
служба в запасе	запастагы кызмат
служба военных действий	согуштук аракеттер кызматы

служба военных сообщений	согуштук байланышуу кызматы
служба войск	аскерлер кызматы
служба горючего и смазочных материалов	күйүүчү жана майлоочу материалдардын кызматы
служба общевойсковых штабов	жалпы аскердик штабдар кызматы
служба радиационной безопасности	радиациялык коопсуздук кызматы
служба специального контроля	атайын контролдоо кызматы
служебная группа	кызматтык топ
служебная карточка (взыскание и поощрение)	кызматтык карточка (жаза жана сыйлоо)
служебная переписка	кызматтык кат алышуу
служебная тайна	кызматтык жашыруун сыр
служебно-боевая деятельность	кызматтык-күжүрмөн иш-мердүүлүк
служебное положение	кызмат абалы
служебное удостоверение	кызматтык күбөлүк
служу отечеству	кызматым мекенге
случайность и необходимость смазка	кокустук жана зарылдык майлоо, майлоочу май
смазка снарядная	снаряд майы
смазка: - жировая, морозостойкая, термостойкая, химическая стойкая, приборная, авиационная, консервационная, карданная	майлоочу май: майлуу, суукка чыдамдуу, ысыкка чыдамдуу, химиялык чыдамдуу, приборлук, авиациялык, консервациялык, кардандык
смелость	жүрөктүүлүк, чечкиндүүлүк
смена войск	аскерлерди алмаштыруу
смена караулов	кароол алмаштыруу

смена районов расположения	аскерлер жайгашкан район- ду алмаштыруу
смеси отработанных нефте- продуктов	иштетилген мунайзат ара- лашмасы
смесь авиационных масел	авиациялык майлардын ара- лашмасы
смета-расходов	чыгымдардын эсеп-кысабы
смета-расчета	эсеп-смета
смешанная авиационная эскадрилья	авиациялык аралаш эскад- рилья
смешанная колонна	аралаш колонна
смотр войск	аскерлерди кароо
снайпер	көзгө атар
снайперская винтовка	көзгө атар мылтык
снаряд	снаряд
снаряжение военное	аскер жарак-жабдыктары
снос	бузуу
снятие фактических остат- ков горючего	күйүүчү майдын чыныгы калдыгын өлчөө
совершенно секретно	өтө жашыруун
совет евро-атлантического партнерства	евро-атлантикалык шерик- тештик кенеш
совет коллективной безопас- ности	жамааттык коопсуздук ке- неш
совет министров обороны	коргоо министрлер кеңеш
совет национальных коорди- наторов	улуттук координаторлор кеңеш
советник	кеңешчи
совместная контрольная группа	биргелешкен контролдук топ
совместная операция	биргелешкен операция
совместный командный пункт	биргелешкен командалык пункт

согласование	макулдашуу
согласующее устройство	макулдашма орнотмо
соглашение	макулдашуу
соединение	кошуун
сокращение штатов	штаттардын кыскарышы
сокращенный боевой расчет	кыскартылган күжүрмөн эсептегилер
солдат	жоокер
солдатская столовая	жоокерлер ашканасы
солидол синтетический	синтетикалык солидол
солнечная батарея	күн батареясы
соответствие наличие горю- чего учетным данным	күйүүчү майдын түгөлдүгү- нүн эсепке дал келиши
соотнесение сил и средств	күчтөрдүн жана каражаттар- дын катышы
сопровождение воздушных целей	аба буталарын коштоо
сопровождение истребите- лями	кыйратакыч учак менен коштоо
сопровождение цели	бутаны коштоо
сопряженное наблюдение	тутумдаш байкоо жүргүзүү
сортировка боеприпасов	ок-дарыларды ылгоо
сортировочный госпиталь	ылгоочу госпиталь
сосредоточение войск	аскерлерди топтоо
сосредоточение основных усилий на направлении	багытта негизги күч-аракет- терди топтоо
сосредоточенный заряд	топтолгон дүрмөт
сосредоточенный огонь	топтоп атуу
сосредоточенный удар	топтолгон сокку
состояние в запасе	запастагы абал
состояние войны	согуштук абал
состояние здоровья	ден соолук абалы
состояние на военной службе	аскер кызматындагы абал

сотовая связь	уюктук байланыш
сотрудничество в военной области	аскер жаатындагы кызматташтык
социальная защита	социалдык коргоо
социальные гарантии военнослужащих	аскер кызматчыларынын социалдык кепилдиктери
социовидный отросток	упчу сымал өсүндү
сочлененные транспортные средства	чиркелген транспорт каражаттары
спальное помещение	уктоо жайы
спаренная установка	кошмоктолгон орнотмо
спасательные и неотложные аварийно-восстановительные работы	куткаруучу жана шашылыш калыбына келтирүүчү жумуштар
спасательный отряд	сактоочу жасак
специалисты, обеспечивающие боевую готовность	күжүрмөн даярдыкты камсыз кылуучу адистер
специальная обработка	атайын тазалоо
специальная подготовка, разведка	атайын даярдык, чалгындоо
специально	атайын
специальные жидкости	атайын суюктуктар
специальные звания	атайын наамдар
специальные перевозки	атайын ташуулар
специальные профилактические мероприятия	атайын профилактикалык иш-чаралар
специальные средства	атайын каражаттар
специальные технические средства	атайын техникалык каражаттар
специальный район	атайын район
специальный учет	атайын эсеп (каттоо)
специфика	бөтөнчөлүк
спешивание	ашыгуу, авто унаадан түшүү

спирт этиловый ректификто- ванный (технический, отра- ботанный)	ректификтелген (техника- лык, иштелип бүткөн) этил спирти
списание	эсептен чыгаруу
список вакантных должно- стей	ваканттык кызмат орундар- дын тизмеси
список маршрутов оповеще- ния	кабарлоо каттамдарынын тизмеси
список сотрудников	кызматкерлердин тизмеси
список участников	катышуучулардын тизмеси
списочная численность	тизмелик сан
сплошной фронт	туташ майдан
спортзал	спортзал
спортивный клуб армии	аскердик спорт клубу
спортивное ориентирование	спорттук багыт алуу
спортивно-педагогическое совершенствование	спорттук-педагогикалык өр- күндөтүү
спортивно-специальные соо- ружения	спорттук атайын курулмалар
спортивные стрелковые ору- жия	спорттук атуучу куралдар
способ заклейки	чаптоо ыкмасы
способ зачехления	сырттоо, каптоо ыкмасы
способы боевых действий	согуштук аракеттердин ык- масы
справка-объективка	объективдүү маалым кат
справочник	маалымдама
сравнительная ведомость	салыштырма ведомость
сражение	салгылашуу
средневолновая связь	орто толкундагы байланыш
средне-расчетная оператив- но-тактическая единица сте- пени огневого поражения	октон кыйроо даражасынын орточо-эсептүү оперативдик- тактикалык бирдиги

средние высоты	орто бийиктиктер
средний ремонт	орточо ондоо
средства аварийной защиты	авариядан сактоо каражаты
средства взрывания	жардыруучу каражаттар
средства воздушного наблюдения	асмандан байкоо каражаттары
средства замера	өлчөө каражаттары
средства заправки	май куюу каражаттары
средства инженерного вооружения	инженердик куралдануу каражаттары
средства контроля качества	сапатты контролдоо каражаттары
средства наземного обслуживания	жер үстүндө тейлөө каражаттары
средства очистки	тазалоо каражаттары
средства перекачки, хранения	сордуруу, сактоо каражаттары
средства связи	байланыш каражаттары
средства транспортирования	ташуу каражаттары
средства химической защиты	химиялык коргоо каражаттары
срок выслуги в воинском звании	аскер наамында кызмат кылган мөөнөтү
срок действия	колдонуу мөөнөтү
срок хранения документов	документтерди сактоо мөөнөтү
срочная военная служба	мөөнөттүү аскер кызматы
ставка верховного главнокомандования	жогорку башкы кол башчынын ставкасы
стадия бедствия	жапа чегүү стадиясы
стадия неопределенности	аныкталбагандык стадиясы
стадия тревоги	тынчсыздануу стадиясы
стаж работы	иштеген жылдары

станковый пулемет	станоктуу ок чайкама
станция (порт) погрузки/выгрузки	жүк жүктөөчү/түшүрүүчү чордон (порт)
станция наведения ракет (СНР)	ракеталарды багыттоо чордону (РБЧ)
станция наземной (артиллерийской) разведки	жердеги (артиллериялык) чалгындоо чордону
станция обнаружения, наведения и целеуказания	табуучу, багыттоочу жана бута көрсөткүч чордон
станция оружейной наводки	куралды багыттоо чордону
станция погрузки, выгрузки	жүктөө, жүк түшүрүү чордону
станция подслушивания,	тыңшоо чордону, маалымат-
станция перехвата информации	ты кармап угуучу чордон
станция распределения транспортов	транспортторду бөлүштүрүү чордону
станция снабжения	жабдуу чордону
станция спутниковой связи	спутник байланышынын чордону
станция фельдъегерско-почтовой связи	фельдъегер-почта байланышынын чордону
старт	старт
стартовая	старттык
стартовая батарея, позиция	старттык батарея, позиция
стартовый командный пункт	старттык командалык пункт
старший лейтенант	улук лейтенант
старший офицер по развешиванию пунктов управления	башкаруу пункттарын жайылтуу боюнча улук офицер
старшина	старшина
статистическая отчетность	статистикалык отчеттуулук
статистический метод	статистикалык усул

статистический учет	статистикалык каттоо
статус военнослужащих	аскер кызматчыларынын статусу
статья	берене
статья расходов	чыгымдар беренеси
стационарная гидроакустическая система наблюдения	байкоонун стационардык гидроакустикалык система-сы
стационарный военно-продовольственный пункт	турумдуу аскердик азык-түлүк пункту
стационарный магистральный трубопровод	турумдуу магистралдык түтүк
стационарный узел связи	турумдуу байланыш түйүнү
ствол	най
стеллажный ярлык	текче жарлыгы
степень боевой готовности	күжүрмөн даярдыктын даражасы
степень комплексного огневого поражения	комплектүү октон кыйратуу даражасы
степень поражения (разрушения)	октон кыйратуу (бузулуу) даражасы
степень радиоактивного заражения	радиоактивдүү уулануу даражасы
степень секретности	жашырындуулук даражасы
степной фронт	талаа майданы
стереотруба	стереотүтүк
стилет	шамшар
стихийные бедствия	табигый кырсык
стоимость вооружения	курал-жарактардын наркы
стойкие отравляющие вещества	туруктуу уулуу заттар
стол для разряжения магазинов	ок кутусун бошотуу үстөлү
стоматология	стоматология

стоматолог	тиш доктур, стоматолог
сторожевая застава	күзөт заставасы
сторожевое охранение	күзөттүк кайтаруу
сторожевой отряд, застава, пост	күзөттүк жасак, застава, пост
стоянка кораблей, боевых машин	кемелер, күжүрмөн машиналар туругу
страницы боевой летописи вооруженных сил	куралдуу күчтөрдүн күжүрмөн окуяларынын барактары
стратегическая задача, инициатива, концепция	стратегиялык тапшырма, демилге, концепция
стратегическая разведка, цель	стратегиялык чалгын, максат
стратегическая стабильность	стратегиялык туруктуулук
стратегические вооружения	стратегиялык куралдануу
стратегические запасы	стратегиялык запастар, көрөңгөлөр
стратегические интересы	стратегиялык кызыкчылыктар
стратегические силы	стратегиялык күчтөр
стратегические ядерные силы	стратегиялык ядролук күчтөр
стратегический тыл	стратегиялык оорук
стратегическое наступление	стратегиялык чабуул
стратегия о военной безопасности	аскердик коопсуздук жөнүндө стратегия
стратосфера	стратосфера
страх	коркунуч, коркуу
стрела	жебе
стрелковое оружие	ок атуучу курал
стрелковые боеприпасы	аткыч ок-дарылар
стрелковые войска	аткыч аскерлер
стрелковый корпус, полк	аткычтар корпусу, полку
стрелок	аткыч

стрельба	ок атуу
стрельба воздушная	абадан атуу
стрельба и управление огнем	ок атуу жана ок атууну баш- каруу
стрельбище	ок атуучу жай
строевая записка	саптык кат
строевая подготовка	саптык даярдоо
строевая часть	саптык бөлүк
строевой смотр	саптык кароо
строевой состав	саптык курам
строевой устав	саптык устав
строевой шаг	саптык кадам
строительная бригада	курулуш бригадасы
строительно-монтажный	куруу-монтаждык
строительно-техническая	куруу-техникалык
строительно-эксплуатаци- онный	куруу-пайдалануу
строительные нормы	куруу ченемдери
строительство вооруженных сил	куралдуу күчтөрдү куруу
строительство и ремонт зда- ний и сооружений	имараттарды жана курулма- ларды куруу жана оңдоо
строй	сап
строй самолетов	учактардын тизилүүсү
структурно-логическая схе- ма изучения дисциплин	сабактарды өздөштүрүүнүн түзүмдүк-логикалык схема- сы
ступень ракеты	ракетанын баскычы
стыковка в космонавтике	космонавтикадагы ашташуу
стыковочная машина	ашташып биригүүчү машина
субординация	субординация
субсидия	субсидия
субъекты военно-техническо- го сотрудничества	аскердик-техникалык кыз- матташтык субъекттери

суверенитет государствен- ный	мамлекеттик эгемендик
суд военно-полевой	аскер-талаа соту
судебный приказ	сот буйругу
судопроизводство	сот өндүрүшү
суицидальные предпосылки	суициддикке түрткү (себеп)
сулица	кыска найза
суточная ведомость	суткалык ведомость
суточные деньги	суткалык акча
суточный переход	суткалык жүрүш
сухой паек	кургак чен азык
сухопутные войска	кургактагы аскерлер
сушильная комната	кургатуучу бөлмө
сушильный барабан	кургаткыч доол
сферы безопасности	коопсуздук чөйрөсү
схема оповещения (орга- низации связи), охраны и обороны	кабарлоо (байланышты уюш- туруу), кайтаруу жана кор- гоо схемасы
схема организации управ- ления	башкарууну уюштуруу схе- масы
схема построения походного порядка КП, ТПУ	КП, БОП жүрүштүк тизилүү тартибинин схемасы
схема расположения учеб- ных полей и базовых школ	көнүгүү талааларынын жана базалык мектептердин жай- гашуу схемасы
счетно-клавишные машины	эсептегич клавишалуу ма- шина
счетчик шестеренчатый	шестерналуу эсептегич
счет	эсеп
съемное воинское оборудо- вание	чечме аскердик жабдуу
сюжет	сюжет

Т

табель	табель
табель к штату	штатка табель
табель поста	күзөт табели
табель срочных донесений	шашылыш билдирүүлөр табели
таблица замены	алмашуу таблицасы
таблица огня	ок атуу таблицасы
таблица сигналов	сигнал таблицасы
таблицы стрельбы	атуу таблицасы
табличные условия стрельбы	атуунун таблицалык шарты
табло	табло
тайна военная	согуштук, аскердик жашыруун сыр
тактика	тактика
тактика артиллерии	артиллерия тактикасы
тактико-специальная подготовка	тактикалык-атайын даярдык
тактико-специальное учение	тактикалык-атайын машыгуу
тактико-строевое занятие	тактикалык-саптык сабактар
тактико-технические данные	тактика-техникалык маалыматтар
тактическая авиация	тактикалык авиация
тактическая глубина обороны	коргонуунун тактикалык тереңдиги
тактическая задача	тактикалык милдет
тактическая обстановка	тактикалык жагдай
тактическая плотность	тактикалык тыгыздык
тактическая подготовка	тактикалык даярдык
тактическая разведка	тактикалык чалгындоо
тактическая ракета	тактикалык ракета
тактические заграждения	тактикалык тосмолор
тактический	тактикалык

тактический воздушный
десант

тактическое занятие
тактическое учение
тактическое ядерное оружие
таможенная декларация
таможенная очистка
таможенное оформление
грузов

танк

танк плавающий

танкер

танкетка

танковое вооружение

танковые войска

танковый

танковый десант

танковый мототранспортер

танкодром

танкоопасное направление

танко-ремонтная мастерская

танкоремонтный завод

танкострелковая тренировка

танкотехническое обеспече-
ние

таран

тарифное руководство

твердотопливный ракетный
двигатель

театр (военная тема)

театр военных действий

текущий комплект (вре-
менный комплект)

текущий ремонт

телеграфист

тактикалык аба десанты

тактикалык көнүгүү сабагы
тактикалык машыгуу
тактикалык ядро куралы
бажылык декларация
бажылык тазалоо
жүктөрдү бажылык тариздөө

танк

сүзүүчү танк

танкер

танкетка

танктык куралдануу

танк аскерлери

танктык

танктык десант

танктык мототөшөгүч

танкодром

танкка кооптуу багыт

танк оңдоо устаканасы

танк оңдоочу завод

танктан атууга машыгуу

танкты техникалык жактан
камсыздоо

таран

тарифтик көрсөтмө

катуу отундуу ракета кый-
мылдаткычы

театр (аскер темасы)

согуштук аракеттердин теат-
ры

учурдагы (убактылуу) комп-
лект эмес

күнделүк оңдоо

телеграфист

телеграфная лента	телеграфтык тасма
телеграфная связь	телеграф байланышы
телекоддовая связь	телекод байланышы
телестудия	телестудия
телеуправление	телебашкаруу
телефонная связь	телефон байланышы
телефонограмма	телефонограмма
телогрейка	шырмал бешмант
тематический план изучения дисциплин	сабактарды окуунун тематикалык планы
темляк	темляк, бүлдүргө
темп	ыргак
темп наступления	чабуул ыргагы
темп стрельбы	атуу ыргагы
тендер (торги)	тоорук
тендерная заявка	тендердик табыштама
теодолитная съемка	теодолиттик сүрөткө тартуу
теория игр	оюндар теориясы
теория полета	учуу теориясы
тепловая маскировка, инфракрасная маскировка	жылуулук чүмбөтү, инфракызыл чүмбөт
тепловая машина	жылуулук машинасы
тепловая разведка	жылуулук чалгыны
тепловое излучение объектов, температурное излучение объектов	объекттердин жылуулук нур чыгаруусу, объекттердин температуралык нур чыгаруусу
тепловой импульс	жылуулук импульсу
теплозащитные покрытия в ракетно-космической технике	ракета-космос техникасындагы жылуулуктан сактагыч жабдуу
терапевт	терапевт
терапия военно-полевая	аскердик талаа терапиясы
термодымовая аппаратура	термотүтүндүү аппаратура
термическая дымовая аппаратура	термиялык түтүндүү аппаратура

терморегулирующий костюм	жылуулукту жөндөгүч костюм
термоядерное оружие	термоядролук куралдар
территория военного городка	аскер аянтынын аймагы
террор	террор
террористический акт	террордук акт
терроториальная оборона	аймактык коргоо
терроториальные воды	аймактык суулар
терроториальные войска	аймактык аскерлер
терроториальный принцип комплектования	комплектөөнүн аймактык принциби
тесак	кыска кылыч
техника отраслей экономики	экономика тармагынын техникасы
техника связи	байланыш техникасы
техничко-эксплуатационная часть	техника-пайдалануу бөлүгү
техническая батарея	техникалык батарея
техническая документация	техникалык документтер
техническая документация военной техники	аскер техникасынын техникалык документтери
техническая позиция	техникалык позиция
технические средства автоматизированных систем управления	аскерлерди автоматташтырылган башкаруу системасынын техникалык каражаттары
технические средства информации	маалыматтын техникалык каражаттары
технические средства обучения	окутуунун техникалык каражаттары
технические средства охраны	кайтаруунун техникалык каражаттары
технические средства пропаганды	пропаганданын техникалык каражаттары
технические средства службы тыла	оорук кызматынын техникалык каражаттары

технический бокс
технический дивизион (тдн)
технический осмотр
техническое обеспечение
техническое обеспечение
связи и автоматизированных
систем управления

техническое обслуживание
техническое обслуживание
связи и автоматизированных
систем управления

техническое оснащение
техническое прикрытие же-
лезных дорог
техническое прикрытие пу-
тей сообщения
техническое состояние ма-
шин

типовой месяц
тир стрелковый
тиристор

титульные списки
тихоокеанский флот

ткань «полигон»
ткань брезентовая
ткань камуфлированная
ткань костюмная
ткань сорочечная

товарищеский суд чести
топливный склад
топливо

топливо дизельное, летнее
(зимнее, арктическое)

техникалык бокс
техникалык дивизион (тдн)
техникалык кароо
техникалык камсыз кылуу
байланышты жана башка-
руунун автоматташтырылган
системаларын техникалык
камсыздоо

техникалык тейлөө
байланышты жана башка-
руунун автоматташтырыл-
ган системасын техникалык
тейлөө

техникалык жабдуу
темир жолдорду техникалык
калкалоо

байланыш жолдорун техни-
калык калкалоо

машиналардын техникалык
абалы

типтүү ай

атуу тири

тиристор

титулдук тизме

тынч океан флоту

«полигон» кездемеси

таар кездеме

камуфляж кездеме

күрмө кездемеси

көйнөк кездемеси

жолдоштук абийир соту

отун кампасы

отун

дизелдик, жайкы (кышкы,
арктикалык) отун

топливо для реактивных
двигателей

топливо термостабильное

топливозаправщик

топогеодезическая батарея,
взвод

топогеодезическая подготов-
ка стрельбы

топогеодезическая привязка

топогеодезический

топогеодезический взвод

топогеодезическое обеспе-
чение

топографическая разведка

топографическая съёмка

топографическая часть

топографический

топографический гребень

торжественный марш

тормоз отката

тормозной парашют

торпеда

торпедная подводная лодка

торпедный

торпедовоз

торпедолов

торпедометание

тотальная война

точечная цель

точка наводки

точность стрельбы

точный заход на посадку

траектория

реактивдүү кыймылдаткыч-
тар үчүн отун

термотуруктуу отун

май куйгуч машина

топогеодезиялык батарея,
взвод

атууну топогеодезиялык
даярдоо

топогеодезиялык байлам

топогеодезиялык

топогеодезиялык взвод

топогеодезиялык камсыз
кылуу

топографиялык чалгын

топографиялык сүрөткө тар-
туу

топографиялык бөлүк

топографиялык

топографиялык таажы

салтанаттуу жүрүш

кетенчиктөө тормозу

токтотмо парашют

торпеда

торпедалык суу астындагы
кеме

торпедалык

торпеда ташыгыч

торпеда кармагыч

торпеда ыргытуу

жалпы согуш

өзгөчөлөнгөн бута

мээлөө чекити

атуу тактыгы

конууга так кирүү

траектория

траекторные измерения	траекториялык өлчөө
трал	трал
траление	тралдоо
транзистор	транзистор
транзит	транзит
транкинговая связь	транкингдүү байланыш
трансмиссионная смазка	трансмиссиялык май
транспарентность	транспаренттүүлүк
транспортирование	транспорттоо, ташуу
транспортирование танков	танктарды ташуу
транспортная авиация	транспорттук авиация
транспортно-боевой вертолётный полк	транспорттук-күжүрмөн тик учак полку
транспортное обеспечение	транспорт менен камсыз кылуу
транспортно-санитарная авиационная эскадрилья	транспорттук-санитардык авиациялык эскадрилья
транспортные расходы	транспорт чыгымдары
транспортный	транспорттук
транспортный самолет	транспорттук учак
трансформатор	трансформатор
трансформация	трансформация
траншея	траншея
транспортабельность	транспортто жүрө ала тургандыгы
травма	жаракат
трап	трап
трассирующий снаряд (пуля)	жарык из калтыруучу снаряд (ок)
тревога	айгай
тренажер	тренажер
тренировка	машыгуу, көнүгүү
третья космическая скорость	үчүнчү космостук ылдамдык
трибунал военный	аскер трибуналы
тринитротолуол, тротил	тринитротолуол, тротил

триплекс
триумф
триумфальные ворота, арка
тройственное согласие
тройственный союз
тропосфера
трос
тросомет
тропиловая шашка
трофеи
троянская война
тропа разведчика
«труба мира» (учение)

трубопровод
трубопроводный
трубоукладочная машина
трудоустройство
трудоёмкость

тулуп овчинный нагольный
турбовентиляторный двига-
тель
туркестанский военный
округ

турниры, военные игры
тыл
тыловая зона связи

тыловая обстановка
тыловая полоса
тыловая походная застава
тыловой
тыловой пункт управления
тыуфак

триплекс
салтанат
салтанат дарбазасы, арка
үчтүк макулдашуу
үчтүк союз
тропосфера
зым аркан
зым аркан ыргыткыч
тротил шашкасы
олжо
троян согушу
чалгынчынын чыйыры
«тынчтык жарчысы» (ма-
шыгуу)

түтүк
өткөрмө түтүк
түтүк төшөгүч машина
эмгек армиялары
эмгекти көп талап кылуучу-
лук

түксүз тери ичик
турбина желдеткичтүү кый-
мылдаткыч
түркстан аскер округу

турнирлер, аскер оюндары
оорук
байланыштын ооруктук ай-
магы

ооруктук жагдай
оорук тилке
ооруктук жүрүш заставасы
ооруктук
ооруктук башкаруу пункту
олпок

тягач
тяговооруженность
тяжелый
тяжелый механизированный
мост
тяжелый танк

сүйрөткүч
оор куралдангандык
оор
оор механикалашкан көпүрө
оор танк

У

убежище
убойное действие пули,
осколки
убытие
убыток
уведомление
увечья
уволен с действительной во-
енной службы:
- в отставку;
- в запас;
- по болезни;
- по возрасту;
- по сокращению штатов;
- по ограниченному состо-
янию здоровья.
увольнение
увольнение из расположения
части
увольнение с действительной
военной службы
увольнительная записка
углеводородное горючее

жашырынуучу жай
октун, бытырандынын өлтү-
рүү таасири
кетүү
чыгаша
кабарлоо
майып болуу
анык аскердик кызматтан
бошотулган:
- отставкага;
- запаска;
- ооругандыгы боюнча;
- жашы жеткендиги боюн-
ча;
- штаттардын кыскарышы
боюнча;
- ден соолугунун абалы-
нын чектелгендигине бай-
ланыштуу
бошонуу, бошотуу
бөлүк жайгашкан жерден
бошонуу
анык аскер кызматынан бо-
шонуу
бошонуучу кат
көмүрсуутек күйүүчү зат

угловой поправочный коэффициент	бурч түзөтүү коэффициенти
угломер /артиллерийский/	бурч ченегич /артиллерия-лык/
углубление военного сотрудничества	аскердик кызматташууну тереңдетүү
углы в теории стрельбы	атуу теориясындагы бурчтар
углы при полетах летательного аппарата	учуучу аппараттардын учуусундагы бурчтар
угол атаки	чабуул коюу бурчу
угол крена	кыйшаюу бурчу
угол рыскания	издөө бурчу
угол скольжения	жылмышуу бурчу
уголковый отражатель	бурчтук чагылдыргыч
уголовная ответственность	жазык жоопкерчилиги
уголовное преступление	жазыктуу кылмыш
уголовно-процессуальное право	жазык-процесс укугу
уголовно-процессуальный кодекс	жазык-прецесс кодекси
уголовный кодекс	жазык кодекси
угрожаемый период /положение/	коркунуч мезгили /абалы/
угроза	дүмөк, коркунуч
угрожаемый период	коркунучтуу мезгил
удар	сокку
ударная армия, группировка	сокку уруучу армия, топ
ударная волна ядерного взрыва	ядролук жарылуунун күч толкуну
ударная сила	согуу (уруу) күчү
ударные механизмы	согуу механизми
ударный авианосец	авиа алып жүрүүчү сокку уруу кемеси
ударостойкость	соккуга туруктуулук
удельная мощность	салыштырма кубаттуулук

удельная тяга ракетного двигателя	ракета кыймылдаткычынын салыштырма тартуу күчү
удостоверение медали	медалдын күбөлүгү
удельное давление машины на грунт	машиналардын жер бетине салыштырма басымы
удельный импульс ракетного двигателя	ракета кыймылдаткычынын салыштырма импульсу
удельный расход топлива	отундун салыштырма чыгымдалышы
удлиненный заряд	узартылган дүрмөт
удостоверения личности	өздүк күбөлүк
удостоверения личности офицера	офицердин өздүк күбөлүгү
удушающие отравляющие вещества	тумчуктуруучу ууктургуч заттар
узел заграждений	тосмолор түйүнү
узел коммуникаций	коммуникациялар түйүнү
узел космической связи	космостук байланыш түйүнү
узел обороны	коргоо түйүнү
узел связи	байланыш түйүнү
узел связи особого назначения	өзгөчө багыттагы байланыш түйүнү
указатель	көрсөткүч
укомплектованность	комплекттелиши
укрепленная линия	чыңдалган линия
укрепленная полоса	чыңдалган тилке
укрепленный район	чыңдалган район
укрытия	далдаа, калканч
уличный бой	көчө согушу
ультиматум	ультиматум
ультразвук	ультраүн
ультракоротковолновая связь	ультракыска толкундуу байланыш
ультрафиолетовое излучение, ультрафиолетовые лучи	ультракызгылт-көк нурлануу, ультракызгылт-көк нурлар

универсальная артиллерия	универсалдуу артиллерия
унитарный патрон	унитардык патрон
уничтожение объектов	объекттерди жок кылуу
управление	башкармалык, башкаруу
управление боевой подго- товки	күжүрмөн даярдоо башкар- малыгы
управление боевыми сред- ствами	күжүрмөн каражаттарды башкаруу
управление военного факуль- тета	аскер факультетинин баш- кармалыгы
управление воздушным дви- жением летательных аппа- ратов	учуучу аппараттардын кый- мылын башкаруу
управление войсками (си- лами)	аскерлерди (күчтөрдү) баш- каруу
управление воспитательной работы	тарбиялык иштер башкар- малыгы
управление огнем	ок атууну башкаруу
управление противовоздушной обороной	аба чабуулунан коргоо баш- кармалыгы
управление ракетами в по- лете	учкан ракеталарды башка- руу
управление тылом	оорукту башкаруу
управление воздушным дви- жением	аба кыймылын башкаруу
управляемая авиационная бомба	башкарылма авиациялык бомба
управляемое минное поле	башкарылма мина талаасы
управляемость летательного аппарата	учуучу аппараттардын баш- карылгычтыгы
управляемые мины	башкарылма миналар
уравнительный рубеж	теңдөөчү чек
уравновешивающий меха- низм	теңдештирүүчү механизм
урегулирование конфликта	жаңжалды жөнгө салуу

уровень мобилизационной подготовки	мобилизациялык даярдоо деңгээли
уровень радиации, мощность дозы излучения	радиация деңгээли, нурлануу өлчөмүнүн кубаттуулугу
уроки войны	согуш сабактары
усилитель	күчөткүч
ускоритель стартовый	старттык тездеткич
условия военного времени в народном хозяйстве	эл чарбасында согуш мезгилинин шарттары
условные знаки	шарттуу белгилер
условное наименование	шарттуу аталыш
условные потери	шарттуу жоготуулар
услуги сторон	тараптардын кызмат көрсөтүүлөрү
устав внутренней службы	ички кызмат уставы
устав гарнизонной и караульной служб	гарнизондук жана кароол кызматынын уставы
уставные органы	уставдык органдар
устав юридического лица	юрдикалык жактын уставы
уставы воинские	аскердик уставдар
уставы общевойинские - организации объединенных наций, - содружества независимых государств	жалпы аскердик, бириккен улуттар уюмунун, көз карандысыз мамлекеттер шериктештигинин уставдары
установление связи	байланышты орнотуу
установленный порядок	белгиленген тартип
устный боевой приказ	оозеки күжүрмөн буйрук
устойчивость	туруктуулук, бекемдик
устойчивость военной техники	аскер техникасынын бекемдиги
устойчивость войск	аскерлердин туруктуулугу
устойчивость летательного аппарата	учуучу аппараттардын бекемдиги

устойчивость обороны	коргоо бекемдиги
устойчивость работы объекта в военное время. устойчивость объекта.	согуш мезгилинде объекттин ишке туруктуулугу. объекттин туруктуулугу
устройство военной техники	аскер техникасынын түзүлүшү
устройство выносного управления	алып чыгуучу башкаруунун түзүлүшү
устройство для работы дизелей под водой	кыймылдаткычты суу астында иштеткич түзүлүш
утилизация	утилдөө
утраты и недосдачи материальных средств	материалдык каражаттардын жоголушу жана жетпей калышы
участок высадки морского десанта	деңиз десантын түшүрүү участогу
участок заражения	уулануу участогу
участок обороны	коргоо участогу
участок оповещения	жарыялоо участогу
участок прорыва, полоса прорыва	жарып өтүү участогу, жарып өтүү тилкеси
участок форсирования	сүзүп өтүү участогу
учебная материально-техническая база	материалдык-техникалык окуу базасы
учебная стрельба	үйрөнчүк атуу
учебная часть	окуу бөлүмү
учебно-боевая группа машин	машиналардын окуу-күжүрмөн тобу
учебно-боевые машины	окуу-күжүрмөн машиналар
учебное оружие	окуп үйрөнүүчү куралдар
учебное поле	окуп машыгуу талаа
учебно-материальная база	окуу-материалдык база
учебно-методические материалы по дисциплинам	сабактар боюнча окуу-усулдук материалдар

учебные кинофильмы	окуу кинофильмдер
учебные планы и программы	окуу пландары жана программалары
учебный	үйрөнчүк, окуу
учебный выстрел	үйрөнчүк атылма
учебный городок	окуп-көнүгүү шаарчасы
учебный корабль	окуп-көнүгүү кемеси
учебный период	окуу мезгили
учебный план	окуу планы
учебный сбор	окуу жыйыны
учебный центр	окуу борбору
учение	окуу, көнүгүү, машыгуу
учение с боевой стрельбой	күжүрмөн атууга машыгуу
учения (военно-экономические учения) (ВЭУ)	машыгуу (аскердик-экономикалык машыгуу) (АЭМ)
ученные степени и звания	илимий даражалар жана наамдар
учет	эсепке алуу, каттоо
учет эксплуатации машин	машиналарды пайдаланууну каттоо
учетная карточка награжденного	сыйлангандын каттоо картчасы
учетно-воинские документы	аскердик-каттоо документтери
учетные данные	каттоо маалыматтары
учетные документы	каттоо документтери
учетные карточки	каттоо картчкалары
учетные листы	каттоо барактары
учетный персонал	каттоо персоналды
училища военные	аскер окуу жайлары
уязвимость объекта	объектин талуу жери
уяснение боевой задачи	күжүрмөн тапшырманы түшүнүү

Ф

фазовая модуляция	фазалык модуляция
факсимильная связь	факс байланышы
факсимильный аппарат	факсимиле аппараты
факторы войны	согуш факторлору
факультеты военные	аскер факультеттери
фал	фал
фанатизм	фанатизм
фарватер	фарватер
фармация	фармация (дары жасоо)
фаустпатрон	фаустпатрон
фашина	фашина
фельдшер медицинского пункта	медициналык пункттун фельдшери
фельдгерско-почтовая связь	фельдгер-почта байланышы
физика в военном деле	аскер ишиндеги физика
физиотерапевт	физиотерапевт
физическая подготовка	дене тарбия даярдыгы
физические лица	жеке жактар
фиксация минного поля	мина талаасын аныктоо
фильм военно-учебный	аскер-окуу фильми
фильтр (для горючего)	чыпка (май үчүн), иргөө
фильтр высокой (низкой) частоты	жогорку (төмөнкү) жыштык-тын чыпкасы
фильтр сеператор	чыпка сеператор
фильтрационный пункт	иргөө пункту
фильтровентиляционная установка	чыпкалап желдетүүчү ор-нотмо
фильтрующие чехлы к филь-трам	чыпкаларга чыпкалоо кап-тамасы
фильтры к наконечникам для закрытия заправки	май куюуну жабуу үчүн ула-ма чыпкалар
финансирование за счет при-глашающей стороны	чакыруучу тараптын эсеби-нен каржылоо

финансовая служба
финансовое обеспечение
финансовый аттестат воин-
ской части
фитиль
фитильное оружие
формирование
флаг
флагшток
флаг настольный
флагманский командный
пункт

финансы кызматы
финансылык камсыздоо
аскер бөлүгүнүн финансы
аттестаты
милте
милтелүү курал
түзүлүш
туу, байрак
асаба
үстөлгө коюлуучу желек
флагман командалык пункту

Х

харакири
химическая авиационная
бомба
химическая разведка
химическая служба
химические боеприпасы
химические войска
химический контроль

химический наблюдатель-
ный пост
химический разведыватель-
ный дозор
химический фугас
химическое заражение
химическое нападение
химическое оружие
химмотология
хирург
хирургия военно-полевая
хладноломкость

харакири
химиялык авиация бомбасы

химиялык чалгын
химиялык кызмат
химиялык ок-дарылар
химиялык аскерлер
химиялык контроль, көзө-
мөл
химиялык байкоо жүргү-
зүүчү пост
химиялык чалгындоочу то-
зот
химиялык фугас
химиялык уулануу
химиялык чабуул
химиялык курал
химмотология
хирург
аскер-талаа хирургиясы
суукта сынма

хлебозавод	нан заводу
хлебопекарня	наабайкана
хлоратные взрывчатые вещества	хлораттуу жарылуучу заттар
ход сообщения	катташуу, билдирүү жол-дору
ходовая часть	жүрмө бөлүк
хозрасчет	чарбалык эсеп
хозяйственная деятельность	чарба ишмердүүлүгү
хозяйство войсковое	аскердик чарба
холодное оружие	миздүү (атылбас) куралдар
холостые боеприпасы огнестрельного оружия	ок атуучу куралдардын куру дүрмөттүү ок-дарылары
хордоугломер	хордо бурч өлчөгүч
храбрость	эрдик, кайраттуулук
хранение боеприпасов и взрывчатых веществ	ок-дарыларды жана жарылгыч заттарды сактоо
хранение военной техники	аскер техникасын сактоо
хранение горючего	күйүүчү затты сактоо
хранилище	сактооч жай
хронология историческая	тарыхый хронология
художественная литература (военная тема)	көркөм адабият (аскердик тема)
художественная самодеятельность	өздүк-көркөм чыгармачылык
хунта	хунта

Ц

цапфы в артиллерии	артиллериядагы цапфалар
царь-пушка	алп замбирек
целераспределение	бутаны бөлүштүрүү
целесообразность	максатка ылайыктуулук
целеуказание	бутаны көрсөтүү
целик	жылдырма кароол
цель	бута, 2. максат

цель операции	операциянын максаты
цензура военная	аскердик цензура
центр	борбор
центр боевого управления	согуштук башкаруу борбору
центр давления	басым борбору
центр сбора и обработки разведывательных данных	чалгындоо маалыматтарын чогултуу жана иштеп чыгуу борбору
центр связи	байланыш борбору
центр управления полетом	учууларды башкаруу борбору
центр управления техниче-ским обеспечением	техникалык камсыздоону башкаруу борбору
центр управления тылом	оорукту башкаруу борбору
центр организации воздуш-ным движением (цовд)	аба кыймылын уюштуруу борбору (акуб)
центр ядерного взрыва	ядролук жарылуунун борбору
централизованная заправка	борборлоштурулган май куюу
централизованный заправ-щик	борборлоштурулган май куй-гуч
центральная военная поли-клиника	борбордук аскердик бейтап-кана
центрально-азиатский ре-гион	борбордук азия региону
центральный дом армии	армиянын борбордук үйү
центральный командный пункт	борбордук командалык пункт
центрифуга	центрифуга
центрифуга КП-317	КП-317 центрифугасы
центровка летательного ап-парата	учуучу аппаратты борбор-лоштуруу
цепь	чынжыр, тизмек
церемониальный марш	салтанаттуу жүрүш
цетановое число	цетан саны

циклон
цингера способ
циркуляция атмосферы
цистерна
цистерны подводной лодки

цитадель
цифровой дифференциаль-
ный анализатор

циклон
цингер ыкмасы
атмосфера циркуляциясы
цистерна
суу астындагы кеменин цис-
терналары
сепил, коргон
цифралуу дифференциалдык
талдагыч

Ч

часовой
части особого назначения
частичная мобилизация

частичная специальная об-
работка
частная методика препода-
вания учебной дисциплины

частный наряд
частота
частота сигнала
частотная модуляция
частотно-диспетчерский
пункт
частотное разделение кана-
лов
чека взрывателя
чековое требование
честь воинская

чин
численность войск (сил)

сакчы
өзгөчө багыттагы бөлүктөр
жарым-жартылай мобили-
зациялоо
толук эмес атайын иштетүү

окуу сабактарынын оку-
туунун жеке ыкмасы (мето-
дикасы)
жеке наряд
жыштык
сигнал жыштыгы
жыштык модуляциясы
жыштык-диспетчердик
пункт
каналдарды жыштык боюн-
ча бөлүштүрүү
жардыргычтын чекасы
чек талаптары
аскердик ар-намыс, саламда-
шуу
чен
аскерлердин (күчтөрдүн)
саны

чистка оружия	куралды тазалоо
чистые наряды	накта наряддар
чрезвычайная государственная комиссия	мамлекеттик өзгөчө комиссия
чрезвычайное положение	өзгөчө абал
чрезвычайное происшествие	өзгөчө окуя
чрезвычайные ситуации	өзгөчө кырдаалдар
чувствительность	сезгичтик, кабылдагыч

Ш

шаблон	шаблон
шаг сетки	тор кадамы
Шанхайская Организация Сотрудничества	Шанхай Кызматташтык Уюму
шанцевый инструмент	шанцтык аспап
шариковая бомба	шариктүү бомба
шаровары ватные	пахтадан жасалган чалбар
шасси	шасси
шахтная пусковая установка	шахталык атуучу орнотмо
шашка	кылыч
шашка подрывная	жардыргыч куту
швартовное устройство	шварт орнотмо
шеvron	шеvron
шеренга	катар
шефство	шефтик, шефке алуу
шинель	шинель
широко-диапазонная антенна	кең-диапазондуу антенна
шифр	шифр
шифратор	шифрлөөчү
шифровальная машина	шифрлөөчү машина
шифровальные органы	шифрлөөчү органдар
шифртелеграмма	шифртелеграмма
шифры и шифровальные блокноты	шифр жана шифрлегич чөнтөк блокноттор

шишак	туулга
шкипер	шкипер
школы младших специали- стов	кенже адистер мектеби
шлем	туулга
шлемофон	шлемофон
шлюз судоходный	кеме жүрүүчү шлюз
шлюзовой отсек	шлюздук бөлүкжай
шлюпка	кайык
шовинизм	шовинизм, улутчулдук
шомпол	сүмбө
шпага	шпага
шпионаж	чыккынчылык, тыңчылык
штаб	штаб
штаб оповещения	кабарлоо штабы
штаб координации	координациялоо штабы
штабная культура офицера	офицердин штабдык мада- нияты
штабная тренировка	штабдык машыгуу
штабные переговоры	штабдык сүйлөшүүлөр
штандарт	штандарт
штат	штат
штатная категория долж- ности	кызмат ордунун штаттык категориясы
штатная численность	штаттык сан
штатное расписание	штаттык ырааттама
штатно-должностное поло- жение	штаттык-кызмат орун абалы
штатно-должностной список	штаттык-кызмат орун тиз- меси
штатно-должностной учет	штаттык-кызматтык каттоо
штепсель	штепсель
шторм	бороон
штрафная часть	айып бөлүгү
штурвал	штурвал
штурм	штурм

штурман
штурманское обеспечение
авиации
штурмовая авиация
штурмовая группа, штурмо-
вой отряд
штык
штыковой бой
штырь

штурман
авиациядагы штурмандык
камсыздоо
штурмалоочу авиация
штурмалоочу топ, штурма-
лоочу жасак
штык
штык менен согушуу
казык, сүмбө

Щ

щит
щуп

калкан
шиш

Э

эвакуационная система
эвакуационное направление
эвакуационный
эвакуационный госпиталь
эвакуация
эжектор артиллерийский
экватор
экзосфера
экипаж
экипировка
экономическая мобилизация
экономический потенциал
экономика военная
экран
экранированная броня
экраноплан
экскаватор
экспанция
экспедиционные суда, иссле-
довательское судно

эвакуациялоо системасы
эвакуациялоо багыты
эвакуациялоочу
эвакуациялоо госпиталы
эвакуациялоо
артиллериялык эжектор
экватор
экзосфера
экипаж
жарак-жабдык
экономикалык мобилизация
экономикалык дарамет
аскердик экономика
экран
экрандалган соот
экраноплан
экскаватор
экспанция
экспедициялык кемелер,
изилдөөчү кеме

экспедиция	экспедиция
эксперт	эксперт
экспертиза военно-врачебная	аскердик-дарыгердик экспертиза
эксплуатационно-расходные материалы	пайдалануу-чыгымдоо материалдары
эксплуатационные свойства машин	машиналардын пайдалануу касиеттери
эксплуатация бронетанкового вооружения и техники	сооттанктык куралдарды жана техниканы пайдалануу
эксплуатация военной техники	аскер техникасын пайдалануу
эксплуатация техники в зимний и летний периоды	техниканы кышкы жана жайкы мезгилдерде пайдалануу
экспорт	экспорт
экстерриториальность	эксаймактык
экстерриториальный принцип комплектования	комплектөөнүн экстерриториялык принциби
экстракция	экстракция, экстрактоо
электризуемые заграждения	электрлештирилген тосмолор
электрическая ракета	электр ракетасы
электрические взрыватели	электр жардыргычтары
электрический ракетный двигатель, электрореактивный двигатель	электр ракета кыймылдаткычы, электр реактивдүү кыймылдаткыч
электрвакуумные приборы	электрвакуум приборлору
электровооруженность	электр менен куралдангандык
электродетонатор	электр детонатору
электроизмерительные приборы	электр өлчөгүч аспаптар
электролит	электролит

электромагнитная обстанов-
ка

электромагнитная совме-
стимость радиоэлектронных
средств

электромагнитные волны

электромагнитное поле

электромагнитный импульс

электронасосный агрегат

электромагнитный импульс
ядерного взрыва

электроника в военном деле

электронная защита

электронно-вычислительная
машина

электронное подавление

электрооборудование боевых
и транспортных машин

электрооборудование лета-
тельного аппарата

электрореактивный двига-
тель

электростатика

электростанции атомные

электростанции передвиж-
ные

электротехнический

элемент неизвлекаемости

элемент оперативного по-
строения (боевого порядка)

эмбарго

эмблема

электр магниттик кырдаал

радиоэлектрондук каражат-
тардын электр-магниттик
сыйымдуулугу

электрмагниттик толкундар

электромагниттик талаа

электрмагниттүү импульс

электронасостук агрегат

ядро жарылуусунун электр
магниттик импульсу

аскер ишиндеги электроника

электрондук коргонуу

электрондук-эсептегич ма-
шина

электрондук басуу

аскер жана транспорттук
машиналарды электр менен
жабдуу

учуучу аппараттын электр-
жабдуусу

электр реактивдүү кыймыл-
даткыч

электростатика

атом электр чордону

көчмө электр чордону

электротехникалык

алынып чыгарылбоочунун
элементи

оперативдик тизүүнүн эле-
менти (күжүрмөн тартипте)

эмбарго

энбелги

эмоциональность	күчтүү сезимдүүлүк
энергетическое оборудование	энергетикалык жабдуу
энциклопедии военные	аскердик энциклопедиялар
эпидемиологический надзор	эпидемиологиялык көзөмөл
эпидемиологическое благо- получие	эпидемиологиялык бакубат- чылык
эпидемиология общая	жалпы эпидемиология
эпидемическая обстановка	эпидемиялык жагдай
эпизоотическая обстановка	эпизоотиялык жагдай
эпизоотия	эпизоотия
эпицентр взрыва	жарылуунун эпиборбору
эскадра	эскадра
эскадренная скорость	эскадра ылдамдыгы
эскадрилье вылет	эскадрилиялык учуу
эскадрилья	эскадрилья
эскадрон	эскадрон
эскарп	эскарп
эскорт	эскорт
эстакада	эстакада
эстетическое воспитание	жоокерлерди эстетикалык
воинов	тарбиялоо
эталон военный	аскер эталону
эталоны (военные эталоны)	эталондор (аскердик эталон- дор)
этап операции	операция этабы
этап учения	машыгуу этабы
этика воинская	аскер этикасы
этническое оружие	этностук курал
эфир	эфир
эффективная площадь рас- сеянная, эффективная пло- щадь отражения	чачыроонун натыйжалуу аянты, чагылдыруунун на- тыйжалуу аянты
эффективность боевого при- менения войск	аскерлерди күжүрмөн кол- донуунун натыйжалуулугу

эффективность поражения
цели
эхолокация
эшелон
эшелонирование
эшелон боевого порядка
эшелон летный
эшелон нижний (безопас-
ный)
эшелон перехода
эшелон полета
эшелонирование вертикаль-
ное, продольное, боковое
эшелонирование войск
эшелонирование запасов
эшелонирование обороны,
самолетов
эшелонированные действия
авиации

бутага ок тийгизүүнүн на-
тыйжалуулугу
жаңырык локация
эшелон
эшелондоо
күжүрмөн тартип эшелону
учуунун эшелону
төмөнкү (коопсуз) эшелон

өткөрүү эшелону
учуу эшелону
тигинен, узатасынан, капта-
лынан эшелондоо
аскерлерди эшелондоо
запастарды эшелондоо
коргонууну, учактарды эше-
лондоштуруу
авиациянын аракеттерин
эшелондоштуруу

Ю

юбилейный почетный знак
южная группировка войск
юнга
юнкер
юридические и физические
лица
юридическая служба
юридические адреса сторон

юридический отдел
юридический состав
юристконсультант
юстировка приборов

юбилейлик ардак белги
аскерлердин түштүк тобу
юнга
юнкер
юридикалык жактар жана
жеке жактар
юридикалык кызмат
тараптардын юридикалык
даректери
юридикалык бөлүм
юридикалык курам
юрист кеңешчи
приборлорду юстирлөө

Я

ядерная бомба	ядро бомбасы
ядерная война, термоядерная война	ядролук согуш, термоядролук согуш
ядерная мина, ядерный фугас	ядролук мина, ядролук фугас
ядерная ракета	ядролук ракета
ядерная физика	ядролук физика
ядерная энергетическая установка	ядролук энергетикалык орнотмо
ядерное горючее	ядролук күйүүчү зат
ядерное наступление	ядролук чабуул
ядерное оружие	ядролук куралдар
ядерное планирование	ядролук пландаштыруу
ядерные боеприпасы	ядролук ок-дарылар
ядерные силы	ядролук күчтөр
ядерный	ядролук
ядерный взрыв, заряд	ядролук жарылуу, дүрмөт
ядерный ракетный двигатель	ядролук ракета кыймылдаткычы
ядерный реактор	ядролук реактор
ядерный удар	ядролук сокку
ядовито технические жидкости	техникалык уулуу суюктуктар
ядро	ядро, өзөк
якорная стоянка	якордук туруучу жай
якорное устройство	якордук түзүлүш
ятаган	ятаган
ячейка стрелковая	атуу чөнөгү

Кошумча маалыматтар:

САПТЫК ТЕРМИНДЕР

Орусча	Кыргызча
Строй	Сап
Фронт	Бет маңдай
Тыльная сторона строя	Саптын арт жагы
Фланг	Канат
Шеренга	Катар
Колонна	Тилке
Ряд	Кырка
Интервал	Аралык
Дистанция	Түпкү аралык
Линия	Сызык
Линейные	Сызыкчылар
Подразделение	Бөлүкчө
«Становись»	«ТИЗИЛ»
«Смирно»	«Түз ТУР!»
«Вольно»	«Эркин ТУР»
«Я»	«Мен»
«Есть»	«Жарайт»
«Бегом МАРШ»	«Жү-ГҮР»
«Заправиться»	«ОҢДОН»
«Стой»	«ТОКТО»
«Головные уборы – СНЯТЬ»	«Баш кийимди – АЛ»
«Головные уборы – НА-ДЕТЬ»	«Баш кийимди – КИЙ»
«Напра-ВО»	«Оң-ГО!»
«Нале-ВО»	«Сол-ГО!»
«Кру-ГОМ»	«Артка кай-РЫЛ»

«Строевым шагом –МАРШ»	«Саптык кадам менен ка- дам-ДА
«Строевым-МАРШ»	«Саптык кадам - САЛ»
«Шагом-МАРШ»	«Кадам-ДА»
«На месте шагом-МАРШ»	«Ордуңда – БАС»
«НА МЕСТЕ»	«Ордуң-ДА »
«ПРЯМО»	«Түз»
«Шире шаг»,	«Кең арыш-ТА»
«Короче шаг»,	«Кыска арыш-ТА»
«Чаще шаг»,	«Тез арыш-ТА»
«Реже шаг»,	«Сейрек арыш-ТА»
«Полшага»,	«Жарым арыш-ТА»
«Полный шаг»	«Толук арыш-ТА »
«Два шага вперед (назад) шагом-МАРШ»	«Эки кадам алга (артка) – кадам-ДА»
«Кругом-МАРШ»	«Артка кай-РЫЛ»
«Автомат на-ГРУДЬ»	«Автоматты көкүрөккө- АЛ»
«На ре-МЕНЬ»	«Курга - АЛ»
«К но-ГЕ»	«Бут-КА»
«Предохранитель-СТАВЬ»	«Сактагычка – КОЙ»
«Штык-нож-ОТОМКНУТЬ»	«Канжарды – АЛ»
«Штык-нож-ПРИМКНУТЬ»	«Канжарды – ТАК»
«Оружие-ЗА СПИНУ»	«Куралды аркага – АЛ»
«Поправить-ОРУЖИЕ»	«Куралды – ТҮЗДӨ»
«На плечо»	«Ийин-ГЕ»
«Для встречи с права (слева, с фронта) на кара-УЛ»	«Сол (оң, бет маңдай) жактан тосууга кароол-ГО»
«Рядовой Осмонов. Выйти из строя на столько-то шагов»	«Катардагы Осмонов бир нече кадам саптан – ЧЫК»
«Рядовой Осмонов. КО МНЕ (бегом ко мне)»	«Катардагы Осмонов. МАГА КЕЛ» (жүгүрүп МАГА КЕЛ)

«Товарищ лейтенант. Ря-
довой Осмонов по вашему
приказанию прибыл»

«Стать в СТРОЙ»

«Отделение, в одну шерен-
гу-СТАНОВИСЬ»

«Равняйсь»

«Налево (направо)-РАВ-
НЯЙСЬ»

«Отделение-РАЗОЙДИСЬ»

«Отделение-КО МНЕ»

«Отделение, вправо (влево,
от середины) на столько-то
шагов, разом-КНИСЬ»

«Отделение, вправо (влево, к
середине) сом-КНИСЬ»

«Отделение на ре-МЕНЬ»

«Пулеметы на ре-МЕНЬ»

«Карабины на пле-ЧО»

«Идти в ногу»

«Отделение СТОЙ»

«Отделение на первый и вто-
рой-РАССЧИТАЙСЬ»

«Отделение по порядку-
РАССЧИТАЙСЬ»

«Отделение в две шеренги (в
одну шеренгу) – СТРОЙСЯ»

«Отделение положить – ОРУ-
ЖИЕ»

«В РУЖЬЕ»

«Отделение в колонну по
одному (по два) – СТАНО-
ВИСЬ»

«Жолдош лейтенант. Катар-
дагы Осмонов сиздин буйру-
гуңуз боюнча келди.»

«Сапка – ТУР»

«Бөлүмчө, бир катарга - ТИ-
ЗИЛ»

«ТҮЗДӨН»

«Солго (оңго) ТҮЗДӨН»

«Бөлүмчө – ТАРКА»

«Бөлүмчө – МАГА КЕЛ»

«Бөлүмчө, оңго (солго, орто-
дон) бир нече кадам бө-ЛҮН»

«Бөлүмчө, оңго (солго, орто-
го) би-РИК»

«Бөлүмчө курга – АЛ»

«Пулеметту курга – АЛ»

«Карабинди ийин – ГЕ»

«Бутту бирдей ал»

«Бөлүмчө ТОКТО»

«Бөлүмчө биринчи-экинчиге
САНАЛ»

«Бөлүмчө ирет менен СА-
НАЛ»

«Бөлүмчө, эки катарга (бир
катарга) – ТИЗИЛ»

«Бөлүмчө, куралды жерге –
КОЙ»

«КУРАЛДАН»

«Бөлүмчө бир (эки) тилкеге
– ТИЗИЛ»

«Отделение в колонну по одному, шагом-МАРШ»

«Отделение, правое (левое) плечо вперед-МАРШ»

«Отделение, за мной-МАРШ (бегом-МАРШ)»

«Отделение, СМІРНО, равнение на-ПРАВО (на-ЛЕВО, на-СЕРЕДИНУ)»

«К МАШИНАМ»

«ПО МЕСТАМ»

«ЗАВОДИ»

«УВЕЛИЧИТЬ ДИСТАНЦИИ»

«УМЕНЬШИТЬ ДИСТАНЦИИ»

«ВНИМАНИЕ, ДЕЛАЙ ЧТО Я»

«ПРИНЯТЬ ВПРАВО»

«ГЛУШИ ДВИГАТЕЛЬ»

«В линию машин-МАРШ»

«В линию взводных колонн-МАРШ»

«К БОЮ»

«ВСТАТЬ»

«Такому-то переползти туда-то-ВПЕРЕД»

«Противник с фронта (с тыла, справа, слева)-К БОЮ»

«ВОЗДУХ»

«Белүмчө, бир тилкеде кадам-ДА

Белүмчө, оң (сол) ийин алдыга кадам-ДА

«Белүмчө артыман – ЖҮР (жү-ГҮР)

«Белүмчө, ТҮЗ ТҮР, түздөнүү ОҢГО (СОЛГО, ОРТОГО)

«МАШИНАЛАРГА»

«ОРДУҢАРГА»

«ОТ АЛДЫР»

«ТҮПКҮ АРАЛЫКТЫ УЗАРТ»

«ТҮПКҮ АРАЛЫКТЫ КЫСКАРТ»

«КӨҢҮЛ БҮР, МЕНДЕЙ ЖАСА»

«ОҢГО ЖЫЛ»

«КЫЙМЫЛДАТКЫЧТЫ ӨЧҮР»

«Машина сызыгына – ЖҮР»

«Взводдук тилкелердин сызыгына – ЖҮР»

«УРУШКА»

«ТҮР»

«Баланча (көрсөтүлгөн жакка) сойлоп өт – АЛГА»

«Душман бет маңдайдан (арт жактан, оңдон, солдон) – УРУШКА»

«АБАДАН КОРГОН»

«Рота-СМИРНО, равнение на пра-ВО, (на-ЛЕВО, на-СЕРЕДИНУ)»

«Товарищ подполковник. Первая рота для строевого смотра построена. Командир роты капитан Осмонов»

«Рота, СМирно»

«Батальон, СМирно. Для прохождения с песней повзводно, дистанция 50 метров, первый взвод прямо, остальные напра-ВО»

«Батальон, СМирно. К торжественному маршу, поротно, на одного линейного (двух линейных) дистанции, первая рота (управление батальона) прямо, остальные напра-ВО». «На реМЕНЬ» («Автоматы на ГРУДЬ»). Равнение направо, шагом-МАРШ»

«Знаменщик, за мной, шагом-МАРШ»

«Взвод под Знамя-СМирно, на кара-УЛ»

«Знаменный взвод-ВПЕРЕД»

«Полк (бригада) под Знамя-СМирно»

«Рота – түз ТУР, түздөнүү ОҢГО (СОЛГО, ОРТОГО)

«Жолдош подполковник. Биринчи рота саптык кароого тизилди. Ротанын командир капитан Осмонов»

«Рота, ТҮЗ ТУР»

«Батальон, ТҮЗ ТУР, ыр менен өтүүгө, взвод боюнча, түпкү аралык 50 метр, биринчи взвод түз, калгандары оң-ГО».

«Батальон, ТҮЗ ТУР. Салтанаттуу жүрүшкө, рота боюнча, бир сызыкчы (эки сызыкчы) түпкү аралыкта, биринчи рота (батальондун башкармалыгы) түз, калгандары оң-ГО». «Курга-АЛ» («Автоматты көкүрөккө-АЛ»). түздөнүү ОҢГО, кадам-ДА»

«Байрак алып жүрүүчү, артыман кадам – ДА»

«Взвод Байрак алдында - ТҮЗ ТУР, кароол-ГО»

«Байрак коштоп жүрүүчү взвод – АЛГА»

«Полк (бригада) Байрак алдында – ТҮЗ ТУР»

Коомдук уюмдар

Орусча расмий аталышы

Общественная организация ветеранов и инвалидов Кыргызской Республики «Союз Чернобыль»

Общественное движение «Кыргызское Общественное движение ветеранов войны в Афганистане и военных конфликтов «Боевое братство»

Общественное объединение «Республиканский совет ветеранов войны, Вооруженных Сил, правоохранительных органов и тружеников тыла Кыргызской Республики»

Общественное объединение «Республиканский совет ветеранов войны в Афганистане КР»

Общественное объединение «Совет ветеранов Министерства обороны Кыргызской Республики»

Общественное объединение «Республиканский комитет воинов Баткена»

Общественное объединение «Совет ветеранов войны в Баткене»

Кыргызча расмий аталышы

«Союз Чернобыль» Кыргыз Республикасынын ардагерлердин жана майыптардын коомдук уюму

«Күжүрмөн боордоштук» Ооган согушунун жана аскердик кагылышуулардын ардагерлеринин кыргыз коомдук кыймылы» коомдук кыймылы

«Кыргыз Республикасынын согуштун, Куралдуу Күчтөрүнүн, укук коргоо органдарынын жана ооруктун эмгекчилеринин республикалык ардагерлер кеңеши» коомдук бирикмеси

«КР Ооган согушунун ардагерлеринин республикалык кеңеши» коомдук бирикмеси

«Кыргыз Республикасынын Коргоо министрлигинин ардагерлер кеңеши» коомдук бирикмеси

«Баткен жоокерлеринин республикалык комитети» коомдук бирикмеси

«Баткен согушунун ардагерлери кеңеши» коомдук бирикмеси

Общественное объединение
«Кыргызское общество блокадников Ленинграда»

«Республиканский комитет солдатских матерей»

Общественное объединение
«Союз ветеранов военно-морского флота»

Общественное объединение
«Совет ветеранов военной авиации»

«Ленинград блокадниктеринин кыргыз коому» коомдук бирикмеси

«Республикалык жоокерлердин энелер комитети»

«Аскер деңиз флотунун ардагерлер союзунун» коомдук бирикмеси

«Аскер авиациясынын ардагерлер кеңеши» коомдук бирикмеси

Пайдаланылган адабияттар:

1. К.Усенбеков, Б.Абылгазиев, Ы.Кадыров. Аскер иши боюнча терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү. Фрунзе-1986.

2. А.И.Айтмаматова. Өзгөчө кырдаалдар боюнча терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү. Ош-2013.

3. Военный энциклопедический словарь. Москва-2002.

4. Р.К.Абдысадыров, Ы.Э. Кадыров. Аскердик терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү (КРнын Коргоо министрлиги). Бишкек-2005.

5. Ю.Худяков «Военное дело кыргызов Центральной Азии (VI-XVIII вв.). Бишкек-2017.

6. Русско-киргизский словарь. К.К.Юдахин. Москва-1965.

7. Киргизско-русский словарь. К.К.Юдахин. Москва-1965.

8. Словарь основных военных терминов. Военное издательство Министерства обороны СССР, Москва-1965.

19. Большой энциклопедический словарь, главный редактор А.М.Прохоров. Москва-1998.

10. Кыргызстан. Улуттук энциклопедия. 1-6-томдор. Бишкек 2006-2015.

11. Военно-авиационный словарь. Военное издательство Министерства обороны СССР, Москва-1966;

12. Толковый словарь военных терминов. Составитель П.И. Скуйбеда, Военное издательство Министерства обороны СССР, Москва-1966.

13. Кыргыздар 20 томдук. Бишкек-2019.

14. Словарь иностранных слов. Москва-1986.

15. Атоолордун (терминдердин) орусча-кыргызча сөздүгү. Энциклопедия борбору. Бишкек-2010.

16. Кыргыз тилинин сөздүгү. I-II том. Бишкек-2011.
17. Русско-кыргызский словарь. I-IV том. Бишкек-2012.
18. Иш кагаздарын мамлекеттик тилде жүргүзүү. Түзүүчүлөр-А.Исманкулова, Р.Солтобаева. «Кыргыз энциклопедиясы», Бишкек-2012.
19. А.А.Жапанов. Аскер терминдеринин орусча-кыргызча түшүндүрмө сөздүгү. Русско-кыргызский толковый словарь военных терминов. Бишкек- 2013.
20. А. Бакаев. Мамлекеттик тилдин коомдук-саясий, укуктук, каржы-эгечарбалык, аскердик термин-атоолорунун орусча-кыргызча жаңы сөздүгү. Бишкек-2013.
21. Казакча-орусча, орусча-казакча терминологиялык сөздүк. Аскер иши, Алматы-2014.
22. Юридикалык атоолордун жана башка түшүнүктөрдүн орусча-кыргызча сөздүгү. Бишкек-2014.
23. Б.З. Кыштообаев. Аскердик терминдердин жана түшүнүктөрдүн орусча-кыргызча түшүндүрмө сөздүгү. Бишкек-2015
24. Х.К.Карасаев. Кыргыз тилинин орфографиялык сөздүгү. Бишкек-2015.
25. К.Усенбеков, Б.Абылгазиев, Ы.Кадыров, А.Айтматова. Аскердик терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү. Бишкек-2017.
26. В.Я.Бутанаев «Государство кыргызов на Енисее в древнетюркскую и монгольскую эпохи». Бишкек-2016.

МАЗМУНУ

Баш сөз	3
А	6
Б.....	15
В.....	24
Г.....	38
Д	46
Е.....	54
Ж	55
З.....	57
И	65
К	72
Л	86
М.....	89
Н	101
О.....	110
П	122
Р.....	154
С.....	168
Т.....	186
У	194
Ф.....	201
Х	202
Ц.....	203
Ч	205
Ш	206
Щ	208
Э.....	208
Ю	212
Я	213
Кошумча маалыматтар.....	214
Пайдаланылган адабияттар.....	221

АСКЕРДИК ТЕРМИНДЕРДИН ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮГҮ

Редактору *Бөкөлөев Б.*

Тех. редактору *Довлотаев Б.*

Корректору *Жумакадыр кызы А.*

Компьютердик калыпка салган *Салиев Э.*

Басууга 03.06.2025-ж. кол коюлду.

Кагаздын форматы 60x84 ¹/₁₆.

Көлөмү 14 б.т. Нускасы 700.

«Кут-Бер» ЖЧК басмаканасында басылды
Бишкек ш., Медеров көчөсү, 68.